

การสำรวจมาตรฐานวัดทัศนคติ
และ
การศึกษาด้านทัศนคติของบุคคลในสถานภาพทางสังคมต่าง ๆ กัน
เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงทางจริยประเพณี

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ธวัช จุนนารัตน์

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK THAILAND

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

10 มีนาคม 2515

การสร้างมาตรวัดทัศนคติ

และ

การศึกษาทัศนคติของบุคคลในสถานภาพทางสังคมต่าง ๆ กัน
ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณี

บทคัดย่อ

ของ

ชวรัช จุณนารัตน์

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

10 มีนาคม 2515

บทคัดย่อ

ในการศึกษากันกว่าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อจะสร้างมาตราวัดทัศนคติ และศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของบุคคล โดยจำแนกตามเพศ รุน และสภาพของสังคม ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และ คนหัวใหม่ รวม 30 เรื่อง เครื่องมือที่คิดแปลงสร้างขึ้นนี้ ใช้สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้น และในชนบทอย่างละ 20 ครอบครัว รวมทั้งหมด 240 คน ใช้การวิเคราะห์แบบ $2 \times 3 \times 2$ วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลดังนี้ :

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติค่อนข้างดี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ต่อจารีตประเพณี ต่อไปนี้คือเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเรื่อง การหักทลายโดยการจับมือ, การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก และเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเรื่อง การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง

ในระหว่างรุน กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติค่อนข้างดี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจารีตประเพณี ต่อไปนี้ คือ กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติดีกว่า กลุ่มกลางคนในเรื่อง การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน , การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ และมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในเรื่อง การลงโทษเด็กเมื่อไม่เชื่อฟัง และการนิยมรับราชการ. กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติดีกว่า กลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น ในเรื่อง การมีบุตรหลายคน. กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่นในเรื่อง การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง และกลุ่มสูงอายุ, กลุ่มกลางคน มีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่นในเรื่อง การใช้วิธีคุมกำเนิด

ในระหว่างสภาพของสังคม ทั้งสังคมในเมืองและสังคมในชนบท มีทัศนคติค่อนข้างดี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในจารีตประเพณี ต่อไปนี้ คือ สังคมในเมือง มีทัศนคติดีกว่าสังคมในชนบท ในเรื่อง การให้ผู้อื่นยืมทรัพย์สินใจด้วยตนเอง แต่ สังคมในชนบท มีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง ในเรื่อง การใช้วิธีคุมกำเนิด, การวางแผนการล่วงหน้าไว้สำหรับอนาคต, การรูดของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน, การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง, การรอมรูดถึงการกระทำและความคิดเห็นของเพื่อนบ้าน และ การนิยมใช้ของต่างประเทศ.

AN ATTITUDE SCALE CONSTRUCTION
AND
A STUDY OF CHANGING MORES
OF
DIFFERENT GENERATIONS AND SOCIAL SETTINGS

ABSTRACT

BY
THAWAJ CHUNNARATNA

Presented in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Master of Education Degree
at the College of Education
March, 10, 1972

ABSTRACT

The main purposes of this study were to adapt a semantic differential scale to Thai culture and to compare the attitudes toward 30 of modern and traditional mores between the two sexes, three generations and two social settings. Two samples of 20 families each, one in an urban, and the other in a rural were interviewed. The 240 subjects in two samples were cross-classified in $2 \times 3 \times 2$ design, and the 3 - way analysis of variance and studentized q - statistics were used to analyze the data. The results were --

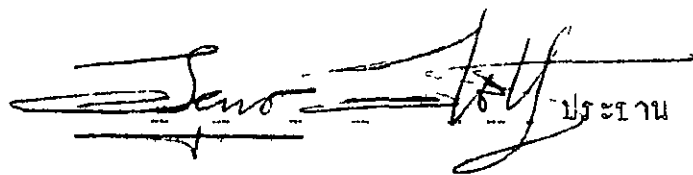
a. Between sexes : Both male and female subjects had significantly different positive attitudes toward the following mores : the male had better attitude than the female with respect to "Greeting by shaking hands" and "Keeping up with the news of the world", but the female had better attitude to "Moving to the cities" than the male.

b. Between generations : All ages had significantly different positive attitudes with regard to the following mores: the old age group had better attitude than the teenage group with respect to "Punishing children when they disobey", "Having civil official position", and had better attitude than the middle age in "Respecting people in positions of authority" and "Living with relatives in one's family". They also had better attitude than the middle and the teenage group in "Having many children".

The middle group had better attitude than the old and the teenage groups in "Having separate schools for boys and girls", and the old and the middle age had better attitude than the teenagers in "Using birth control device".

c. Between social settings: Both attitudes of the urban and the rural subjects were significantly different in that the urban had better attitude than the rural with respect to "Allowing young people to make their own decisions", but the rural had better attitude than the urban with reference to "Using birth control device", "Planing for their future", Buying things on credit", "Moving to the cities", "Knowing what one's neighbors are doing and thinking" and "Using things from other countries".

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติ ได้พิจารณาปรักฎานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปรักฎาการศึกษามหาบัณฑิต ของ
วิทยาลัยวิชาการศึกษาใด

 ประธาน

 กรรมการ

10 มีนาคม 2515

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก อาจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย อาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ อาจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ และ อาจารย์ ดร.ประสาธน์ หลักศิลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์สองท่านที่กล่าวนามในตอนท้าย ได้กรุณารับเป็นประธาน และเป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้า จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ต่อคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อภิปรายนามมาแล้ว ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอขอบคุณ นางสาวชมทอง ณ อุบล ครูโรงเรียนวัดวิมุตติยาราม นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ที่ได้ช่วยรวบรวมข้อมูลในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี ขอขอบคุณนางสาวไพจิตร ประทุมมาท ศิษยานุศิษย์จากฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้ช่วยรวบรวมข้อมูลในจังหวัดศรีสะเกษ และขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้อีกหลายท่าน โดยทั่วถึงกัน

ประการสุดท้าย ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ต่อคณะกรรมการสาขาส่งเสริมการวิจัย สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ จัดสรรเงินทุนให้ดำเนินการวิจัย ในครั้งนี้.

ธวัช จุนนารัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
- ภูมิหลัง	1
- ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	7
- ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	7
- ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	8
- คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
- เอกสารค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง	12
- สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	16
- สรุปสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	18
2 วิธีการศึกษา และ รวบรวมข้อมูล	19
- กลุ่มตัวอย่าง	19
- เกณฑ์ในการเลือกครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง	22
- การสร้างมาตรวัดทัศนคติ	22
- วิธีดำเนินการศึกษาทัศนคติ	25
- ลำดับขั้นของการวิเคราะห์	26
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
3 การวิเคราะห์ข้อมูล	31
- ผลการวิเคราะห์	34

บทที่		หน้า
4	การอธิบายและตีความหมาย	187
5	สรุปย่อ และ ข้อเสนอแนะ	218
	บรรณานุกรม	234
	ภาคผนวก ก.	238
	ภาคผนวก ข.	245
	ภาคผนวก ค.	254
	บทคัดย่อ	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1.	แสดงจำนวนคนแยกตามเพศ รุน และสภาพของสังคม	20
2.	แสดงอาชีพจำแนกตามเพศ	20
3.	แสดงอาชีพจำแนกตามรุน	21
4.	แสดงอาชีพจำแนกตามสภาพของสังคม	21
5.	คาสติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การลงโทษ เมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง	34
6.	คาสติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	35
7.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	36
8.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุน	37
9.	คาสติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่องการอยู่รวมกับ ญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน	39
10.	คาสติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	40
11.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	42
12.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุน	43
13.	คาสติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี เรื่อง การทักทายเป็นการจับมือ	44
14.	คาสติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	45
15.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	47
16.	คาสติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก	48

ตาราง	หน้า
17. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	49
18. วิเคราะห์ความแปรปรวน	51
19. คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การให้ผู้เยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง	52
20. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	53
21. วิเคราะห์ความแปรปรวน	55
22. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม	56
23. คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้	58
24. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	59
25. วิเคราะห์ความแปรปรวน	61
26. คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การนิยมรับราชการ	62
27. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	63
28. วิเคราะห์ความแปรปรวน	65
29. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น	66
30. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม	68
31. คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา	70
32. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	71
33. วิเคราะห์ความแปรปรวน	73

ตาราง	หน้า
34. คาสถิติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การใช้วิธีคุมกำเนิด	74
35. คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	75
36. วิเคราะห์ความแปรปรวน	77
37. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น	78
38. คาสถิติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น	80
39. คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	83
40. วิเคราะห์ความแปรปรวน	84
41. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกิริยารวม	
42. คาสถิติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การวางแผนไวลวงหน้าสำหรับอนาคต	86
43. คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	87
44. วิเคราะห์ความแปรปรวน	89
45. คาสถิติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาค	90
46. คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	91
47. วิเคราะห์ความแปรปรวน	93
48. คาสถิติพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การทำงานด้วยมือ	94
49. คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	95

[illegible]

65.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง	118
66.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	119
67.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	121
68.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน.....	122
69.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	123
70.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	125
71.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว.....	126
72.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	127
73.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	129
74.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกิริยารวม	130
75.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ	132
76.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	133
77.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	135
78.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การนิยมใช้ของต่างประเทศ	136
79.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	137
80.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	139

81.	คาสติพิพื้นฐานของจารีตประเพณี เรื่อง การถือวาทายเป็นผู้นำหญิง เป็นผู้ตาม	140
82.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	141
83.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	143
84.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม	144
85.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ	146
86.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	147
87.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	149
88.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น	150
89.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม	152
90.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การมีบุตรหลายคน	153
91.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	154
92.	วิเคราะห์ความแปรปรวน ...	156
93.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น	157
94.	คาสติพิพื้นฐานรวมของจารีตประเพณี เรื่อง การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง	159
95.	คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	160
96.	วิเคราะห์ความแปรปรวน	162

ตาราง	หน้า
97. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น	163
98. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกิริยารวม ..	164
99. คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง	166
100. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	167
101. วิเคราะห์ความแปรปรวน ..	169
102. คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน	170
103. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	171
104. วิเคราะห์ความแปรปรวน	173
105. คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การกวตขันต์ในระเบียบวินัย	174
106. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	175
107. คาสติพิพื้นฐานรวมของจาริตประเพณี เรื่อง การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง	177
108. คาสติพิพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม	178
109. วิเคราะห์ความแปรปรวน ...	180
110. คาสติพิพื้นฐานแบบทดสอบ เรื่อง จาริตประเพณีของคนหัวใหม่รวม 10 เรื่อง	181
111. วิเคราะห์ความแปรปรวน	183
112. คาสติพิพื้นฐานแบบทดสอบ เรื่อง จาริตประเพณีของคนหัวเก่ารวม 10 เรื่อง	184
113. วิเคราะห์ความแปรปรวน	186

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนี้ นักการศึกษา นักจิตวิทยา และนักสังคมวิทยาต่างก็สนใจกันในเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์ การที่มนุษย์กระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ย่อมมีมูลเหตุจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งจริงใจหรือบังคับให้ต้องกระทำเช่นนั้น บรูม¹ (Broom) ได้กล่าวว่า จารีตประเพณีเป็นจักรกลอันสำคัญยิ่ง ในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายของสังคมใดอย่างมีระเบียบแบบแผนจนยอมรับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง จารีตประเพณีเป็นเครื่องชี้ให้สมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ ทราบว่า พฤติกรรมใดเหมาะสมและพฤติกรรมใดไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม จะทำให้ข้อผูกมัดทางสังคม คือ จารีตประเพณีต้องหย่อนลงและเปลี่ยนแปลงตามไปควย เป็นเหตุให้สมาชิกในสังคมนั้นขาดความอบอุ่นและเกิดความสับสนในการตัดสินใจว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด หรือข้อกำหนดใดควรทำ และข้อกำหนดใดไม่ควรทำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมดังกล่าวนี้นี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลรุ่นต่าง ๆ ในสังคมนั้น อาทิ เช่น กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น ต่างก็ไม่เข้าใจในพฤติกรรมของกันและกัน บางกลุ่มต้องการจะยึดมั่นและรักษาไว้ ซึ่งข้อกำหนดเดิมบางกลุ่มต้องการรับเอาข้อกำหนดทางสังคมใหม่ ๆ มาใช้ และบางกลุ่มไม่รู้สึกระหกระเหินในการเปลี่ยนแปลงนี้ แต่อย่างใด ความไม่เข้าใจกันนี้เป็นไปอย่างกว้างขวางทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลในแต่ละรุ่น เช่น พ่อกับแม่ ครูกับนักเรียน นายจ้างกับลูกจ้าง เพศหญิงกับเพศชาย

¹ Leonard Broom and Philip Selznick, Sociology, pp. 135 - 138.

คนในเมืองกับคนในชนบท เป็นต้น กล่าวโดยทั่วไปก็คือ เกิดการขัดแย้งระหว่างคนหัวเก่ากับคนหัวใหม่ ในการที่จะรักษาประเพณีเดิมไว้หรือจะยอมรับเอาวัฒนธรรมใหม่ หรือจะยอมรับการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่นั้นเอง ทั้งนี้เพราะ¹ คนหัวเก่ามีแนวโน้มที่จะรักษาประเพณีเดิมไว้ซึ่งเป็นประเพณีที่ตนเคยประพฤติปฏิบัติกันจนเคยชิน และไม่ยอมเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ที่ตนเคยเป็นง่าย ๆ ส่วนกลุ่มคนหัวใหม่เป็นบุคคลที่มีแนวโน้มที่จะยอมรับ มีความสนใจและมีการแสดงออกต่อสิ่งใหม่ไฉไลอย่างรวดเร็ว

ปัญหาใหญ่ทางสังคมในปัจจุบันนี้ คือ² การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคนิคและวิทยาการสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทย ซึ่งมีพื้นฐานวัฒนธรรมเดิมมาจากสังคมเกษตรกรรม การหยิบยืมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในสมัยโบราณมาใช้จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา และมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากนัก เพราะเป็นวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานจากสังคมแบบเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน แต่ในปัจจุบัน การยอมรับเอาวัฒนธรรมประเทศทางตะวันตกซึ่งมีระบบสังคมสัมพันธ์กับสังคมอุตสาหกรรมโดยใกล้ชิดจึงก่อให้เกิดปัญหา และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่รุนแรงกว่าเดิม ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

¹ กุญเริง อริยะบุตร การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคลต่างรุ่นและมีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513 หน้า 3 (อ้างอิงมาจาก Scales for Measurement of Attitude หน้า 6 ของ Marvin E. Shaw)

² พัทธยา สายหู "สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสังคม" การวางแผนการศึกษา หน้า 124.

การวางแผนการศึกษาของชาติ ส่วนหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ ¹ ปัญหา คำนึงถึงการสังคม และวัฒนธรรม การกระจายของลัทธิวัตถุนิยมอย่างกว้างขวาง ประกอบกับวัฒนธรรมของต่างประเทศได้เป็นพลังผลักดันเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้มีการ ชักแย้งและลงใจของสมาชิกในสังคม เกิดปัญหาสมบสานระหว่างวัฒนธรรมเก่า และวัฒนธรรมใหม่ หรือระหว่างความคิดของคนหัวเก่า และความคิดของคนหัวใหม่ เยาวชนเกิดการก้าวร้าวรุนแรง มุ่งแต่ความสะดวกสบาย นอกจากนี้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านเศรษฐกิจ และ วิถีดำเนินชีวิตประจำวัน ย่อมมีผล กระทบกระเพื่อนวัฒนธรรมเดิมที่เป็นอยู่ และก่อให้เกิดการปฏิรูปทางวัฒนธรรมเพื่อ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม การปฏิรูปวัฒนธรรมนี้จะทำได้ถูกต้องและเหมาะสม เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเฉลียวฉลาดของประชากร และความสามารถในการ ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีควรเลือก ซึ่งทั้งหมดนี้การศึกษาย่อมมีบทบาทเกี่ยวข้องอย่าง สำคัญยิ่ง

สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 20 เป็นผลจากการวิจัยด้าน วิชาการต่าง ๆ เป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม สาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ² การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ถ้าหากจะนำมาใช้หรือยอมรับในสังคมใด ก็ควรก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง ความขลุก ขลักหรือบีบคั้นต่อสมาชิกในสังคมนั้นให้น้อยที่สุด หรือควรมีวิธีการศึกษาหาทางป้องกัน แก้ไขทั้งนี้เพื่อสุขภาพจิตของมวลสมาชิกในสังคมนั้นเป็นสำคัญ ทศนคติหรือความคิดเห็น ของบุคคลรุ่นต่าง ๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แม้จะมีความคิดเห็นไม่เป็นไปใน

¹ ชำรง บัวศรี การวางแผนการศึกษา หน้า 28, 39

² กอ สวัสดิ์พาณิชย์ แบบแผนของวัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค หน้า 1 - 8.

ทิศทางเดียวกันก็ตาม แต่น่าจะศึกษาหาสาเหตุและข้อเท็จจริงเพื่อให้เป็นข้อยุติและ
สมาชิกในสังคมนั้นจะโดยยอมรับทัศนคติส่วนรวมของบุคคลแต่ละรุ่น และป้องกันไม่ให้
เกิดช่องว่างระหว่างรุ่น (Generation Gap) ขึ้นได้ ตลอดจนสุขภาพจิตของ
สมาชิกในสังคมนั้นก็ดีขึ้นด้วย

จากความคิดเห็นของนักจิตวิทยา นักการศึกษา และนักสังคมวิทยาทั้งหลายแล้ว
เมื่อนำมาประมวลเข้าด้วยกันแล้ววิเคราะห์ดูจะเห็นว่าสอดคล้องกับทฤษฎี Socio -
Cultural Theory of Social Change ของ William G. Sumner¹
ที่กล่าวว่า "ตัวการที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม คือสิ่งประดิษฐ์
ใหม่ ๆ ซึ่งสิ่งนี้ก่อให้เกิดการปรับปรุง สะสม การแพร่กระจาย (Diffusion)
ทางวัฒนธรรม" จากทฤษฎีนี้จะได้เห็นว่า อิทธิพลของสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ และเทคโนโลยี
ต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ปัญหาในการปรับปรุงและรักษา
วัฒนธรรมเดิมไว้ นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาในการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมเก่า และ
วัฒนธรรมใหม่ให้กลมกลืนกัน ในฐานะที่จารีตประเพณีเป็นปทัสถาน (Status)
ทางสังคม และเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง² เป็นข้อกำหนดพฤติกรรมทางสังคมที่มวล
สมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงและปัญหาใดๆ ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรม
การเปลี่ยนแปลงและปัญหานั้น ๆ ย่อมจะต้องส่งผลต่อจารีตประเพณีด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีหรือวัฒนธรรมในสังคมหนึ่ง ๆ ใดก่อให้เกิด
เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว นักการศึกษา นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาในต่าง
ประเทศจึงให้ความสนใจ และศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง

¹ ภูมิเวียง อริยกะบุตร ล.ค. หน้า 9 (อ้างอิงมาจาก Technology and Social Change หน้า 75 - 76 ของ Allen Hart Muller and Ogburn Nimkoff.)

² ประสาท หลักศิลา สังคมวิทยา หน้า 79, 106.

จารีตประเพณี อาทิ เช่น ฮองกง ยูโกสลาเวีย ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาได้เริ่มทำการวิจัยไปแล้ว¹ สำหรับในประเทศไทย ภูมิเรียง อริยะบุตร² ได้วิจัยการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีบางเรื่องไปแล้ว ในปี 2513 ผู้คนควาจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีในประเทศไทยเพิ่มเติมต่อจากที่ได้มีผู้วิจัยไว้แล้ว จึงได้กำหนดเป็นหัวข้อในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

ปัญหาในการที่จะศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีก็คือ เครื่องมือในการวัดที่มีความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) สูงพอที่จะตัดสินว่า ทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีเรื่องหนึ่ง ๆ นั้น มีนัยสำคัญทางสถิติพอที่จะเชื่อถือได้ในระดับสูง ทัศนคติหมายความว่า³ "สภาพของจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความรัก และความซิงของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกัน หรือต่อสภาพการณ์ หรือต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด" ดังนั้นการสร้างและใช้เครื่องมือในการวัดทัศนคติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมปกปิดของมนุษย์ จึงต้องคำนึงถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่จะส่งผลการวัดเป็นสำคัญ

แกลตัน⁴ (Galton) เป็นผู้บุกเบิกเริ่มแรกในการที่พยายามจะวัดอุปนิสัย (character) ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ไกลกล่าวสรุปไว้เมื่อประมาณ 80 ปีมาแล้วว่า "ลักษณะอุปนิสัยที่สร้างความประพฤติกของมนุษย์ อาจจะจำกัดความหมายได้ว่าเป็น 'บางสิ่งบางอย่าง' และมีเหตุผลเพียงพอที่จะต้องพยายามวัดให้ได้"

1 ภูมิเรียง อริยะบุตร ล.ค. หน้า 4

2 ค. 84 หน้า .

3 จรูญ มลิษฐ์ พจนานุกรมศัพท์การศึกษา หน้า 39

4 C.C. Ross and Julian C. Stanley, Measurement in Today's Schools, p. 46, (Citting Measurement of Character, Fortnightly Review, Vol : 42 . pp. 179 - 185, by Francis Galton.)

เลนท์ 1 (Lentz) กล่าวว่า "การศึกษาอุปนิสัยโดยไม่มีการวัดตัว
อุปนิสัยแล้ว อาจจะเป็นเหตุผลที่เปรียบเสมือนหนึ่งการฝึกยิงเป้าในที่มืด ผู้มีแม่จะยิง
แม่นยำ แต่อย่างดีที่สุดก็ยังมีลูกหลงบางลูกเท่านั้นที่ถูกเป้าหมาย"

ซิมมอนด์ส 2 (Simmonds) กล่าวว่า "บางที่จะได้ประโยชน์เป็น
อันมาก จากการจัดอันดับคุณภาพ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบเหตุการณ์
ใช้เป็นเครื่องมือตัดสินสภาพแวดล้อม การประเมินคุณค่าเป็นรายบุคคล ที่สนใจอันแท้จริง
ความสัมพันธ์ทางเพศ ศีลธรรมจรรยาและความรู้สึกต่าง ๆ"

การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ของภาษา (The Scientific Study of
Language) เพิ่งจะเริ่มมีการพัฒนาอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 20 ปี มาแล้ว โดย
ซีฟฟ์ 3 และสกินเนอร์ 4 (Zipf and Skinner) กรรมการของสภาวิจัยทาง
วิทยาศาสตร์ สังคม สาขาการใช้ภาษาและจิตวิทยา (Social Science Research
Council Committee on Linguistics and Psychology) เป็นผู้
วางรากฐานขั้นต้น ในการปรับปรุงทฤษฎี The Information Theory แบบของ
ความคิดรวบยอดหรือสังกัปป์ (Concept Formation) การเรียนรู้ภาษาที่สอง
การวิจัยความเกี่ยวพันของคำ (Word Association) และการรวบรวมผลงาน
ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไว้เป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว
ออสกู๊ด 5 ซีฟฟ์ 6 และแทนเนนบาม 7 (Osgood, Suci, and
Tannenbaum) แห่งมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ค้นคว้า
ปรับปรุงการวัด เรื่องความหมายของคำ (Meaning) อย่างจริงจัง จนเป็นที่
ยอมรับและเชื่อถืออย่างกว้างขวาง

1 Ibid. p. 47, (Citting An Experimental Method for the
Discovery and Development of Test of Character, p. 2, by
Theodor F. Lentz, Jr.)

2 Ibid. p. 48, (Citting Diagnosing Personality and Conduct,
p. 567, by Percival M. Simmonds.)

3, 4 Osgood, George J. Suci Percy H. Tannenbaum, The
Measurement of Meaning, (Preface.)

5, 6, 7
Ibid. pp. 342.

ดังนั้น ในการสร้างมาตรวัดทัศนคติ และศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีครั้งนี้ เป็นการวัดความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ความหมายของคำเป็นสื่อกลาง ผู้คนควาจึงยึดแนวการสร้างมาตรวัดทัศนคติ และการจัดกระทำกับข้อมูลของออสกูดและคณะ¹ เป็นหลักดำเนินงานโดยตลอด

ความมุ่งหมายในการศึกษาคนควา

ในการศึกษาคนควาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างมาตรวัดทัศนคติขึ้นชุดหนึ่ง ที่มีค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงสูง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาทัศนคติของบุคคลรุ่นต่าง ๆ ทั้งชายและหญิง ซึ่งอยู่ในสังคมในเมืองกับสังคมในชนบท ว่าจะมีทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณี ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ทัศนคติของเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณี 30 เรื่อง (ภาคผนวก ก.) ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
2. เพื่อศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ของบุคคลกลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อจารีตประเพณี 30 เรื่อง ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในเมืองกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในชนบท ที่มีต่อจารีตประเพณี 30 เรื่อง ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

ความสำคัญของการศึกษาคนควา

ในการศึกษาคนควาครั้งนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมดังนี้

1. ทำให้มีเครื่องมือวัดทัศนคติ เพื่อใช้ในการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีที่มีค่าความเชื่อมั่นและค่าความเที่ยงตรงสูง
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติ ความเชื่อของบุคคลในระดับต่าง ๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณี

¹ Ibid. pp. 342.

3. เป็นประโยชน์ในการปกครองทุกระดับ ช่วยในการลดความขัดแย้ง และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้กลมกลืนเข้ากับชีวิตเดิม โดยให้เกิดความบีบคั้นแก่บุคคลในระดับต่าง ๆ น้อยที่สุด

4. เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา ที่จะนำผลที่ได้จากการค้นคว้าไปอบรมสั่งสอนและแนะแนวให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และปฏิบัติให้สอดคล้องกับจารีตประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไป

5. เป็นเครื่องนำทางสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผู้วางแผนและเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคทุกสาขา โดยแสดงให้เห็นสิ่งที่ควรคิดเกี่ยวกับการนำเอาความเปลี่ยนแปลงทางคานาประยุกต์มาใช้ โดยยังคงดำรงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของวัฒนธรรมในสังคมนั้น

6. เป็นประโยชน์ในการศึกษา เรื่องการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ และการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณีให้กว้างขวางออกไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรจังหวัดพระนคร - ชนบุรี สำหรับสังคมในเมือง และใช้ประชากรในจังหวัดศรีสะเกษ สำหรับสังคมในชนบท อย่างละ 20 ครอบครัว ๆ ละ 6 คน โดยแยกเป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 40 ครอบครัว จำนวน 240 คน แยกเป็นชาย 120 คน หญิง 120 คน

2. มาตรการวัดทัศนคติ หมายความว่า มาตรการวัดที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น

3. จารีตประเพณีที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 30 เรื่อง เป็นจารีตประเพณีของคนหัวเก่า จารีตประเพณีของคนหัวใหม่ ซึ่งรวบรวมจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม (ภาคผนวก ก.)

4. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. มาตรการการวัด หมายความว่าถึงเกณฑ์ หรือข้อกำหนดที่สร้างขึ้น โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ

2. ทัศนคติ หมายความว่าถึงสภาพของจิตใจ อารมณ์ต่าง ๆ ความรู้สึก ความรัก ความชัง ของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกัน หรือต่อสภาพการณ์ หรือต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

3. สถานภาพทางสังคม หมายความว่าถึงรุ่น (Generations) เพศ (Sexes) และสภาพของสังคม (Regions) ดังนี้

ก. รุ่น คือ

- 1) รุ่นกลุ่มสูงอายุ มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
- 2) รุ่นกลุ่มกลางคน มีอายุระหว่าง 35 - 50 ปี
- 3) รุ่นกลุ่มวัยรุ่น มีอายุระหว่าง 13 - 18 ปี

ข. เพศ คือ

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

ค. สภาพของสังคม คือ

- 1) สังคมในเมือง (Urban)
- 2) สังคมชนบท (Rural)

4. จารีตประเพณี หมายถึงข้อกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสังคมหนึ่ง ๆ ให้เป็นไปในทางถูกต้องตามความต้องการของสังคม ถ้าใครฝ่าฝืน งดเว้น หรือไม่กระทำตาม จะถูกลงโทษด้วยข้อกำหนดทางสังคม (Social Sanction) ซึ่งอาจจะเป็นการถูกดูถูก นินทา หรือไม่ยอมรับคบหาสมาคมด้วย

การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง หมายความว่าถึงการเขียนตี ตักเตือน หรือวิธีอื่น ๆ ที่ทำให้สำนึกตัวว่าถูกลงโทษ

การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน หมายความว่าถึงครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัวระหว่างญาติพี่น้องอยู่รวมกัน

การหักทลายโดยการจับมือ หมายความว่าถึงการแสดงการหักทลายโดยใช้เฉพาะมือขวาจับกันเท่านั้น

การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก หมายความว่าถึงการ خوانข่าว เพื่อให้รู้ถึงความเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกโดยทางสื่อมวลชน

การใหญ่เยาว์ศักดิ์สินใจด้วยตนเอง หมายความว่าถึงการให้เด็กวัยรุ่นศักดิ์สินใจกระทำในสิ่งที่เด็กเห็นสมควรจะกระทำ โดยไม่ต้องนำมาปรึกษาผู้ใหญ่

การใหญ่ใหญ่เลือกครองให้ หมายความว่าถึงการแต่งงานโดยมอบหน้าที่ในการจัดหาคู่บ่าวสาวให้เป็นหน้าที่ของผู้ที่มีอาวุโส เช่น พ่อ แม่ ญาติ และผู้ที่เคารพนับถือ

การนิยมรับราชการ หมายความว่าถึงการศึกษาจนจบหลักสูตรวิชาชีพนั้น ๆ แล้วมุ่งเข้ารับราชการโดยเฉพาะ

การแต่งงานกับคนต่างชาติ ศาสนา หมายความว่าถึงการแต่งงานกับคนซึ่งไม่ใช่คนไทย และไม่นับถือพุทธศาสนา

การใช้วิธีการคุมกำเนิด หมายความว่าถึงการวางแผนครอบครัวโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเกิดบุตร

การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น หมายความว่าถึงการคมนาคมโดยใช้อากาศยานที่มีความเร็วสูง เพื่อประหยัดและปลอดภัย

การวางแผนการลงหน้าไว้สำหรับอนาคต หมายความว่าถึงการสร้างตัวเองให้ก้าวหน้าไปตามลำดับขั้นที่ได้คิดไตร่ตรองไว้แล้ว

การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน หมายความว่าถึงการซื้อขาดตัวและสัญญาว่าจะจ่ายเงินที่หลัง

การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า หมายความว่าถึงการยอมรับ นับถือและเชื่อฟังความคิดเห็นที่เชื่อว่าถูกต้อง จากผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน หมายความว่าถึงการรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่จะพึงปฏิบัติต่อคนอื่น

การทำงานกายมือ หมายความว่าถึงการใช้มือในการประดิษฐ์ โดยไม่ใช่เครื่องจักร เพื่อความละเอียดและปราณีต

การเคลื่อนย้ายเขาไปอยู่ในเมือง หมายความว่าถึงการย้ายสถานที่อาศัยเพื่อไปประกอบอาชีพในถิ่นที่เจริญกว่า

การออมทรัพย์ หมายความว่าถึงการเก็บหอมรอมริบทรัพย์สินต่าง ๆ ไว้ใช้ในเวลาจำเป็น

การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง หมายความว่าถึงการอาศัยอยู่ในที่ไม่แออัด เจียบและมีอากาศดี

การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน หมายความว่าถึงการพยายามเรียนรู้นิสัยของเพื่อนบ้านเพื่อประโยชน์ในการปรับตัวเอง

การมีเครื่องล่างของคลังไว้ป้องกันตัว หมายความว่าถึง การมีอาคมของคลัง เช่น พระ กระจก ฯลฯ ที่เชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ไว้ป้องกันภัยต่าง ๆ

การนิยมนาพยนต์และเพลงต่างประเทศ หมายความว่าถึงการนิยมนาพยนต์และเพลงต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่วัฒนธรรมไทย

การนิยมใช้ของต่างประเทศ หมายความว่าถึงการชอบใช้ของซึ่งไม่ได้ทำในประเทศไทย

การถือว่าชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นผู้ตาม หมายความว่าถึงการยกย่องให้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นผู้รับผิดชอบ

การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ หมายความว่าถึงการเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามในสิ่งที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ และศีลธรรมอันดีอยู่บังคับ บัญชาที่เหนือขึ้นไป

การมีบุตรหลายคน หมายความว่าถึงการมีบุตรตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง หมายความว่าถึงการให้เด็กหญิง
และเด็กชายเรียนคนละโรงเรียน

การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง หมายความว่าถึงการให้
เด็กสาวที่รู้จักรับผิดชอบออกไปนอกบ้านในเวลาปกติซึ่งไม่ใช่เวลาวิกาล โดยไม่
มีผู้ปกครองเป็นความคุมไป

การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน หมายความว่าถึงการเคร่งครัดและปฏิบัติ
ตามพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือ

การกวักขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย หมายความว่าถึงการดูแล ตักเตือน
เอาใจใส่ให้เด็กประพฤติอยู่ในระเบียบแบบแผนที่ตั้งไว้

การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง หมายความว่าถึงการที่หนุ่มและสาวไป
เที่ยวกันตามเวลาปกติ ไม่ใช่เวลาวิกาลโดยอิสระ ไม่มีผู้ปกครองคอยควบคุมและ
เอาใจใส่

เอกสารค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง

เซียร์และคณะ¹ (Sears) ได้วิจารณ์ว่า การที่แม่อบรมเด็กอย่าง
เข้มงวดกวักขันอาจจะได้ผลดีบางประการแก่เด็กบางคน เพราะประจักษ์พยานที่ได้
จากการค้นคว้าแสดงว่า เด็กวัยรุ่นหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวบางคนที่มีความกังวลในเรื่องเพศ
อย่างมากนั้นมีความเข้าใจผิด และไม่ประสีประสาในเรื่องเพศ และมักจะเป็นผู้ที่
ไม่ได้รับการอบรมให้มีความรู้สึก และเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศในสมัย
เด็ก ๆ

¹ ละม้ายมาศ ศรีทศศักดิ์ "อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า
อำเภอมะนัง จังหวัดราชบุรี" รายงานการวิจัย ฉบับที่ 9 หน้า 137.

ในปี พ.ศ. 2512 ชงชัย ชิวปรีชา¹ ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของบุคคลในระดับต่าง ๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรจังหวัดพระนคร - ธนบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปรากฏว่าเรื่องการมุ่งกระโปรงสั้น ทั้งกลุ่มผู้ใหญ่ และเด็กนักเรียนต่างจังหวัด มีทัศนคติไม่ถือเรื่องนี้เมื่อเปรียบเทียบแล้ว ผู้ใหญ่มีทัศนคติไม่ถือมากกว่า แต่นักเรียนในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี มีทัศนคติถือเรื่องนี้

นวลเพ็ญ โกศลเสรษฐ² ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของแบบการคิดระหว่างบุตรกับบิดามารดาชาวอเมริกัน และเป็นบุคคลแรกที่ศึกษาเปรียบเทียบแบบการคิดระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษชาวอเมริกัน ผลการศึกษาพบว่าบุตรกับบิดามารดาชาวอเมริกันมีแบบการคิดไม่คล้อยตามกัน และนักศึกษาไทยกับนักศึกษอเมริกันมีแบบการคิดไม่เหมือนกัน ความแตกต่างอันนี้อาจจะเนื่องมาจากความแตกต่างของวัฒนธรรมหรือวิธีการอบรมสั่งสอนระหว่าง 2 ประเทศนั่นเอง

¹ ชงชัย ชิวปรีชา ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของบุคคลระดับต่าง ๆ รายงานการสำรวจเครื่องมือวัดทัศนคติ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2512.

² ชงชัย ชิวปรีชา การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนฝึกนักครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2513 หน้า 10 (อ้างอิงมาจาก A Study of Parent - Child Relationship in Cognitive Style, หน้า 46 - 62 ของ Naunpen Kosolsreth.)

บาร์รี¹ (Barry) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงไทยไว้ว่า ชายไทยไม่ค่อยเก็บความรู้สึกเหมือนเพศหญิง เป็นบุคคลที่มีชีวิตขึ้นอยู่กับเหตุผลและจริยธรรม และมักจะตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยเหตุผล ส่วนเพศหญิงเป็นเพศที่ค่อนข้างจะหัวเก่า พยายามที่จะรักษาสันนิยมนิยม และคุณค่าต่าง ๆ ของประเทศไว้

ปรีชา แสงสว่าง² กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุ (The "Push" Factor) ให้ประชากรเคลื่อนย้าย มีอยู่ 2 ประการคือ

1. อัตราการเกิดในชนบทมีระดับสูงกว่าในเมือง เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก็ย่อมทำให้อัตราส่วนของประชากรต่อพื้นที่ดินที่ไรในการเกษตรเพิ่มขึ้น และที่ดินมักจะถูกแบ่งออกเป็นแปลงเล็ก ๆ ลงทุกที โดยการแบ่งมรดกตกทอดให้แก่ทายาทตามธรรมเนียมประเพณี ซึ่งทำให้อัตราการผลิตต่อเนื้อที่ดิน และต่อจำนวนเกษตรกรอยู่ในระดับต่ำมาก ก่อให้เกิดสภาพยากจนทั่วไปในชนบท อันเป็นแรงผลักดันให้ประชากรเคลื่อนย้ายเข้าไปทำงานในเมืองจำนวนมากขึ้น

2. สภาพความเป็นอยู่ โอกาสในทางเศรษฐกิจ ก็ว่าท้องถิ่นหนึ่งความสะดวกรวดเร็ว ในการคมนาคมขนส่ง

ในปี พ.ศ. 2513 กุมเรียง อริยกะบุตร³ เป็นผู้ที่ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคลต่างรุ่น และมีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกันอย่างกว้างขวาง ผลงานของเขาจะได้แยกกล่าวเป็น 2 ตอนดังนี้

¹ กุมเรียง อริยกะบุตร ล.ค. หน้า 6 (อ้างอิงมาจาก A Study in Attitude Change, No : 7, p. 56, ของ Jean S.J. Barry)

² ปรีชา แสงสว่าง การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 2 หน้า 219 - 221.

³ กุมเรียง อริยกะบุตร ล.ค. หน้า 80, 82 - 83.

ก. ในการศึกษาเรื่องการให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเองพบว่า บุคคลกลุ่มในเมืองกับในชนบท มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่กลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดี ในขณะที่ทัศนคติที่ไม่ดี

ข. ในการศึกษาเรื่องการมุ่งกระโปรงสั้น ในระหว่างรุ่นมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นโดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดี จะลดลงเป็นลำดับในกลุ่มที่มีอายุน้อยลง และพบว่ากลุ่มสูงอายุมีทัศนคติไม่ดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุนอย่างมีนัยสำคัญ

ในปี พ.ศ. 2503 มาร์ช¹ และโอฮารา² (Marsh and O' Hara) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อครอบครัว และการแต่งงานของนิสิตไต้หวัน โดยใช้สถิติพรรณนาของมหาวิทยาลัยในเมืองไทเป ปรากฏว่า ในเรื่องการอบรมเด็กหญิง และเด็กชายวัยรุ่นให้เรียนกันคนละแห่ง นิสิตชายนิยมเรียนรวมกันมากกว่านิสิตหญิง

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์³ กล่าวว่า จากการวิจัยค้นคว้าเรื่องเด็ก ตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดราชบุรี 27 ครอบครัว ปรากฏว่า เมื่อเด็กประพฤติกิเลสเบี่ยงวินัยอย่างใดอย่างหนึ่งที่ครอบครัววางไว้ แม่เกือบทุกรายมักเป็นผู้ดำเนินการลงโทษด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง พอมีบทบาทในการลงโทษเช่นเดียวกัน แต่มักมีส่วนในเรื่องน้อย

¹, ² ค. หน้า 6 (อ้างอิงมาจาก Educational Measurement and Evaluation, p. 359, ของ H.H. Remmer and N.L. Gage.)

³ ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ "อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก ที่ตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดราชบุรี" รายงานวิจัย ฉบับที่ 9 หน้า 66.

ในปี พ.ศ. 2511 สลิลลา วรรณจิณรียา¹ ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อศาสนา โดยใช้ประชากรที่เป็นนิสิตปีสุดท้ายของ 9 คณะ ผลปรากฏว่า ทัศนคติของนิสิตหญิง และนิสิตชายที่มีต่อศาสนาจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย นิสิตหญิงมีทัศนคติที่เห็นชอบด้วยกับศาสนามากกว่านิสิตชาย เห็นความจำเป็นและเป็นประโยชน์มากกว่านิสิตชาย

ในปี พ.ศ. 2512 สิริรัตน์ พงษ์พันธ์ุ² ได้ทำการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกี่ยวกับการคุมกำเนิด โดยใช้นิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และนิสิต วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นิสิตชายมีทัศนคติดีกว่านิสิตหญิง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

จากที่ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้ามามากแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก็ได้กล่าวมาแล้ว พอจะนำมาประมวลเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

ก. เกี่ยวกับเพศ โดยทั่ว ๆ ไปเพศชายมักจะมีธรรมชาติของความอดทน เชื่อมั่นในตนเอง เปิดเผย ชอบวิพากษ์วิจารณ์ และไม่คอยจะกระดากอาย เช่น การถกเถียงปัญหาต่าง ๆ การยอมรับในสิ่งใหม่ ๆ เช่น การคบเพื่อน การเข้าสังคม การยอมรับรู้ในเรื่องเพศ เป็นต้น จึงชี้ให้เห็นแนวโน้มของความแตกต่างในความรู้สึก

¹ ภูมิเรียง อริยกะบุตร ล.ค. หน้า 5 (อ้างอิงมาจาก วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512 ของ สลิลลา วรรณจิณรียา)

² สิริรัตน์ พงษ์พันธ์ุ การศึกษาทัศนคติต่อการคุมกำเนิด รายงานการสร้าง เครื่องมือวัดทัศนคติ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2512.

กับเพศหญิงซึ่งมักจะปกปิด ละอาย เช่น ซ่อนความรู้สึกรักหรือเกลียด มีความละอาย และรอบคอบ เช่น เคร่งครัดในระเบียบ รักสวย รักความปราณี เป็นต้น ดังนั้นในเรื่องของจารีตประเพณีของคนหัวเก่า เพศหญิงจึงค่อนข้างจะเคร่งครัดและรักษาได้ดีกว่าเพศชาย ในการศึกษาครั้งนี้จึงอาจจะถือเป็นแนวทางตั้งสมมติฐานได้ว่า เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติต่อจารีตประเพณีของคนหัวเก่าดีกว่าเพศชาย และน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่

ข. เกี่ยวกับรุ่น โดยธรรมชาติ บุคคลรุ่นต่าง ๆ เช่นรุ่นกลุ่มสูงอายุ รุ่นกลุ่มกลางคน และรุ่นกลุ่มวัยรุ่น มีความแตกต่างทางด้านร่างกายอยู่แล้ว ดังนั้นจึงช่วยให้เห็นแนวโน้มของความแตกต่างทางด้านความรู้สึก เช่น พอกับลูก ครูกับนักเรียน ฯลฯ มักจะมีปัญหาขัดแย้งกันอยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้จะเป็นเพราะ คนกลุ่มสูงอายุ เป็นพวกที่มีประสบการณ์มาก ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี จึงทำให้มองสิ่งต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติแน่นอนยากต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนกลุ่มกลางคนเป็นพวกที่ผ่านประสบการณ์บ้างพอสมควร จึงมีความคิดริเริ่มต้องการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เห็นว่าไม่ดีให้ดีขึ้น จึงเป็นบุคคลที่อยู่ระหว่างการผสมผสานของเก่ากับของใหม่ ซึ่งติดกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีประสบการณ์น้อย จึงมีความคิดรุนแรงรับของใหม่ ๆ ใต้ง่าย และทิ้งใต้ง่ายไม่มั่นคง ดังนั้นจากเหตุผลเหล่านี้จึงน่าจะขยายความตั้งเป็นสมมติฐานได้ว่า กลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และกลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่

ค. เกี่ยวกับสภาพของสังคม ในทางการศึกษาและจิตวิทยาเป็นที่ยอมรับกันทั่ว ๆ ไปแล้วว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชุมชนนั้น ๆ การเคลื่อนย้ายของประชากรจากถิ่นแห่งหนึ่ง เพื่อเข้าไปแสวงหาอาชีพใหม่ในถิ่นอุดมสมบูรณ์ก็ดี การหลบหนีจากความอึดอัดของบุคคลในสังคมเมืองหลวงก็ดี ล้วนแต่เป็นเครื่องชี้ให้เห็น

อย่างเด่นชัดว่า ความรู้สึกของบุคคลที่อยู่ในสังคมแต่ละสังคมย่อมไม่เหมือนกัน หรืออาจจะขยายความต่อไปได้ว่า ความรู้สึกของคนในสังคมชนบทแตกต่างจากความรู้สึกของคนที่อยู่ในสังคมในเมือง คนในสังคมชนบทยึดอาชีพสืบต่อเนื่องมาจากบรรพบุรุษ เคารพ รัก และหวงแหนในสิ่งที่เคยประพฤติปฏิบัติกันมาช้านาน ยากแก่การเปลี่ยนแปลง ตรงกันข้ามกับคนในสังคมในเมืองซึ่งมีโอกาสพบกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ อยู่เสมอ จึงรู้จักเลือกและนิยมในสิ่งที่ตนคิดว่าจะให้ความสะดวกสบาย และรื่นรมย์แก่การดำรงชีวิตของตนเอง จึงมีความสามารถรับเอาการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้ดีกว่าคนในสังคมชนบท ภัยเหตุต่าง ๆ เหล่านี้พอจะเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานได้ว่า กลุ่มสังคมในชนบทน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง ในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่าในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่

สรุปสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติต่อจารีตประเพณีของคนหัวเก่าดีกว่าเพศชาย และน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่
2. กลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติดีกว่า กลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่นในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และกลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่ากลุ่มวัยรุ่นในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่
3. กลุ่มสังคมในชนบท น่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมืองในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า และน่าจะมีทัศนคติไม่ดีกว่าในเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวใหม่

วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกใช้ทดสอบในการคัดเลือกจารีตประเพณีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างมาตรา (scale) การวัดทัศนคติที่เกี่ยวกับจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ กลุ่มที่สองใช้เพื่อให้ตอบแบบสอบถามในการสัมภาษณ์ ตามมาตราการวัดทัศนคติที่สร้างขึ้นจากจารีตประเพณีเรื่องต่าง ๆ ที่ได้คัดเลือกไว้

กลุ่มที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 ประเภท คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมืองและกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบท โดยใช้ประชากรในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี จำนวน 75 คน แยกเป็นชาย 35 คน หญิง 40 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมือง และใช้ประชากรในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 75 คน แยกเป็นชาย 48 คน หญิง 27 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบท จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 150 คน แยกเป็นชาย 83 คน หญิง 67 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 เพื่อใช้ในการคัดเลือกจารีตประเพณีที่จะใช้สร้างมาตราวัดทัศนคติเป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูลต่อไป

กลุ่มที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 ประเภท คือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมืองและกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบท โดยใช้ประชากรในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี 20 ครอบครัว จำนวน 120 คน แยกเป็นชาย 60 คน หญิง 60 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมือง และใช้ประชากรในจังหวัดศรีสะเกษ 20 ครอบครัว จำนวน 120 คน แยกเป็นชาย 60 คน หญิง 60 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชนบท รวมทั้งสิ้นจำนวน 240 คน แยกเป็นชาย 120 คน หญิง 120 คน แทนกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้ในการตอบแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาศึกษาต่อไป

จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 2 นำมาแยกประเภทตามสถานภาพทางสังคม คือ เพศ, รุ่ และสภาพของสังคมได้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนคนแยกตามเพศ, รุ่ และสภาพของสังคม

เพศ	กลุ่มตัวอย่างในเมือง			กลุ่มตัวอย่างในชนบท			รวม
	สูงอาย	กลางคน	วัยรุน	สูงอาย	กลางคน	วัยรุน	
ชาย	20	20	20	20	20	20	120
หญิง	20	20	20	20	20	20	120
รวม	40	40	40	40	40	40	240

ตารางที่ 2 แสดงอาชีพจำแนกตามเพศ

อาชีพ	เพศชาย	เพศหญิง
รับราชการ	34	32
ทำนา, ทำสวน, ทำไร่	25	18
ค้าขาย	9	10
พนักงานบริษัท	7	5
นักเรียน, นิสิต, นักศึกษา	29	28
อื่น ๆ	16	27
รวม	120	120

ตารางที่ 3 แสดงอาชีพจำแนกตามรุ่น

อาชีพ	สูงอายุ	กลางคน	วัยรุ่น
รับราชการ	17	39	10
ทำนา, ทำสวน, ทำไร่	24	12	7
ค้าขาย	10	7	2
พนักงานบริษัท	2	2	8
นักเรียน, นิสิต, นักศึกษา	-	4	53
อื่น ๆ	27	16	-
รวม	80	80	80

ตารางที่ 4 แสดงอาชีพจำแนกตามสภาพของสังคม

อาชีพ	ในเมือง	ในชนบท
รับราชการ	32	34
ทำนา, ทำสวน, ทำไร่	7	36
ค้าขาย	10	9
พนักงานบริษัท	6	6
นักเรียน, นิสิต, นักศึกษา	42	15
อื่น ๆ	23	20
รวม	120	120

เกณฑ์ในการเลือกครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกครอบครัวกลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ มีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1. บุคคลทั้ง 3 รุ่นนี้ จะต้องมีความคุ้นเคย, เคยอาศัยหรือเคยใกล้ชิด จะเป็นโดยสายโลหิต หรือพักอาศัยอยู่ในถิ่นนั้น ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นบ้านเดียวกันก็ได้ แต่รวมเรียกว่าครอบครัว
2. ต้องมีบุคคลทั้ง 3 รุ่น อยู่ในครอบครัวนั้น คือกลุ่มสูงอายุ มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป (ปู่, ย่า, ตา, ยาย) กลุ่มกลางคนมีอายุระหว่าง 35 - 50 ปี (พ่อ, แม่) และกลุ่มวัยรุ่นมีอายุระหว่าง 13 - 18 (ลูก, หลาน) ซึ่งยังไม่ได้แต่งงาน
3. ในแต่ละรุ่น และแต่ละครอบครัวจะต้องมีทั้งเพศชายและเพศหญิง อย่างละ 3 คน รวม 6 คน ใน 1 ครอบครัว

การสร้างมาตราการวัดทัศนคติ

ขั้นตอนการในการสร้างมาตราการวัดทัศนคติแบ่งเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่เกี่ยวกับจารีตประเพณี โดยคัดลอกจากเป็นทั้งจารีตประเพณีแบบเก่าและจารีตประเพณีแบบใหม่ จากบทความ, หนังสือพิมพ์, เอกสาร, สื่อมวลชนต่าง ๆ และร่างเค้าโครงละเอียด (Draft Proposal) ของ Dr. Charles E. Osgood แห่งมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนำมาคัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมไทย ตลอดจนรวบรวมจากผลงานที่ได้มีผู้คนควาไว้แล้ว รวมจารีตประเพณีได้ 51 เรื่อง

2. นำข้อความที่เป็นจารีตประเพณีที่รวบรวมไว้ 51 เรื่อง ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ทั้งในจังหวัดพระนคร - ชลบุรี ซึ่งคิดว่าจะเป็นคนหัวใหม่ และทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งคิดว่าจะเป็นคนหัวเก่า โดยการให้ตอบแบบสอบถามว่าเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่เป็นจารีตประเพณีทั้ง 51 เรื่อง (ภาคผนวก ก.)

3. นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับจรรยาบรรณ 51 เรื่อง (ภาคผนวก ก.) มาหาอำนาจการจำแนก (Validity Index) คือค่าการชนความเที่ยงตรง โดยใช้เทคนิค 27 %¹ และหาค่าการชนความเที่ยงตรงจากตารางของ Dr. J.C. Flanagan² คัดเลือกเอาข้อความที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 ขึ้นไป ตามความสนใจของผู้วิจัย 30 เรื่อง (ภาคผนวก ก.) ซึ่งเป็นข้อความที่เป็นจรรยาบรรณของคนหัวเก่า 16 เรื่อง จรรยาบรรณของคนหัวใหม่ 14 เรื่อง

4. รวบรวมคำคุณศัพท์ที่เป็นคำคู่ (Bipolar) คือ เป็นคุณศัพท์ที่แสดงความหมายทางคานี้ (Positive) และคุณศัพท์ที่แสดงความหมายในคานไม่คี้ (Negative) เช่น นิ่มนวล - แข็งกระด้าง, มีประโยชน์ - ไร้โทษ, คำคุณศัพท์เหล่านี้รวบรวมมาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของ Osgood และคณะ,³ จากรายงานการค้นคว้าและสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ ซึ่งผู้วิจัยและคณะนิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2512 ได้ค้นคว้ารวบรวมไว้ นำเอาคำคุณศัพท์เหล่านี้มาดัดแปลงและคัดเลือกไว้ 10 คู่ เพื่อใช้ในการสร้างมาตราการวัดทัศนคติ 10 มาตรา สำหรับเป็นเครื่องมือวัดทัศนคติที่มีต่อจรรยาบรรณซึ่งจะต้องศึกษา 30 เรื่อง มาตราการวัด 10 มาตรานี้ จะประกอบด้วยคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะอยู่ 3 ชนิด คือ คำคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะเป็นการประเมินผล (Evaluation) เช่น มีประโยชน์ - ไร้โทษ, ของใหม่ - ของเก่า เป็นต้น

¹ Dr. Henry E. Garrette, Statistics in Psychology and Education, p. 367

² Ibid. p. 366

³ Dr. Charles E. Osgood, op. cit. pp. 36 - 45

ชนิดที่แสดงถึงพลัง (Potency) เช่น เรื่องใหญ่ - เรื่องเล็ก, หนัก - เบา, เป็นต้น และคุณศัพท์ชนิดที่แสดงถึงการกระทำ (Activity) เช่น คุณเคย - ไม่เคย, ตามประเพณี - ตามสมัยนิยม, เป็นต้น คุณศัพท์ทั้ง 3 ประเภทนี้เป็นผลจากการค้นคว้าของ Osgood และคณะ¹ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบและเชื่อว่านำไปใช้เป็นมาตรวัดทัศนคติแล้วสามารถจะทราบถึงทัศนคติด้านเกี่ยวกับความรู้, ความเชื่อ (Cognitive) เช่น ของเก่า - ของใหม่ และทราบถึงทัศนคติด้านความรู้สึก (Affective) เช่น มีประโยชน์ - ไร้ประโยชน์ ได้เป็นอย่างดี²

5. สร้างมาตรวัดทัศนคติจากคำคุณศัพท์ที่เป็นคำคู่ 10 มาตร แบบ Semantic Differentiation ของ Osgood และคณะ³ โดยแบ่งมาตรแต่ละมาตราออกเป็น 7 ของ แต่ละของมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน ดังนี้ (ภาคผนวก ข.)

1. มีประโยชน์	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ไร้ประโยชน์
2. ของใหม่	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ของเก่า
3. รวดเร็ว	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	เชื่องช้า
4. เรื่องใหญ่	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	เรื่องเล็ก
5. ตามประเพณี	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ตามสมัยนิยม
6. สบายใจ	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ไม่สบายใจ
7. นุ่มนวล	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	แข็งกระด้าง
8. เบา	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	หนัก
9. คุณเคย	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ไม่คุณเคย
10. นานิยม	: 3 : 2 : 1 : 0 : 1 : 2 : 3 :	ไม่นานิยม

¹ Ibid.

² กุมเวียง อริยภุมพร, ล.ค. หน้า 17 - 18, (อ้างอิงจาก Individual in Society หน้า 167 - 169 ของ David Krech, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Ballachey.)

³ Osgood, op. cit. pp. 76 - 84

7. นำเอามาตรการวัดทัศนคติที่สร้างขึ้นนี้ไปทดลองสัมภาษณ์ (Pilot Test) กับครอบครัวในจังหวัดพระนคร - ชนบุรี และจังหวัดศรีสะเกษ อย่างละ 1 ครอบครัว เพื่อหาความบกพร่องในการสร้างและดูความชัดเจน ความเข้าใจ ของคำคุณศัพท์ที่นำมาใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับจริง (ภาคผนวก ข.) ในการศึกษาคนควาต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาทัศนคติ

1. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว (ภาคผนวก ข.) ไปสัมภาษณ์ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งในจังหวัดพระนคร - ชนบุรี และจังหวัดศรีสะเกษ แห่งละ 20 ครอบครัว ตามเกณฑ์การเลือกครอบครัวที่ตั้งไว้

2. นำแบบสอบถามที่สัมภาษณ์แล้วมาตรวจให้คะแนน โดยมีสมมติฐานว่า มาตราแต่ละมาตราแบ่งออกเป็น 7 ช่วงคะแนน แต่ละช่วงคะแนนมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน และถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.1 ในแต่ละมาตราถือว่าแต่ละช่วงมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน
ให้คะแนนมาตราละ 7 คะแนน

2.2 คุณศัพท์ที่แสดงลักษณะในทางดี ให้ถือเป็นด้านบวก ด้าน
แสดงลักษณะไม่ดี ถือเป็นด้านลบ เช่น มีประโยชน์ถือเป็นด้านบวก ไม่มีประโยชน์
ถือเป็นด้านลบ

2.3 มาตราที่ใช้ในแบบสอบถาม นำมาปรับให้คะแนนตามข้อ 2,2
เขียนใหม่จะได้ดังนี้

มีประโยชน์ : $+3$: $+2$: $+1$: 0 : -1 : -2 : -3 . ไม่มีประโยชน์

2.4 ใช้ 4 บวกเข้ากับคะแนนที่ให้ในแต่ละมาตราในแบบ
สอบถาม คะแนนที่ได้ถือว่าเป็นคะแนนจริง ตัวอย่าง เช่น คะแนนในมาตราแบบ
สอบถาม ได้ -1 คะแนนจริงจะเท่ากับ $-1 + 4 = 3$ คะแนน
เป็นต้น

2.5 รวมคะแนนจริงใน 10 มาตรา คะแนนรวมที่ได้จะแสดงทิศทางของทัศนคติที่มีต่อจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

3. รวมคะแนนจากจารีตประเพณีแต่ละเรื่อง โดยแยกเป็น เพศ, รุ่น และสภาพแวดล้อม แล้วนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

4. คำตอบที่เป็นข้อความของแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของจอห์น คับลิว แมคเควิดและเฮอเบิร์ต ฮารารี¹ (John W. McDavid and Herbert Harari.)

ลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์

นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งชุด โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split Half Method) ของสเปียร์แมน บราวน์² (Spearman Brown)

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของจารีตประเพณีแต่ละเรื่อง โดยแสดงให้ทราบดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean)

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 มาตราแสดงน้ำหนักและทิศทางของทัศนคติ

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าส่วนรวมของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำไปวิเคราะห์ต่อเพื่อให้ทราบค่า ดังนี้

¹ John W. McDavid, Herbert Harari, Social Psychology, pp. 413 - 415

² Dr. Hery E. Garrette, op. cit. p. 339

3.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคู่โดยใช้ Studentized q - Statistics แบบ Newman Keul Method ¹

3.2 ถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใดก็จะนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างต่อไปอีก

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของข้อความต่าง ๆ ดังนี้

4.1 แสดงความถี่ของคำนิยามจารีตประเพณีแต่ละเรื่อง

4.2 แสดงความถี่ของข้อความที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

4.3 แสดงความถี่ของข้อความที่เป็นผลซึ่งคาดคะเนว่าจะเกิดขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติ จารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

ถ้าความถี่ในข้อใดกระจายกันมากก็จะใช้ H - Statistic เพื่อคัดเลือกข้อความที่เป็นตัวแทนของเรื่องนั้น ๆ ตามทฤษฎี The Information Theory ²

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งชุดใช้วิธี Split - Half Method ของ Spearman Brown ³ โดยไขสูตร

¹ B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design, pp. 81 - 85.

² ดร. วิรุทธ วิเชียรโชติ คำบรรยายวิชา พื้นฐานของการวัดผล ให้แก่นิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผล วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2512.

³ Dr. H.E. Garrette, op. cit. p. 339

$$r_{1 \text{ I}} = \frac{2r_{\frac{1}{2} \frac{\text{I}}{\text{II}}}}{1 + r_{\frac{1}{2} \frac{\text{I}}{\text{II}}}}$$

เมื่อ $r_{1 \text{ I}}$ แทนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งชุด

$r_{\frac{1}{2} \frac{\text{I}}{\text{II}}}$ แทนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

2. ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับหาจาก ค่าสหสัมพันธ์
ชนิดผลคูณของโมเมนต์ (The Product-Moment Method) โดยใช้สูตร¹

$$r_{\frac{1}{2} \frac{\text{I}}{\text{II}}} = \frac{N \sum XY - \sum X \cdot \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ $r_{\frac{1}{2} \frac{\text{I}}{\text{II}}}$ แทนค่าสัมประสิทธิ์ของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

$\sum$

แทนผลรวม

N

แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

X

แทนคะแนนของแบบทดสอบครึ่งแรก

Y

แทนคะแนนของแบบทดสอบครึ่งหลัง

3. การายเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต ใช้สูตร²

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต

$\sum$ แทนผลรวม

X แทนคะแนนแต่ละคน

N แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

¹ Ibid. p. 143

² J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education, p. 44

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร ¹

$$SD. = \frac{1}{N} \sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}$$

เมื่อ SD. แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum$ แทนผลรวม
 X แทนคะแนนแต่ละคน
 N แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

5. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ชนิด
 p x q x r และทุก ๆ Cell มี n Observations โดยใช้สูตร ²

$$F = \frac{MS_A}{MS_{within}}$$

$$= \frac{MS_B}{MS_{within}}$$

$$= \frac{MS_C}{MS_{within}}$$

เมื่อ F แทนค่าการแจกแจงที่จะพิจารณาใน F - Distribution
 MS_A แทนค่า Mean Square ของตัวแปรในเรื่องเพศ
 MS_B แทนค่า Mean Square ของตัวแปรในเรื่องรุ่น
 MS_C แทนค่า Mean Square ของตัวแปรในเรื่องสภาพแวดล้อม

¹ Ibid. p. 82

² B.J. Winer, op. cit. pp. 348 - 357

อนึ่ง ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบคู่ใด แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะใช้เปรียบเทียบแต่ละคู่ โดยใช้ Studentized
 q - Statistics แบบ NewMan Keul Method ¹ อีกต่อไป

¹ Ibid. pp. 81 - 85.

ผลการวิจัย

ค่าสถิติของแบบทดสอบ

การคัดเลือกจารีตประเพณีเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างมาตราการวัดทัศนคติ ตารางแสดงอำนาจจำแนกค่าความเที่ยงตรง (Validity) ได้ผลดังแสดงไว้ใน ภาคผนวก ก. เมื่อนำแบบทดสอบไปใช้ในการสัมภาษณ์ และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split Half) ของ สเปียร์แมน บราวน์ (Spearman Brown)¹ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งชุด เท่ากับ 0.671 . S.S.

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จะนำเสนอพร้อมทั้งแปลความหมายประกอบในการทดสอบสมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis) ตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตราส่วนแสดงน้ำหนักและทิศทางของทัศนคติ ที่มีต่อจารีตประเพณีแต่ละเรื่องตามลำดับ (ภาคผนวก ก.) จารีตประเพณีของคนหัวเก่า 10 เรื่อง และจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ 10 เรื่อง โดยแยกเป็นตาราง ดังนี้

1.1 ตารางวิเคราะห์ทัศนคติส่วนรวมทั้งหมด โดยจำแนกตามเพศ รุ่น และสภาพสังคม

1.2 ตารางวิเคราะห์ทัศนคติเป็นกลุ่ม โดยจำแนกตามเพศ รุ่น และสภาพสังคม

2. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ต่าง ๆ ถ้าพบว่าตัวแปรคู่ใดมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะใช้วิธีวิเคราะห์ต่อ ดังนี้

¹ H.E. Garrett, op. cit. p. 143, 339.

- 2.1 คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้
 q - Statistic Method ทดสอบหาความแตกต่างต่อไป
- 2.2 ถ้ามีปฏิกริยารวมของตัวแปรคู่ใดจะนำไปวิเคราะห์ความ
 แปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างอีกต่อไป

3. วิเคราะห์ความถี่ของเนื้อหาของแบบทดสอบ

คำตอบที่เป็นเนื้อหาของแบบทดสอบ จะนำมาวิเคราะห์หาความถี่ โดย
 แสดงเป็นตาราง ดังนี้

3.1 ตารางแสดงความถี่ของความเข้าใจ (Definition)
 ในจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

3.2 ตารางแสดงความถี่ของสาเหตุที่ยึดถือ (Antecedents)
 หรือประเพณีปฏิบัติต่อจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

3.3 ตารางแสดงความถี่ของความเชื่อ (Consequents)
 ในผลที่จะเกิดตามมาเมื่อประเพณีปฏิบัติต่อจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ

เกณฑ์ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์จารีตประเพณีแต่ละเรื่อง และโดยส่วนรวมจะคำนึงถึงตัวแปร
 อิสระ 3 ตัว เป็นเกณฑ์ คือ

ก. คำนึงถึงเพศเป็นตัวแปรอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนึงถึงเพศเป็นเกณฑ์ จะพิจารณาโดยแยกกลุ่ม
 ตัวอย่างเป็นกลุ่มเพศชาย, กลุ่มเพศหญิง

ข. คำนึงถึงรุ่นเป็นตัวแปรอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนึงถึงรุ่น เป็นเกณฑ์จะพิจารณาโดยแยกกลุ่ม
 ตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงอายุ, กลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น

ค. คำนึงถึงสภาพสังคมเป็นเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนึงถึงสภาพสังคมเป็นเกณฑ์ จะพิจารณาโดยแยก
กลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มในเมือง และกลุ่มในชนบท

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย จึงได้กำหนดสัญลักษณ์
ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย
2. SD. แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. r แทนอำนาจการจำแนกความเที่ยงตรง (Validity Index)
4. r_{1I} แทนสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability)
5. SS แทน Sum Square
6. MS แทน Mean Square
7. df แทนขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
8. A แทนเพศ
9. e_1 แทนเพศชาย
10. a_2 แทนเพศหญิง
11. B แทนรุ่น
12. b_1 แทนกลุ่มสูงอายุ
13. b_2 แทนกลุ่มกลางคน
14. b_3 แทนกลุ่มวัยรุ่น
15. C แทนสภาพสังคม
16. c_1 แทนสังคมในเมือง
17. c_2 แทนสังคมในชนบท
18. $\sum$ แทนผลรวม

ผลการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์เรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

1.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.226	0.618
	เพศหญิง	4.093	0.494
รุ่น	สูงอายุ	4.323	0.397
	กลางคน	4.155	0.530
	วัยรุ่น	4.001	0.558
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.155	0.397
	ในชนบท	4.165	0.715

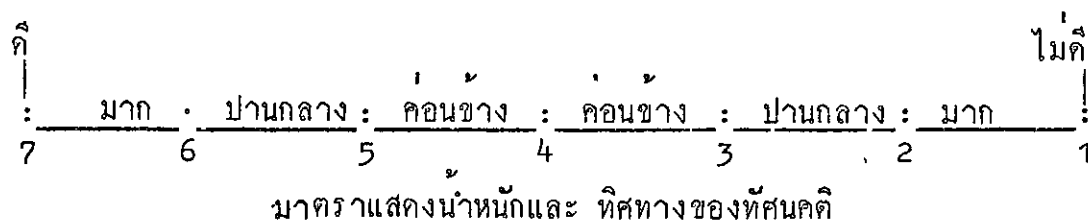
ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค
!	!	!	!	!	!	!	!
มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
7	6	5	4	3	2	1	1

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตาราง 5 ค่าเฉลี่ยแสดงให้เห็นแนวโน้มของทัศนคติในเรื่องการ
ทำโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟังว่า ในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชาย
ดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่กลุ่มสูงอายุดีกว่ากลุ่ม
กลางคน กลุ่มกลางคนดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มใน
การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะทัศนคติที่ไม่ดีจะลดน้อยลงตามลำดับ เมื่ออายุเพิ่มขึ้น
ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติต่อ
เรื่องนี้ดีกว่าสังคมในเมือง

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.535	0.745	4.265	0.810
	เพศหญิง	4.195	0.087	4.300	0.677
	เพศชาย	4.145	0.657	4.100	0.753
	เพศหญิง	3.665	0.746	4.025	0.740
วัยรุ่น	เพศชาย	4.190	0.076	4.125	0.670
	เพศหญิง	3.665	0.746	4.025	0.740

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ในระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุของสังคมในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง กลุ่มสูงอายุในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย และปรากฏว่า เพศชายกลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงกลุ่มในชนบทดีกว่าเพศชายกลุ่มในชนบท และเพศชายกลุ่มในชนบทดีกว่ากลุ่มเพศหญิงในเมือง

กลุ่มกลางคน ปรากฏว่ากลุ่มในเมืองเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงค่อนข้างจะไม่ดี ส่วนกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย และปรากฏว่า เพศหญิงกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายกลุ่มในเมือง เพศชายกลุ่มในเมืองดีกว่าเพศชายกลุ่มในชนบท และเพศหญิงกลุ่มในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี

กลุ่มวัยรุ่นในเมือง เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงค่อนข้างจะไม่ดี ส่วนกลุ่มในชนบทค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิงและปรากฏว่า เพศชายกลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายกลุ่มในชนบท เพศชายกลุ่มในชนบทดีกว่าเพศหญิงกลุ่มในชนบท และเพศหญิงกลุ่มในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี

1.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันจริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics นิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้าปรากฏว่ามีปฏิกริยารวมเกิดขึ้น (interaction) ระหว่างตัวแปรคุใด ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคนนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
"เรื่อง การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	1.066	1	1.066	1.869
B	รุ่น	4.163	2	2.081	3.649*
C	สภาพของสังคม	0.006	1	0.006	
AB		1.426	2	0.713	1.250
AC		1.120	1	1.120	1.964
BC		0.589	2	0.294	
ABC		0.487	2	0.243	
within cell		130.066	228	0.572	
Total		138.923	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า ค่ะแนเฉลี่ยน
ตัวแปรในเรื่องรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งคัดค้านสมมติฐาน
เป็นกลาง (Null Hypothesis) ในเรื่องรุ่นที่วางไว้ แสดงว่ามีคะแนเฉลี่ยน
ของรุ่นแตกต่างกันอย่างแท้จริง แต่การกล่าวเช่นนี้เป็นการกล่าวโดยส่วนรวม ที่จริง
อาจจะมีคะแนเพียงคู่ใดคู่หนึ่งเท่านั้นที่แตกต่างไปจากกลุ่ม ดังนั้นเพื่อจะทดสอบสมมติฐาน
ในการศึกษาเรื่องนี้เกี่ยวกับเรื่องรุ่น (Research Hypothesis) จึงนำคะแน
เฉลี่ยนมาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธี Studentized q - Statistics เพื่อ
แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างเด่นชัดได้ผลดังแสดงในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย จำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

ประเภทของกลุ่ม		กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มกลางคน	กลุ่มสูงอายุ
	คะแนนเฉลี่ย	4.001	4.155	4.323
กลุ่มวัยรุ่น	4.001		12.30	25.80 *
กลุ่มกลางคน	4.155	-	-	13.50
กลุ่มสูงอายุ	4.323			-

	r	2	3
$q_{.95} (r, 228)$		2.77	3.31
$\sqrt{nMS_e} \cdot q_{.95} (r, 228)$		18.76	22.11
* ค่า q มีนัยสำคัญระดับความเชื่อมั่น .05			

ผลจากตาราง 8 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่า กลุ่มสูงอายุนั้นมีทัศนคติแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นอย่างแท้จริง แต่กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติไม่แตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนมีทัศนคติไม่แตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุ

อาจเขียนเป็นแผนผัง โดยถือว่า กลุ่มใดที่อยู่บนเส้นตรงอันเดียวกันจะไม่มี ความแตกต่างกัน แต่หากกลุ่มใดไม่อยู่บนเส้นตรงอันเดียวกันจะมีความแตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มกลางคน กลุ่มสูงอายุ

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มสูงอายุมิที่ทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แต่กลุ่มสูงอายุไม่มีความแตกต่างกับกลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนไม่มีความแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งผลที่ได้มีทั้งคัดค้าน และสนับสนุน สมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis) แสดงว่ากลุ่มสูงอายุมิที่ทัศนคติแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นจริง สนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น (Research Hypothesis) หรืออาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่ามีช่องว่างระหว่างรุ่น (Generation Gap) เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มสูงอายุ แต่ไม่มีช่องว่างระหว่างรุ่นเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มสูงอายุและกลุ่มกลางคน และระหว่างกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่น การกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 95 %

1.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจารีตประเพณี รวม 30 เรื่อง

นำข้อความที่เป็นเนื้อหาวิเคราะห์หาข้อความที่มีความหมายเหมือนกัน และคล้ายคลึงกัน แล้วแจกแจงนับหาความถี่ โดยจำแนกเป็นคำนิยามหรือความเข้าใจ สาเหตุและความเชื่อในผลที่จะเกิดขึ้นในการยึดถือ ประเพณีหรือปฏิบัติตามจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางภาคผนวก ค. หายเอกสารการวิจัยฉบับนี้

2. การวิเคราะห์เรื่อง "การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน"

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และ สภาพสังคม โดยแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.665	0.745
	เพศหญิง	4.524	0.463
รุ่น	สูงอายุ	4.782	0.676
	กลางคน	4.478	0.703
	วัยรุ่น	4.522	0.419
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.608	0.473
	ในชนบท	4.580	0.869

มากที่สุด						น้อยที่สุด
7	6	5	4	3	2	1

มาตราส่วนนำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศที่มีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นที่มีทัศนคติค่อนข้างจะดีในรุ่นสูงอายุดีกว่ารุ่นวัยรุ่น รุ่นวัยรุ่นดีกว่ารุ่นกลางคน ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่สังคมในเมืองดีกว่าสังคมในชนบท

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐาน "ก" เป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การอยู่รวมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุน				
	เพศชาย	4.725	0.975	4.890	0.950
	เพศหญิง	4.945	0.054	4.570	0.727
	กลางคน				
	เพศชาย	4.590	0.720	4.715	0.964
	เพศหญิง	4.245	0.245	4.365	0.912
	วัยรุ่น				
	เพศชาย	4.435	0.072	4.635	0.790
	เพศหญิง	4.710	0.805	4.310	0.870

มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	มาก	ไม่
7	6	5	4	3	2	1 /

มาตราแสดงน้ำหนักและ ทิศทางของทัศนคติ

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศ รุนสูงอายุของ สังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย และเพศชายดีกว่า เพศหญิง สำหรับสังคมในชนบท ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองดีกว่าเพศ หญิงในชนบท

รุนกลางคนสังคมในเมือง เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง สังคมในชนบทเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะ ดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง และปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติ ดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศ หญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

รุนวัยรุ่น สังคมในเมือง เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย สังคมในชนบทเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองดีกว่าเพศหญิง ในชนบท

2.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนน เฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไรจริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้ วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคูต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized t -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้ เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของ ตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะ คว้า คะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารัตประเพณี
เรื่อง "การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	1.190	1	1.190	1.180
B รุ่น	4.314	2	2.157	3.317 *
C สภาพของสังคม	0.045	1		
AB	1.287	2	0.643	3.361
AC	2.185	1	2.185	
BC	0.675	2	0.337	
ABC	1.074	2	0.537	
within cell	148.243	228	0.650	
Total	159.013	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตารางที่ 11 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของ
คู่ตัวแปรระหว่างรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่าระหว่าง
รุ่นจะมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้
แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าคู่ตัวแปรระหว่างรุ่นทุก ๆ คู่จะมีความแตกต่างกันทั้งหมด
อาจจะเป็นคู่หนึ่งก็ได้ ดังนั้นเพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับรุ่นและให้ทราบ
ความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น จึงนำเอาคะแนนเฉลี่ยไปเปรียบเทียบโดยวิธี q -
Statistics ได้ผล ดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การอยู่ร่วมกับชาติพันธุ์ในครอบครัวเดียวกัน"

ประเภทของกลุ่ม	คะแนนเฉลี่ย	กลุ่มกลางคน 4.478	กลุ่มวัยรุ่น 4.522	กลุ่มสูงอายุ 4.782
กลุ่มกลางคน	4.478	-	3.5	24.3 *
กลุ่มวัยรุ่น	4.522		-	20.8
กลุ่มสูงอายุ	4.782			-
r			2	3
q _{.95} (r, 228)			2.77	3.31
$\sqrt{n \cdot MS_e}$			19.44	23.76

* ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 12 มีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 อาจจะเขียนเป็นแผนผังไคดังนี้

กลุ่มกลางคน	กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มสูงอายุ
-------------	--------------	--------------

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน แตกกลุ่มกลางคนและกลุ่มสูงอายุ มีทัศนคติค่อนข้างจะดี ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นทั้งการคัดค้านและสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นกลางในเรื่องรุ่นแสดงว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มกลางคนและกลุ่มสูงอายุ แต่ไม่พบความแตกต่าง หรืออาจจะกล่าวได้ว่า ไม่เกิดช่องว่างระหว่างรุ่น ของกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มสูงอายุ แต่จะเกิดช่องว่างระหว่างรุ่น ระหว่างกลุ่มกลางคนกับกลุ่มสูงอายุ ที่กล่าวเช่นนี้มีความเชื่อมั่นได้ 95 %

3. การวิเคราะห์เรื่อง "การหักทลายโดยการจับมือ"

3.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การหักทลายโดยการจับมือ" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การหักทลายโดยการจับมือ"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.631	0.619
	เพศหญิง	4.303	0.487
รุ่น	สูงอายุ	4.410	0.607
	กลางคน	4.583	0.556
	วัยรุ่น	4.453	0.496
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.411	0.413
	ในชนบท	4.523	0.693

มากที่สุด							น้อยที่สุด
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราส่วนน้ำหนัก และ ทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการวางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้าง
จะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติดีปาน ๆ กัน แต่รุ่นกลางคน
ดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นดีกว่ากลุ่มสูงอายุ ในระหว่างสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะ
ดี แต่กลุ่มในชนบทมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่า

ตารางที่ 14 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การทักทายโดยการจับมือ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.690	0.895	4.635	0.760
	เพศหญิง	4.180	0.110	4.135	0.662
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.610	0.720	4.920	0.704
	เพศหญิง	4.140	0.058	4.485	0.743
วัยรุ่น	เพศชาย	4.490	0.056	4.445	0.580
	เพศหญิง	4.360	0.639	4.520	0.710

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการที่ 14 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายก็มากกว่าเพศหญิง สังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายก็มากกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รุ่นกลางในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายก็ดีกว่าเพศหญิง สังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายก็มากกว่าเพศหญิง และปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองก็ดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

รุ่นกลุ่มวัยรุ่น ของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายก็ดีกว่าเพศหญิง สังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงจะมีทัศนคติมากกว่าเพศชาย และปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองก็ดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

3.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในจิตใจ และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ปรากฏว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวรีดประเพณี
เรื่อง "การหักทลายโดยการจับมือ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	6.468	1	6.468	10.900 **
B รุ่น	0.686	2	0.343	
C สภาพของสังคม	0.748	1	0.748	
AB	2.743	2	1.371	2.311
AC	0.104	1	0.104	
BC	1.513	2	0.756	1.274
ABC	0.112	2	0.056	
within cell	135.302	228	0.593	
Total	147.676	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรระหว่างเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่าเพศชายและเพศหญิงจะมีทัศนคติแตกต่างกันในเรื่องนี้อย่างแท้จริง และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของเพศชายสูงกว่าของเพศหญิง แสดงว่าเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างแท้จริง เป็นการคัดค้านสมมติฐานเป็นกลางในเรื่องเพศ แต่สนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่กล่าวไว้ว่ามีความเชื่อถือได้ 99 %

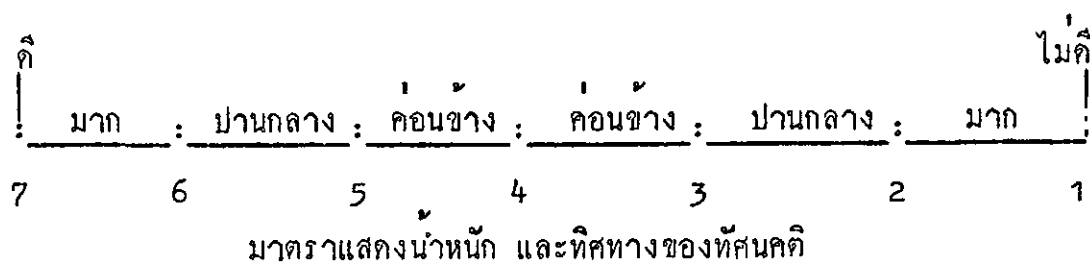
4. การวิเคราะห์เรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก"

4.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตามเพศ รุ่น และสภาพสังคม ไต่ลงแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก"

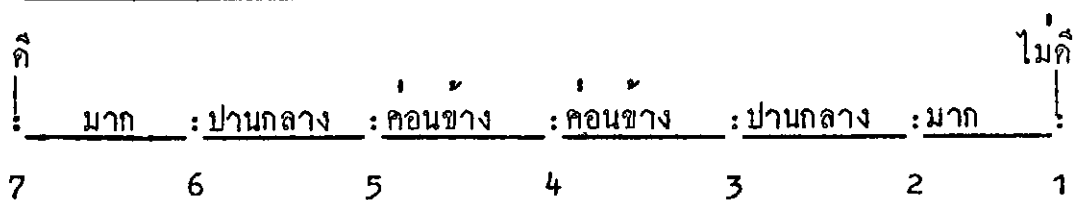
ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.195	0.745
	เพศหญิง	4.925	0.069
รุ่น	สูงอายุ	4.915	0.555
	กลางคน	3.846	0.503
	วัยรุ่น	5.110	0.578
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.978	0.425
	ในชนบท	5.141	0.656

จากตารางที่ 16 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศ เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ปานกลาง ในระหว่างสภาพของสังคม สังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง

ตารางที่ 17 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.980	0.825	5.185	0.560
	เพศหญิง	4.775	0.098	4.720	0.737
รุ่นกลางคน	เพศชาย	5.070	0.649	5.345	0.785
	เพศหญิง	5.235	0.067	4.970	0.616
วัยรุ่น	เพศชาย	5.185	0.068	5.405	0.560
	เพศหญิง	4.625	0.844	5.225	0.680

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการวาง 17 คะแนนเฉลี่ยระหว่างรูนกลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง สังคมในชนบทเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รูนกลุ่มกลางคน มีทัศนคติดีกว่าปานกลาง แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทเพศชายมีทัศนคติปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองดีกว่าเพศชายในเมืองและเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มวัยรุ่นในเมือง เพศชายมีทัศนคติปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในชนบททั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติปานกลาง และปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

4.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รูน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistic ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 18 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	4.374	1	4.374	7.799**
B	รุ่น	2.604	2	1.302	2.322
C	สภาพของสังคม	1.601	1	1.601	2.854
AB		0.829	2	0.414	
AC		0.294	1	0.294	
BC		1.874	2	0.937	1.671
ABC		1.144	2	0.571	1.671
within cell		127.856	228	0.560	
Total		140.576	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 18 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรระหว่างเพศมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่าเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติแตกต่างกันจริง เป็นการคัดค้านสมมติฐานเรื่องเพศที่ได้ตั้งไว้เป็นกลางจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเพศชายจะสูงกว่าของเพศหญิง แสดงว่าทัศนคติของเพศชายดีกว่า และแตกต่างไปจากทัศนคติของเพศหญิงอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่กล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 99 %

5. การวิเคราะห์เรื่อง "การให้ยูเยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง"

5.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การให้ยูเยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม โดยแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การให้ยูเยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.172	0.895
	เพศหญิง	4.259	0.622
รุ่น	สูงอายุ	4.216	0.773
	กลางคน	4.287	0.847
	วัยรุ่น	4.143	0.699
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.335	0.489
	ในชนบท	4.096	1.024

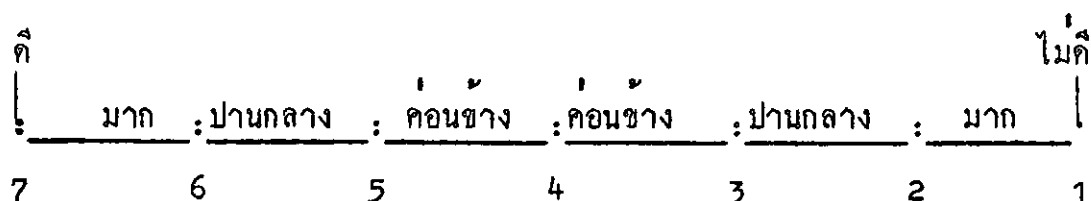
มากที่สุด : ปานกลาง : ค่อนข้าง : ค่อนข้าง : ปานกลาง : มาก : น้อย

7 6 5 4 3 2 1
มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 19 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศ แสดงให้เห็นว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่กลุ่มกลางคนดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มสูงอายุดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในเมืองจะมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่ากลุ่มในชนบท

ตารางที่ 20 คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การใหญ่เยาว์ตัดสินใจช่วยตนเอง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	4.635	0.883	3.865	1.140
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	4.665	0.100	3.700	0.968
	เพศชาย	4.115	0.992	4.310	1.190
	กลางคน				
วัยรุ่น	เพศหญิง	4.595	0.088	4.130	0.949
	เพศชาย	3.770	0.098	4.340	1.070
	วัยรุ่น				
	เพศหญิง	4.230	0.776	4.235	0.850

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากตารางที่ 20 แสดงว่าในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย กลุ่มในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างไม่ดี และเพศหญิงไม่ดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่กันน้อยกว่าเพศหญิง

กลุ่มกลางคน มีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง และปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มวัยรุ่น เพศชายในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

5.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมี ความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ภาพพบว่าในระหว่างรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำคะแนนเฉลี่ยดูต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะมีคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม กังจะไดเเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 21 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การใหญ่เยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.816	1	0.816	3.800 *
B รุ่น	0.418	2	0.209	
C สภาพของสังคม	4.320	1	4.320	
AB	1.057	2	0.528	5.843 **
AC	2.562	2	0.528	
BC	13.397	2	6.698	
ABC	0.376	2	0.188	
within cell	261.393	228	1.146	
Total	284.339	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 21 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยคู่
ตัวแปรระหว่างสภาพสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นการ
คัดค้านสมมติฐานเกี่ยวกับสภาพของสังคมที่ตั้งไว้เป็นกลางว่าไม่มีความแตกต่างกันและ
จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของสังคมในเมืองสูงกว่าสังคม
ในชนบท แสดงว่าทัศนคติของสังคมในเมืองที่มีต่อเรื่องนี้ดีกว่าคนในสังคมชนบท และ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเชื่อถือได้ 95 % เป็นการสนับสนุนสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่อง
สภาพของสังคมที่ตั้งไว้ในการศึกษาในครั้งนี้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่ามีปฏิกริยาร่วม(Interaction) ระหว่างรุ่นและสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า จะต้องมีความเฉลี่ยของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสองนี้ที่มีความมากกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น ดังนั้นเพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มใดมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อจารีตประเพณีเรื่องนี้ จึงนำข้อมูลใน ตารางที่ 21 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ (Level) โดยผลทั้ง แสดงในตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยาร่วมระหว่าง รุ่นและสภาพของสังคม เรื่อง "การให้ยูเยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง"

		B			
		กลุ่มสูงอายุ(b_1)	กลุ่มกลางคน(b_2)	กลุ่มวัยรุ่น(b_3)	
C	ในเมือง (c_1)	4.250	4.212	4.055	c_1
	ในชนบท (c_2)	4.182	4.362	4.232	c_2

ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ย

Effects	SS	df	MS	F
SS_B at c_1	8.474	2	4.237	3.697 *
SS_B at c_2	5.341	2	2.670	2.329
SS_C at b_1	15.051	1	15.051	13.133 **
SS_C at b_2	1.012	1	1.012	
SS_C at b_3	1.653	1	1.653	1.442

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 22 ปรากฏว่าในเรื่อง การให้ผู้เยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่ง ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นในเมือง กลุ่มสูงอายุในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในชนบท เชื่อถือได้ 99 % ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาทั้งเรื่องรุ่นและเรื่องสภาพ ของสังคม

6. การวิเคราะห์เรื่อง "การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้"

6.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.193	0.791
	เพศหญิง	4.193	0.601
รุน	สูงอายุ	4.443	0.767
	กลางคน	4.082	0.649
	วัยรุน	4.053	0.669
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.129	0.552
	ในชนบท	4.257	0.839

ดี							ไม่ดี
!	มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	: ค่อนข้าง	: ปานกลาง	: มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการวาง 23 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดีเท่า ๆ กัน ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่ในกลุ่มสูงอายุมิทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 24 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	4.380	1.136	4.475	1.040
	สูงอายุน				
	เพศหญิง	4.550	0.088	4.370	0.805
	เพศชาย	4.120	0.932	4.040	0.738
	กลางคน				
วัยรุ่น	เพศหญิง	3.975	0.104	4.195	0.824
	เพศชาย	3.935	0.087	4.210	0.810
	วัยรุ่น				
	เพศหญิง	3.815	0.962	4.255	0.820

ดี							ไม่ดี					
!	มาก	:	ปานกลาง	:	ค่อนข้าง	:	ค่อนข้าง	:	ปานกลาง	:	มาก	!
7	6		5		4		3		2		1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตาราง 24 รุนกลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศหญิง และปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รุนกลุ่มกลางคนในเมือง เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย และปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง ซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี

รุนกลุ่มวัยรุนในเมืองมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย และปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศชายในเมืองซึ่งค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่า

6.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ภาพพบว่าในระหว่างรุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคูต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคูนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวมทั้งจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 25 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.000	1	0.000	2.152
B	รุ่น	7.558	2	3.779	
C	สภาพของสังคม	0.988	1	0.988	
AB		0.050	2	0.025	
AC		0.061	1	0.061	
BC		1.703	2	0.851	
ABC		0.903	2	0.451	
within cell		400.367	228	1.755	
Total		411.630	239		

ผลจากตาราง 25 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่ายังไม่พบคะแนนเฉลี่ยคู่ใดของตัวแปรอิสระทั้ง 3 คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อกล่าวคือ ไม่พบความแตกต่างในเรื่องการให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคม เป็นการคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องนี้ ทั้ง 3 ข้อ คือเกี่ยวกับเรื่องเพศ รุ่น และสภาพของสังคม

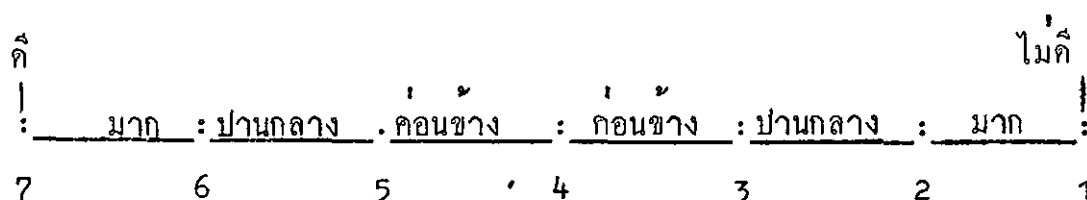
7. การวิเคราะห์ เรื่อง "การนิยมนับราชการ"

7.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การนิยมนับราชการ" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจำวัดประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.661	0.609
	เพศหญิง	4.777	0.509
รุน	สูงอายุ	4.868	0.425
	กลางคน	4.747	0.601
	วัยรุน	4.541	0.623
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.637	0.416
	ในชนบท	4.801	0.703

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 26 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงว่ามีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี
 แสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ชัดเจน เพราะทัศนคติที่ค่อนข้าง
 จะดีจะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น กล่าวคือ กลุ่มสูงอายุมิทัศนคติดีกว่า
 กลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี แต่สภาพสังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างดีกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 27 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การนิยมรับราชการ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	5.045	0.664	4.850	0.590
	สูงอายุมิ				
	เพศหญิง	4.840	0.077	4.740	0.676
	เพศชาย	4.250	0.834	4.872	0.736
	กลางคน				
	เพศหญิง	4.769	0.070	5.100	0.565
วัยรุน	เพศชาย	4.370	0.081	4.580	0.750
	เพศหญิง	4.550	0.768	4.665	0.900

ดี							ไม่ดี
7	6	5	4	3	2	1	
: มาก : ปานกลาง : ค่อนข้าง : ค่อนข้าง : ปานกลาง : มาก :							

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากตาราง 27 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่า เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงค่อนข้างจะดี สังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง และปรากฏว่าเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

ในกลุ่มกลางคน ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดีแต่เพศหญิงมีทัศนคติที่ปานกลาง ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติต่อการนิยมนับราชการดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

ในกลุ่มวัยรุ่น ในเมืองมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

7.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคู่ใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q-Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ทั้งจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 28 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การนิยมนับราชการ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.792	1	0.792	1.384
B รุ่น	4.386	2	2.193	3.833 *
C สภาพของสังคม	1.633	1	1.633	2.854
AB	2.794	2	1.397	2.442
AC	0.142	1	0.142	
BC	3.939	2	1.969	3.442 *
ABC	0.638	2	0.184	
within cell	130.598	228	0.572	
Total	144.652	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 28 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย
คู่ตัวแปรระหว่างรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นการ
คัดค้านสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้เกี่ยวกับรุ่นว่าไม่มีความแตกต่างกัน แต่อาจจะเป็น
คะแนนเฉลี่ยคู่ใดคู่หนึ่งเท่านั้นที่แตกต่างไปจากกลุ่ม เพื่อให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นและ
เป็นการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเรื่องรุ่น จึงนำคะแนนเฉลี่ยไปเปรียบเทียบ
โดยวิธี q - Statistics โดยผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การนิยมนับราชการ"

ประเภทของกลุ่ม	กลุ่มวัยรุ่น			กลุ่มกลางคน		กลุ่มสูงอายุ	
	คะแนนเฉลี่ย	4.541		4.747		4.868	
กลุ่มวัยรุ่น	4.541	-		16.5		26.2	
กลุ่มกลางคน	4.747			-		9.7	
กลุ่มสูงอายุ	4.868					-	
		r		2		3	
		$q_{.95}(r, 228)$		2.77		3.31	
		$\sqrt{n \cdot MS_e} \cdot q_{.95}(r, 228)$		18.09		22.11	

* ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตาราง 29 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 อาจจะนำมาเขียนแผนผังไคดังนี้

กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มกลางคน	กลุ่มสูงอายุ
--------------	-------------	--------------

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น แตกกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่แตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน ซึ่งไคผลทั้งคี่คี่ค่านและสนับสนุนสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องรุ่นที่ตั้งไว้เป็นกลาง คือไม่มีความแตกต่างระหว่างรุ่น แต่พบว่ามีไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มกลางคน

กับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสูงอายุ แต่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มสูงอายุ หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ไม่มีช่องว่างระหว่างรุ่น (Generation Gap) ของกลุ่มกลางคน กับกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มสูงอายุ แต่จะเกิดช่องว่างระหว่างรุ่นของกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มสูงอายุ การกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 95 % ซึ่งผลในตอนแรกก็คัดค้านกับสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ผลตอนหลังสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มสูงอายุจะมีทัศนคติที่กลัวและแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่น

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 28 ปรากฏว่ามีปฏิกริยารวม (Interaction) เกิดขึ้นระหว่างคู่ตัวแปรกับสภาพของสังคม แสดงว่าจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยคู่ใดคู่หนึ่งแตกต่างไปจากกลุ่ม ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าจะไม่มีความแตกต่างในเรื่องนั้น เพื่อให้ทราบว่าจะคะแนนเฉลี่ยคู่ใด แตกต่างไปจากกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม จึงนำเอาข้อมูลจากตารางที่ 28 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ (Level) ได้อย่างแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม
ระหว่างรุ่น และสภาพของสังคม เรื่อง "การนิยมรับราชการ"

		B			
		b_1	b_2	b_3	
C	c_1	4.942	4.509	4.460	c_1
	c_2	4.795	4.986	4.622	c_2
ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย					

Effects	SS	df	MS	F
$SS_B \text{ at } c_1$	5.657	2	2.828	4.944 **
$SS_B \text{ at } c_2$	45.282	2	22.641	39.582 **
$SS_C \text{ at } b_1$	0.435	1	0.435	
$SS_C \text{ at } b_2$	4.608	1	4.608	8.055 **
$SS_C \text{ at } b_3$	0.528	1	0.528	

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 30 คะแนนเฉลี่ยระหว่างรุ่นที่ระดับสังคมในเมืองและสังคมในชนบท มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และคะแนนเฉลี่ยระหว่างสภาพของสังคม ที่ระดับรุ่นกลุ่มกลางคนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า กลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติต่อการนิยมนับ

ราชการค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นในเมือง เป็นการสนับสนุนสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ตั้งไว้ในการศึกษาเรื่องนี้

กลุ่มกลางคนในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่นในชนบท และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนของสังคมในเมือง อย่างมีนัยสำคัญกล่าวเช่นนี้ มีความเชื่อถือได้ 99 %

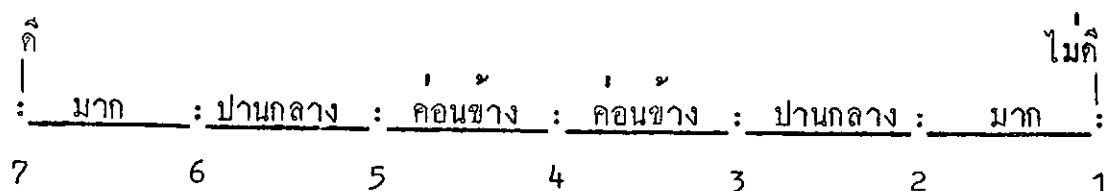
8. การวิเคราะห์ เรื่อง "การแต่งงานกับคนต่างชาตินา"

8.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การแต่งงานกับคนต่างชาตินา" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม โดยแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 31 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	3.730	0.679
	เพศหญิง	3.630	0.445
รุน	สูงอายุ	3.508	0.624
	กลางคน	3.756	0.565
	วัยรุน	3.776	0.497
สภาพของสังคม	ในเมือง	3.929	0.355
	ในชนบท	3.762	0.768

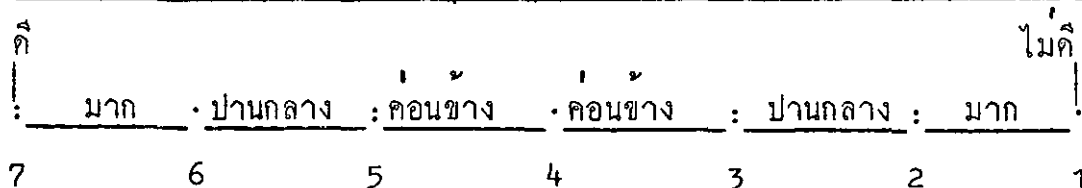

มารดาแสดงน้ำหนั และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 31 คะแนนเฉลี่ยระหว่างเพศแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดีต่อเรื่องการแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา แต่เพศหญิงไม่ดีมากกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะทัศนคติที่ไม่ดีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติไม่ดีมากกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 32 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	3.605	0.839	3.675	1.040
	สูงอายุ เพศหญิง	3.180	0.067	3.575	0.551
	กลางคน เพศชาย	3.795	0.538	3.745	0.888
	กลางคน เพศหญิง	3.715	0.092	3.770	0.741
	วัยรุ่น เพศชาย	3.605	0.068	4.665	0.900
	วัยรุ่น เพศหญิง	3.690	0.529	3.960	0.700

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการ rang ที่ 32 คะแนนเฉลี่ยของ รุนกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่า มีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงไม่ดีกว่า ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงไม่ดีกว่า และปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องนี้ มากกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท

รুনกลุ่มกลางคนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงไม่ดีกว่า เพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดีและเพศชายไม่ดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติ ไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายใน เมือง

รুনกลุ่มวัยรุ่น ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายไม่ดีกว่าเพศหญิง ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้าง จะไม่ดี ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิง ในชนบทไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศ หญิงในเมือง

8.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนน เฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมี ความแตกต่างกัน อย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติไ้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่าง รุน แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคุต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่าง เคนชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนน เฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่ แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ทั้งจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 33 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.523	1	0.523	
B รุ่น	3.387	2	1.693	2.858
C สภาพของสังคม	1.768	1	1.768	2.984
AB	0.872	2	0.436	
AC	0.060	1	0.060	
BC	0.881	2	0.440	
ABC	0.812	2	0.406	
within cell	135.067	228	0.592	
Total	143.370	239		

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตารางที่ 33 ให้ผลสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ กล่าวคือ ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นการคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศรุ่น และสภาพของสังคม ทั้ง 3 ข้อ

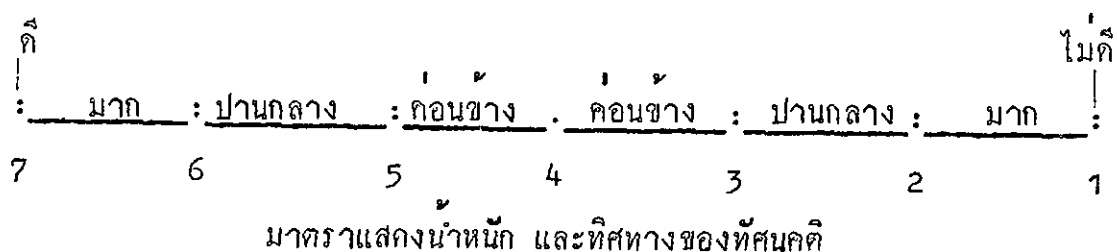
9. การวิเคราะห์ เรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด"

9.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ใ้ผลดังแสดงในการร่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 34 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจำวัดประเพณี
เรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.522	0.639
	เพศหญิง	4.420	0.404
รุน	สูงอายุ	4.455	0.722
	กลางคน	4.643	0.533
	วัยรุน	4.316	0.311
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.341	0.395
	ในชนบท	4.601	0.763

จากตารางที่ 34 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่า ในระหว่างเพศมีทัศนคติ
ค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และ
กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มสูงอายุมิทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในระหว่าง
สภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และสังคมในชนบทมีทัศนคติต่อเรื่องการคุมกำเนิด
ดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 35 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีศประเพณี
เรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	4.205	0.953	4.510	0.960
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	4.585	0.807	4.520	0.895
	กลางคน				
	เพศชาย	4.725	0.534	4.795	0.817
	เพศหญิง	4.425	0.054	4.795	0.817
	วัยรุ่น				
	เพศชาย	4.060	0.083	4.840	0.490
	เพศหญิง	4.050	0.665	4.315	0.690

มาก : ปานกลาง : ค่อนข้าง : ค่อนข้าง : ปานกลาง : มาก
7 6 5 4 3 2 1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการที่ 35 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงค่อนข้างจะดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทดีกว่าเพศชายในเมือง

ในกลุ่มกลางคน ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองดีกว่าเพศหญิงในชนบทและเพศหญิงในชนบทดีกว่าเพศหญิงในเมือง

ในกลุ่มวัยรุน ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายค่อนข้างจะดีกว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ผลปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

9.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่าง รุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 36 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.618	1	0.618	1.017
B รุ่น	4.324	2	2.162	3.561 *
C สภาพของสังคม	4.056	1	4.056	6.680 **
AB	2.655	2	1.327	2.185
AC	0.940	1	0.940	1.548
BC	2.070	2	1.035	1.704
ABC	1.162	2	0.581	
within cell	138.423	228	0.607	
Total	154.248	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 36 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย
ระหว่างตัวแปร เรื่องรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นการ
คัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าไม่มีความแตกต่างของทัศนคติ
ในเรื่องรุ่น แต่ผลนี้ไม่ใช่ผลส่วนรวมทั้งหมด อาจจะมีคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรคู่หนึ่ง
คู่ใดเท่านั้นที่แตกต่างอย่างแท้จริงไปจากกลุ่ม และส่งผลกระทบต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม และ
เพื่อจะทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น จึงนำเอาคะแนนเฉลี่ยไป

เปรียบเทียบโดยใช้ Studentized q - Statistics Method ของ Newman Keul ชนิดจำนวนคนเท่ากัน ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การใช้วิธีคุมกำเนิด"

ประเภทของกลุ่ม	กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน			
	คะแนนเฉลี่ย	4.316	4.455	4.643
กลุ่มวัยรุ่น	4.316	-	28.7 **	43.8 **
กลุ่มสูงอายุ	4.455		-	15.1
กลุ่มกลางคน	4.463			-
r		2		3
$q_{.99}(r, 228)$		3.64		4.12
$\sqrt{n \cdot MS_e} \cdot q_{.99}(r, 228)$		24.84		28.43

** ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 37 คะแนนเฉลี่ย กลุ่มสูงอายุ และกลุ่มกลางคน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งให้ผลทั้งคัดค้านและสนับสนุนสมมติฐานทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องรุ่น เขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มกลางคน กลุ่มสูงอายุ

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มกลางคนและกลุ่มสูงอายุ มีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น แต่กลุ่มกลางคนกับกลุ่มสูงอายุไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นของกลุ่มวัยรุ่น กับกลุ่มกลางคนและกลุ่มสูงอายุ แต่จะไม่มีช่องว่างระหว่างรุ่นของกลุ่มกลางคนกับกลุ่มสูงอายุ ที่กล่าวเช่นนี้มีความเชื่อมั่นได้ 99 % และผลที่ไต่สนับสนุนและคัดค้านสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตารางที่ 36 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของคูตัวแปรสภาพของสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของสังคมในชนบทสูงกว่าในเมือง แสดงว่าทัศนคติของคนในชนบทที่มีต่อการคุมกำเนิดค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากทัศนคติของคนในเมือง มีความเชื่อถือได้ 99 % เป็นการคัดค้านสมมติฐานทดสอบความเป็นกลางในเรื่องรุ่นที่ว่าจะไม่มีความแตกต่างกัน

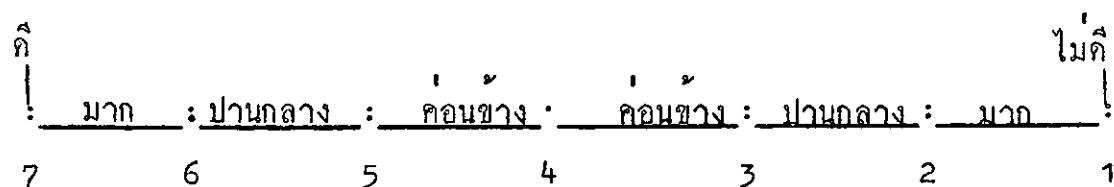
10. การวิเคราะห์ เรื่อง "การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น"

10.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวม และเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 38 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.796	0.604
	เพศหญิง	4.666	0.431
รุน	สูงอายุ	4.536	0.563
	กลางคน	4.863	0.489
	วัยรุน	4.566	0.509
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.660	0.459
	ในชนบท	4.803	0.576

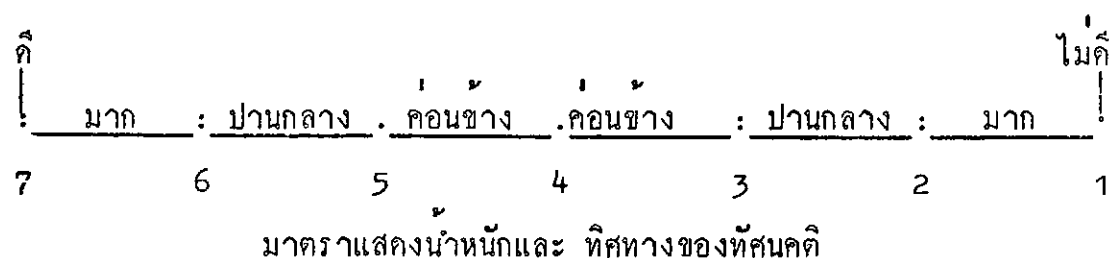

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 38 คะแนนเฉลี่ยแสดงว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและ
 กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ ใน
 ระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่ม
 ในเมือง

ตารางที่ 39 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของการจัดประเพณี
 เรื่อง "การเดินทางช่วยเครื่องบินไอพ่น"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	4.885	0.948	4.810	0.660
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	4.770	0.070	4.595	0.575
	เพศชาย	4.850	0.643	4.930	0.663
	กลางคน				
	เพศหญิง	4.965	0.049	4.710	0.571
	เพศชาย	4.245	0.243	5.060	0.470
	วัยรุ่น				
	เพศหญิง	4.245	0.801	4.715	0.520

จากตารางที่ 39 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองดีกว่าเพศหญิงในชนบท

ในกลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

ในกลุ่มวัยรุ่น ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีเท่า ๆ กัน ในชนบทเพศชายมีทัศนคติปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติปานกลาง เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศชายและเพศหญิงในเมือง

10.1 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคู่ใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 40 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	1.014	1	1.014	1.086
B	รุ่น	3.674	2	1.837	1.968
C	สภาพของสังคม	1.233	1	1.233	1.321
AB		0.181	2	0.090	
AC		1.014	1	1.014	1.086
BC		7.489	2	3.744	4.012 *
ABC		0.192	2	0.960	1.028
within cell		212.743	228	0.933	
Total		227.540	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 40 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่ามีปฏิกริยา
รวม (Interaction) เกิดขึ้นระหว่างตัวแปรอิสระเรื่องรุ่นและสภาพของสังคม
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งคัดค้านกับสมมติฐานในการทดสอบ
ความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าจะไม่พบความแตกต่างในเรื่องรุ่นและสภาพของสังคมแต่
อาจจะมีคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรเพียงคู่เดียวเท่านั้นที่แตกต่างออกไปจากกลุ่ม เพื่อ
จะทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเรื่องนี้ จึงนำเอาข้อมูลจาก ตารางที่ 40
ไปวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ (Level) เพื่อหาความแตกต่าง
ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกริยารวมระหว่าง
รุ่นและสภาพของสังคม เรื่อง "การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น"

B

		b_1	b_2	b_3	
C	c_1	4.827	4.907	4.245	c_1
	c_2	4.702	4.820	4.887	c_2
		ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย			

Effects	SS	df	MS	F
SS_B at c_1	10.461	2	5.230	5.605 **
SS_B at c_2	0.701	2	0.350	
SS_C at b_1	0.312	1	0.312	
SS_C at b_2	0.153	1	0.153	
SS_C at b_3	8.256	1	8.256	8.848 **

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 41 วิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม
ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยในเรื่องรุ่นระดับสังคมในเมือง และคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง
สภาพของสังคมระดับกลุ่มวัยรุ่น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

แสดงว่า กลุ่มกลางคนของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสูงอายุในเมือง และในสภาพของสังคมกลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นของสังคมในเมือง ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าจะไม่มีความแตกต่างกันระหว่างสภาพของสังคม และคัดค้านสมมติฐานในการศึกษาที่ว่า กลุ่มในเมืองน่าจะ มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้นมากกว่ากลุ่มในชนบท และการกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 99 %

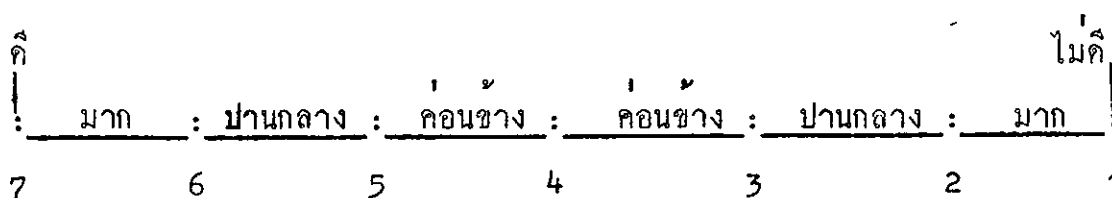
11. การวิเคราะห์ เรื่อง "การวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต"

11.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผล ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 42 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจาวริตประเทณี
เรื่อง "การวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.100	0.628
	เพศหญิง	5.008	0.499
รุน	สูงอายุ	4.908	0.649
	กลางคน	5.040	0.569
	วัยรุน	4.991	0.471
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.925	0.416
	ในชนบท	5.165	0.711

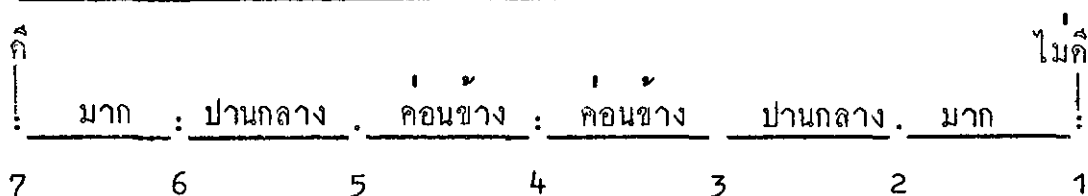

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 42 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปานกลางพอ ๆ กัน และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มวัยรุ่นดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ปานกลาง ในระหว่างสภาพของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง

ตารางที่ 43 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การวางแผน ใจดวงหน้าสำหรับอนาคต"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	5.075	1.113	5.330	0.680
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	5.060	0.054	5.060	0.749
	เพศชาย	5.125	0.605	5.070	0.753
	กลางคน				
	เพศหญิง	4.895	0.079	5.070	0.814
วัยรุ่น	เพศชาย	4.665	0.038	5.335	0.580
	เพศหญิง	4.835	0.608	5.130	0.660

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 42 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปานกลางพอ ๆ กัน และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มวัยรุ่นดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ปานกลาง ในระหว่างสภาพของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง

ตารางที่ 43 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การวางแผน ใจดวงหนาสำหรับอนาคต"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	5.075	1.113	5.330	0.680
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	5.060	0.054	5.060	0.749
	เพศชาย	5.125	0.605	5.070	0.753
	กลางคน				
	เพศหญิง	4.895	0.079	5.070	0.814
วัยรุ่น	เพศชาย	4.665	0.038	5.335	0.580
	เพศหญิง	4.835	0.608	5.130	0.660

มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	มาก	ไม่
7	6	5	4	3	2	1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 43 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุแสดงให้เห็นว่ามีทัศนคติที่ปานกลางพอ ๆ กันแต่เพศชายก็กว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง แต่เพศชายก็กว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในเมือง และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติที่เท่า ๆ กันกับเพศหญิงในเมือง

ในกลุ่มกลางคนในเมืองเพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลางเท่า ๆ กัน ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งก็กว่าเพศชายและเพศหญิงในชนบทซึ่งมีทัศนคติที่เท่า ๆ กัน แต่ดีกว่าเพศหญิงในเมือง

ในกลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงก็กว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลางพอ ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในเมือง

11.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมี ความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็น **ส่วนรวม** ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 44 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การวางแผนไวลวงหมาสำหรับอนาคต"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.504	1	0.504	5.139 *
B รุ่น	0.808	2	0.404	
C สภาพของสังคม	2.992	1	2.992	
AB	0.173	2	0.865	1.485
AC	0.267	1	0.267	1.769
BC	2.061	2	1.030	
ABC	1.026	2	0.513	
within cell	132.745	228	0.582	
Total	140.576	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 44 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี เรื่องการวางแผนไวลวงหมาสำหรับอนาคต ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ตัวแปรสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าจะไม่พบความแตกต่างในระหว่างสภาพของสังคม และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มในชนบทสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มในเมือง แสดงว่ากลุ่มในชนบทมีทัศนคติต่อการวางแผนไวลวงหมาสำหรับอนาคตที่ปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มในเมือง เป็นการคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาว่า กลุ่มในเมืองน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในชนบท ที่กล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 95 %

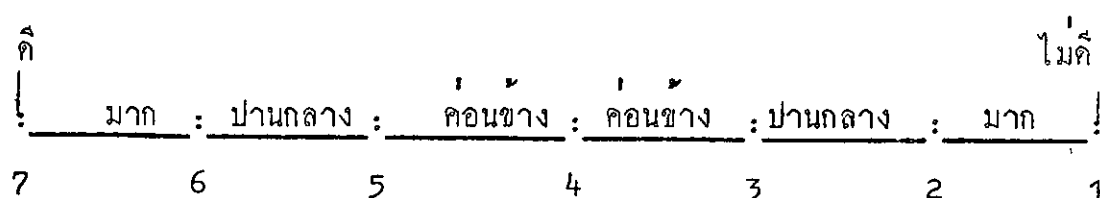
12. การวิเคราะห์ เรื่อง "การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน"

12.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม โดยผลคังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 45 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจาร์ตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.178	0.764
	เพศหญิง	4.141	0.680
รุ่น	สูงอายุ	4.133	0.746
	กลางคน	4.232	0.742
	วัยรุ่น	4.113	0.462
สภาพของสังคม	ในเมือง	3.892	0.514
	ในชนบท	4.427	0.930

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 45 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงให้เห็นว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มสูงอายุมิ่ทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในชนบทมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 46 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของ จารัตประเพณี
เรื่อง "การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	3.955	1.019	4.525	0.860
	เพศหญิง	3.830	0.088	4.225	1.017
รุ่น กลางคน	เพศชาย	3.805	0.729	4.700	1.036
	เพศหญิง	4.070	2.951	4.355	0.907
วัยรุ่น	เพศชาย	3.815	0.067	4.270	0.870
	เพศหญิง	3.880	0.883	4.490	0.890

!	!	!	!	!	!	!	!
มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	: ปานกลาง	: มาก	!	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 46 ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี และเพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีมากกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติคอนชางจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติเรื่องนี้ดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติคอนชางจะดี เพศชายในชนบทมีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี แต่เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีมากกว่า

รูกกลางคนในเมืองเพศชายมีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี เพศหญิงมีทัศนคติคอนชางจะดี ในชนบทมีทัศนคติคอนชางจะดี และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง ซึ่งมีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี

รูกกลุ่มวัยรุนในเมืองมีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี และเพศหญิงไม่ดีมากกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติคอนชางจะดีและเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงและเพศชายในเมือง ซึ่งมีทัศนคติคอนชางจะไม่ดี และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีมากกว่า

12.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ภาพบวาในระหว่างรุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังนั้นจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 47 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ติประเพณี
เรื่อง "การซื้อของควยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.080	1	0.080	20.942 **
B รุ่น	0.646	2	0.323	
C สภาพของสังคม	17.173	1	17.173	
AB	1.261	2	0.630	
AC	0.662	1	0.662	
BC	0.117	2	0.058	
ABC	1.471	2	0.735	
within cell	186.965	228	0.820	
Total	208.376	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตาราง 47 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย
คู่ตัวแปร เรื่องสภาพของสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่ง
คัดค้านกับสมมติฐานทดสอบความเป็นกลางที่วางไว้ว่าจะไม่มีความแตกต่างในเรื่อง
สภาพของสังคม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสังคม
ในเมืองมีค่าน้อยกว่ากลุ่มสังคมในชนบท แสดงว่ากลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะ
ดีกว่าและแตกต่างไปจากสังคมในเมืองซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี เป็นการคัดค้าน
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาว่า กลุ่มในเมืองน่าจะมีทัศนคติในเรื่องนี้ดีกว่ากลุ่มใน
ชนบท การกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 99 %

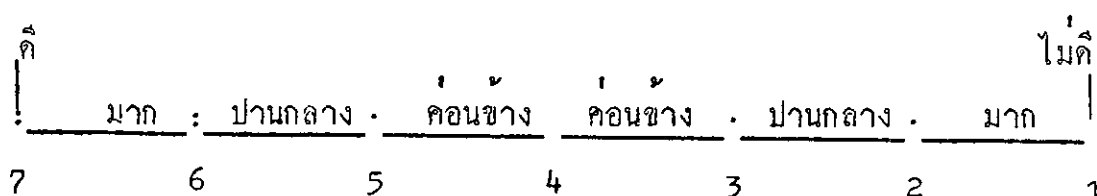
13. การวิเคราะห์ เรื่อง "การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า"

13.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 48 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจรรยาประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.092	0.563
	เพศหญิง	5.028	0.492
รุ่น	สูงอายุ	5.122	0.567
	กลางคน	5.022	0.530
	วัยรุ่น	5.036	0.373
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.980	0.406
	ในชนบท	5.140	0.649

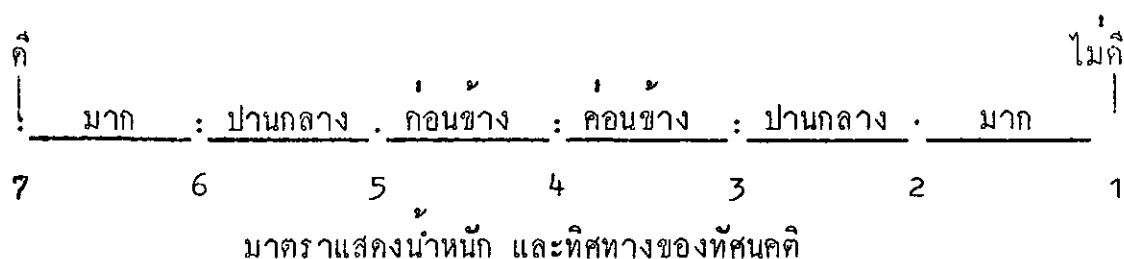

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่า ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ปานกลาง และแสดงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เห็นเด่นชัด เพราะทัศนคติที่ดีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคม ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในขณะที่ชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง

ตารางที่ 49 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี เรื่อง "การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	5.065	0.637	5.200	0.690
	เพศหญิง	5.240	0.065	4.985	0.876
รุ่น กลางคน	เพศชาย	5.035	0.705	5.080	0.779
	เพศหญิง	4.920	0.078	5.055	0.559
วัยรุ่น	เพศชาย	4.865	0.069	5.310	0.500
	เพศหญิง	4.760	0.882	5.210	0.490

จากตารางที่ 49 คะแนนเฉลี่ยของรุ่นกลุ่มสูงอายุ แสดงว่ากลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รุ่นกลุ่มกลางคนในเมือง เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงค่อนข้างจะดี ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมืองและเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

รุ่นกลุ่มวัยรุ่นในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมืองและเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

13.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลสอดคล้องทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 50 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจำรรถประเพณี
เรื่อง "การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.672	1	0.672	1.129
B รุ่น	0.057	2	0.028	
C สภาพของสังคม	0.828	1	0.828	
AB	0.057	2	0.028	2.744
AC	0.495	1	0.495	
BC	4.024	2	2.012	
ABC	1.593	2	0.796	
within cell	167.168	228	0.733	
Total	174.894	239		

ผลจากตารางที่ 50 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าสนับสนุนสมมติฐานทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่า ในเรื่องทัศนคติไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม กล่าวคือ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนยังไม่พบว่า คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติพอที่จะเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นการคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเรื่องนี้ทั้ง 3 ข้อ เกี่ยวกับเรื่องเพศ รุ่น และสภาพของสังคม

14. การวิเคราะห์ เรื่อง "การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาค"

14.1 คาสติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาค" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม โดยลถึงแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 51 คาสติพื้นฐานรวม ของจาวรีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.000	0.593
	เพศหญิง	4.876	0.577
รุน	สูงอายุ	4.882	0.565
	กลางคน	4.926	0.544
	วัยรุ่น	5.006	0.647
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.916	0.410
	ในชนบท	4.960	0.761

ค							ไม่ค
!	มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	: ค่อนข้าง	: ปานกลาง	: มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราส่วนนำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการที่ 51 คะแนนเฉลี่ยแสดงว่าในระหว่างเพศ เพศชาย มีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุและ กลุ่มกลางคน มีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ปานกลาง ในระหว่างสภาพ ของสังคม มีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน และกลุ่มในชนบทดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 52 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.910	0.653	5.105	0.690
	เพศหญิง	4.750	0.103	4.765	0.816
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.750	0.103	4.765	0.816
	เพศหญิง	4.985	0.064	4.825	0.790
วัยรุ่น	เพศชาย	4.855	0.064	4.825	0.709
	เพศหญิง	5.035	0.874	4.900	0.900

มากที่สุด							น้อยที่สุด
!	มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	: ค่อนข้าง	: ปานกลาง	มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราส่วนนำหน้า และทิศทางของทัศนคติ

นอกจากตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ในชนบทเพศชายมีทัศนคติดีกว่ากลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

ในกลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน และเพศหญิงก็ดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

ในกลุ่มวัยรุ่นในเมืองเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติปานกลาง ในชนบทเพศชายมีทัศนคติปานกลาง และเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

14.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ปรากฏว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q -Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถามมีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ก็จะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 53 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.913	1	0.913	1.484
B รุ่น	0.630	2	0.360	
C สภาพของสังคม	0.113	1	0.113	
AB	0.494	2	0.247	
AC	1.120	1	1.120	1.821
BC	0.598	2	0.299	
ABC	0.446	2	0.223	
within cell	140.234	228	0.165	
Total	144.548	239		

ผลจากตารางที่ 53 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ได้ตั้งไว้ว่า ในเรื่องทัศนคติไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม แต่เป็นการคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาทั้ง 3 ข้อ เกี่ยวกับเรื่องเพศ รุ่น และสภาพของสังคม

15. การวิเคราะห์ เรื่อง "การทำงานด้วยมือ"

15.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การทำงานด้วยมือ" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 54 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจรรยาประพจน์

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.494	0.638
	เพศหญิง	4.436	0.476
รุ่น	สูงอายุ	4.510	0.573
	กลางคน	4.378	0.494
	วัยรุ่น	4.507	0.604
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.484	0.445
	ในชนบท	4.446	0.669

ค่า							ไม่
!	มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	: ค่อนข้าง	: ปานกลาง	: มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราส่วนน้ำหนักและทิศทางของทัศนคติ

ตารางที่ 54 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่า ในระหว่างเพศ มีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดีในเรื่องการทำงานควมมือ และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่าง
 รุนมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มสูงอายุดีกว่ากลุ่มวัยรุน และกลุ่มวัยรุนดีกว่ากลุ่ม
 กลางคน ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่สังคม
 ในเมืองมีทัศนคติดีกว่าสังคมในชนบท

ตารางที่ 55 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีตประเพณี
 เรื่อง "การทำงานควมมือ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.575	0.998	4.425	0.530
	เพศหญิง	4.840	0.087	4.200	0.678
กลางคน	เพศชาย	4.415	0.593	4.580	0.914
	เพศหญิง	4.295	0.054	4.225	0.415
วัยรุน	เพศชาย	4.330	0.085	4.640	0.710
	เพศหญิง	4.450	0.850	4.610	0.770

ดี							ไม่ดี
มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	มาก		
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากตารางที่ 55 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รูกกลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง ซึ่งมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

รูกกลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมืองซึ่งมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

15.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคุต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม จึงจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 56 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การทำงานควมมือ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.198	1	0.198	
B รุน	0.901	2	0.450	
C สภาพของสังคม	0.084	1	0.084	
AB	0.0979	2	0.489	
AC	1.276	1	1.276	2.108
BC	4.186	2	2.093	3.458 *
ABC	0.313	2	0.156	
within cell	138.006	228	0.605	
Total	145.943	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 56 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่ามีปฏิกริยาร่วม (Interaction) เกิดขึ้นระหว่างตัวแปรอิสระเรื่อง รุน และสภาพของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นการคัดค้าน สมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าไม่มีความแตกต่างในระหว่าง รุน และสภาพของสังคม แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าตัวแปรคู่ต่าง ๆ ทุกคู่จะแตกต่างกันอย่างแท้จริง อาจจะมีคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ใดคู่หนึ่งเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างแท้จริง และส่งผลต่อส่วนรวม ดังนั้นเพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเรื่องนี้ และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น จึงนำคะแนนในตาราง 56 ไปวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ เพื่อหาความแตกต่าง ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 57 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวมระหว่างตัวแปรในเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม เรื่อง "การทำงานด้วยมือ"

B				
		b_1	b_2	b_3
C	c_1	4.712	4.355	4.930
	c_2	4.312	4.402	4.625
ตารางเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย				

Effects	SS	df	MS	F
$SS_B \text{ at } c_1$	3.017	2	1.503	2.484
$SS_B \text{ at } c_2$	2.070	2	1.035	1.710
$SS_C \text{ at } b_1$	3.120	1	3.120	5.157 *
$SS_C \text{ at } b_2$	0.045	1	0.045	
$SS_C \text{ at } b_3$	1.104	1	1.104	1.824

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลจากตารางที่ 57 คะแนนเฉลี่ยเรื่องสภาพของสังคมระดับกลุ่มสูงอายุนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่ากลุ่มสูงอายของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายของสังคมในชนบทอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องรุ่น แต่คัดค้านกับสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่อง สภาพของสังคมที่ว่าสังคมในชนบทน่าจะมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง การกล่าวเช่นนี้เชื่อถือได้ 95 %

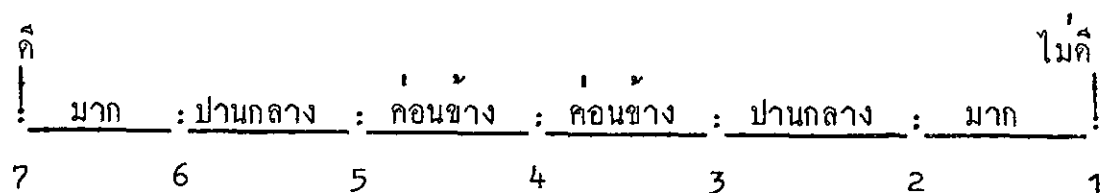
16. การวิเคราะห์ เรื่อง "การเคลื่อนย้ายเขาไปอยู่ในเมือง"

16.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การเคลื่อนย้ายเขาไปอยู่ในเมือง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 58 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจาร์ตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.343	0.653
	เพศหญิง	4.626	0.452
รุน	สูงอายุ	4.455	0.583
	กลางคน	4.497	0.526
	วัยรุน	4.502	0.548
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.348	0.444
	ในชนบท	4.621	0.661

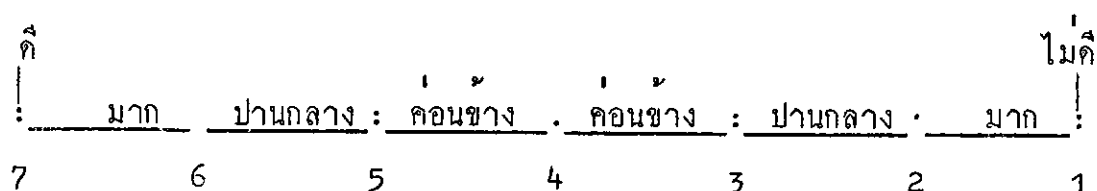

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 58 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นทัศนคติค่อนข้างดี แสดงให้เห็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เห็นไคเคนซึก เพราะทัศนคติที่ไม่ค่อยจะดีค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่สภาพสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าในเมือง

ตารางที่ 59 คาสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาริตประเพณี
เรื่อง "การเคลื่อนย้ายเขาไปอยู่ในเมือง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.375	0.816	4.450	0.700
	เพศหญิง	4.470	0.076	4.525	0.741
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.070	0.867	4.330	0.716
	เพศหญิง	4.570	0.051	5.020	0.471
วัยรุ่น	เพศชาย	4.385	0.068	4.450	0.750
	เพศหญิง	4.220	0.785	4.955	0.590

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากตารางที่ 59 ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

รูกกลางคนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติปานกลาง ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

รูกกลุ่มวัยรุนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง ซึ่งมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

16.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคุต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม กังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 60 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การเคลื่อนย้าย เข้าไปอยู่ในเมือง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	4.788	1	4.788	9.039 **
B รุ่น	0.111	2	0.055	
C สภาพของสังคม	4.510	1	4.510	8.514 **
AB	2.956	2	1.487	2.790
AC	1.162	1	1.162	2.193
BC	1.331	2	0.665	1.255
ABC	1.255	2	0.627	1.183
within cell	120.776	228	0.529	
Total	136.889	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 60 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยในคู่ตัวแปรเรื่องเพศ และเรื่องสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นกลาง ว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ และสภาพของสังคมและจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่องเพศ ปรากฏว่า เพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย แสดงว่า ในเรื่อง

การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากเพศชาย จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่องสภาพของสังคม ปรากฏว่า กลุ่มสังคมในชนบท มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แสดงว่าในเรื่องการเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง กลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสังคมในเมืองอย่างแท้จริง ผลที่ได้ทั้งหมดคเป็นการคัดค้านกับสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และเรื่องสภาพของสังคม ที่ว่าเพศชายน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง และสังคมในเมืองน่าจะมีทัศนคติดีกว่าสังคมในชนบท การกล่าวเช่นนี้ มีความเชื่อถือได้ 99 %

17. การวิเคราะห์ เรื่อง "การออมทรัพย์"

17.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การออมทรัพย์" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม โดยลงแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 61 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจาร์ตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.106	0.560
	เพศหญิง	5.216	0.526
รุน	สูงอายุ	5.266	0.487
	กลางคน	5.161	0.516
	วัยรุน	5.065	0.626
สภาพของสังคม	ในเมือง	5.138	0.388
	ในชนบท	5.190	0.698

ก							ไม่ก					
:	มาก	:	ปานกลาง	:	ค่อนข้าง	.	ค่อนข้าง	:	ปานกลาง	:	มาก	:
7	6	5	4	3	2	1						

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 61 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติ
 คีปานกลาง แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติคีปานกลาง แสดงให้
 เห็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่ออายุ
 มากขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติคีปานกลาง แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติ
 ทอการออมทรัพย์ดีกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 62 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารัตประเพณี
 เรื่อง "การออมทรัพย์"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	5.315	0.593	5.150	0.660
	เพศหญิง	5.435	0.054	5.165	0.642
, รุน กลางคน	เพศชาย	5.140	0.561	5.065	0.798
	เพศหญิง	5.330	0.068	5.110	0.635
วัยรุน	เพศชาย	4.680	0.059	5.290	0.690
	เพศหญิง	4.930	0.996	5.360	0.760

คิ : มาก : ปานกลาง : คอนขวาง : คอนขวาง : ปานกลาง : มาก : ไมคิ

7 6 5 4 3 2 1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 62 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงก็กว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงมีทัศนคติที่กว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองก็กว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในชนบท

ในกลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงมีทัศนคติที่กว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงก็กว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในชนบท

ในกลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงก็กว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงก็กว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติที่กว่าเพศชายในเมือง

17.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติไ้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคูต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ทั้งจะได้อะไรไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 63 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การออมทรัพย์"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.793	1	0.793	1.576
B รุ่น	1.621	2	0.810	1.610
C สภาพของสังคม	0.160	1	0.160	
AB	0.086	2	0.043	6.588 **
AC	0.309	1	0.309	
BC	6.629	2	3.314	
ABC	0.014	2	0.007	
within cell	114.700	228	0.503	
Total	124.312	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 63 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าเกิดปฏิกิริยารวม ระหว่างคู่ตัวแปร เรื่อง รุ่น และสภาพของสังคม ซึ่งต้านกับสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องรุ่นและสภาพของสังคมแต่ไม่ได้หมายความว่า คู่ตัวแปรทุกคู่จะมีความแตกต่างกันหมด อาจจะเป็นคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรคู่ใดคู่หนึ่งเท่านั้นที่แตกต่างออกไปจากกลุ่ม ดังนั้นจึงนำเอาข้อมูลในตารางที่ 63 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ เพื่อหาความแตกต่างอีกต่อไป และเพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 64 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกริยารวมของ
ตัวแปร เรื่องรุ่นและสภาพของสังคม ในเรื่อง "การออมทรัพย์"

B

	b_1	b_2	b_3	
c_1	5.375	5.235	4.805	c_1
c_2	5.157	5.087	5.235	c_2

ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย

Effects	SS	df	MS.	F
SS_B at c_1	7.058	2	3.529	7.015 **
SS_B at c_2	1.191	2	0.595	1.182
SS_C at b_1	0.946	1	0.946	1.880
SS_C at b_2	0.435	1	0.946	1.880
SS_C at b_3	5.408	1	5.438	10.714 **

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 64 วิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่าคะแนนเฉลี่ยตัวแปร
เรื่องรุ่นระดับกลุ่มในเมือง และคะแนนเฉลี่ยตัวแปร เรื่องสภาพสังคม ระดับกลุ่มวัยรุ่น
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งมีผลต่ักลั่น

สมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าไม่มีความแตกต่างอย่างใด ๆ แสดงว่า กลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งก็กว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นในเมือง และกลุ่มวัยรุ่นของสังคมในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งก็กว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างแท้จริง ผลตอนแรก เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเรื่อง รุนว่ากลุ่มสูงอายุจะมีทัศนคติที่กว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนจะมีทัศนคติที่กว่ากลุ่มวัยรุ่น ผลตอนหลัง เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสภาพของสังคมที่ว่า กลุ่มในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่กว่ากลุ่มในเมือง การกล่าวเช่นนี้เชื่อถือได้ 99 %

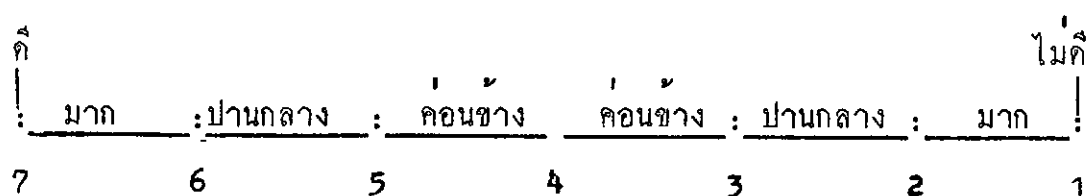
18. การวิเคราะห์ เรื่อง "การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง"

18.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 65 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.470	0.675
	เพศหญิง	4.385	0.502
รุน	สูงอายุ	4.523	0.659
	กลางคน	4.387	0.552
	วัยรุน	4.373	0.556
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.335	0.473
	ในชนบท	4.520	0.705

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 65 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติคอนชางจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติคอนชางจะดี และแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงโคเคนซ์ค เพราะคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามอายุ ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติคอนชางจะดี และสภาพสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 66 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.480	1.020	4.645	0.700
	เพศหญิง	4.485	0.116	4.485	0.800
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.265	0.833	4.645	0.709
	เพศหญิง	4.335	0.065	4.305	0.601
วัยรุ่น	เพศชาย	4.230	0.062	4.560	0.730
	เพศหญิง	4.220	0.742	4.485	0.690

คิ : มาก : ปานกลาง : คอนชาง : คอนชาง : ปานกลาง : มาก : ไมคิ

7 6 5 4 3 2 1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการวางที่ 66 ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงค่อนข้างจะดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท ซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างจะดีเท่า ๆ กับเพศหญิงในเมือง และดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มกลางคนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

18.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ถึงจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 67 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจำวัดประเพณี
เรื่อง "การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.434	1	0.434	3.237
B รุ่น	1.100	2	0.550	
C สภาพของสังคม	2.054	1	2.054	
AB	0.087	2	0.043	1.086
AC	0.682	1	0.682	
BC	0.465	2	0.232	
ABC	0.316	2	0.158	
within cell	143.070	228	0.627	
Total	148.208	239		

ผลจากตารางที่ 67 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม กล่าวคือ ในการทดสอบความแตกต่างยังไม่พบว่าทัศนคติของเพศชายแตกต่างจากเพศหญิง กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น ไม่มีทัศนคติที่แตกต่างกัน สังคมในเมืองกับสังคมในชนบท ไม่มีทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ

19. การวิเคราะห์ เรื่อง "การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน"

19.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพสังคม ได้มาดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 68 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.579	0.693
	เพศหญิง	4.542	0.552
รุ่น	สูงอายุ	4.621	0.622
	กลางคน	4.560	0.614
	วัยรุ่น	4.501	0.660
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.352	0.495
	ในชนบท	4.769	0.751

ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค
มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
7	6	5	4	3	2	1	1

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 68 ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้เด่นชัด เพราะทัศนคติที่ไม่ค่อยจะดีจะลดลงเรื่อย ๆ เมื่ออายุเพิ่มขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่กลุ่มในชนบทจะมีทัศนคติที่มากกว่า

ตารางที่ 69 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	4.305	0.946	5.015	0.760
	สูงอายุ เพศหญิง	4.435	0.069	4.730	0.712
	กลางคน เพศชาย	4.540	0.824	4.500	0.829
	กลางคน เพศหญิง	4.445	0.059	4.755	0.743
	วัยรุ่น เพศชาย	4.260	0.100	4.855	0.700
	วัยรุ่น เพศหญิง	4.130	0.968	4.760	0.760

คิ : มาก : ปานกลาง : ค่อนข้าง . ค่อนข้าง . ปานกลาง : มาก : ไม้คิ

7 6 5 4 3 2 1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 69 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงให้เห็นว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงก็มากกว่าเพศชายในชนบท เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง กลุ่มในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมืองและเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

19.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ก็จะได้อะไรตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 70 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.088	1	0.088	15.262 **
B	รุ่น	0.584	2	0.292	
C	สภาพของสังคม	10.424	1	10.424	
AB		0.403	2	0.201	1.086
AC		0.005	1	0.005	
BC		2.494	2	1.247	
ABC		1.485	2	0.742	
within cell		155.737	228	0.683	
Total		171.220	239		

**

ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 70 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ตัวแปรเรื่องสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นกลาง ว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องสภาพของสังคม จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสังคมในชนบทมีค่าสูงกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แสดงว่ากลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติต่อการรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้านค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสังคมในเมืองอย่างมีนัยสำคัญซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสภาพของสังคม มีความเชื่อถือได้ 99 %

จากตารางที่ 71 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศ แสดงว่าทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และ
 เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้เด่นชัดเพราะทัศนคติที่ไม่ค่อยจะดีจะลด
 ลงเรื่อยเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่
 สภาพในเมืองมีทัศนคติมากกว่า

ตารางที่ 72 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	5.000	0.909	4.535	0.770
	เพศหญิง	5.095	0.069	4.525	0.547
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.775	0.635	4.665	0.651
	เพศหญิง	4.800	0.170	4.380	0.553
วัยรุ่น	เพศชาย	4.130	0.077	4.765	0.770
	เพศหญิง	4.305	0.781	4.805	0.590

ค						ไม่ค				
:	มาก	:	ปานกลาง	:	ค	ค	ปานกลาง	:	มาก	:
7	6	5	4	3	2	1				

มาตราส่วนแสดงน้ำหนักและ ทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 72 คะแนนเฉลี่ย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงค่อนข้างจะดีกว่ากลุ่มในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติมากกว่า ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงกลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายกลุ่มในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

20.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม จึงจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 73 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.003	1	0.003	2.248
B	รุ่น	3.312	2	1.656	
C	สภาพของสังคม	0.308	1	0.308	
AB		0.602	2	0.301	8.753 **
AC		0.504	1	0.504	
BC		12.894	2	6.447	
ABC		0.123	2	0.061	
within cell		167.934	228	0.736	
Total		185.680	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จ. ตารางที่ 73 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า เกิดปฏิกิริยารวมระหว่างคะแนนเฉลี่ยตัวแปรในเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่ามีคะแนนเฉลี่ยคู่ใดคู่หนึ่งที่แตกต่างออกไปจากกลุ่ม ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าจะไม่มีความแตกต่างใดๆ ในสองเรื่องนี้ จึงนำเอาข้อมูลในตารางที่ 73 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ เพื่อหาความแตกต่าง และทดสอบสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้อย่างชัดเจนในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 74 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกิริยารวมระหว่าง
คู่ตัวแปรเรื่องรุ่น สภาพของสังคม เรื่อง "การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว"

B

		b_1	b_2	b_3	
C	c_1	5.074	4.787	4.217	c_1
	c_2	4.580	4.522	4.785	c_2
ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย					

Effects	SS	df	MS	F
SS_B at c_1	14.418	2	7.209	9.749 **
SS_B at c_2	1.786	2	0.893	1.213
SS_C at b_1	5.356	1	5.356	7.277 **
SS_C at b_2	1.404	1	1.404	1.097
SS_C at b_3	6.441	1	6.441	8.751 **

**

ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 74 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องรุ่นที่ระดับสังคมในเมือง เรื่องสภาพของสังคมที่ระดับกลุ่มสูงอายุ และเรื่องสภาพของสังคมที่ระดับกลุ่มวัยรุ่น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า

กลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน กลุ่มวัยรุ่นในเมือง และแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุของสังคมในชนบทอย่างแท้จริง ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับรุ่นที่ตั้งไว้ และคัดค้านสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพของสังคมซึ่งสังคมในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่ต่ำกว่าสังคมในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นของสังคมในชนบทมีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นของสังคมในเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าไม่มีความแตกต่างกัน แต่เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาที่ว่ากลุ่มในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มในเมือง การกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 99 %

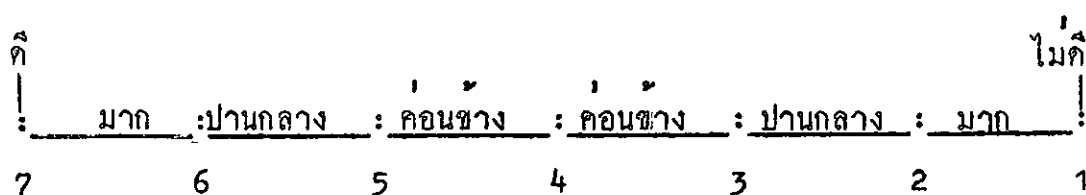
21. การวิเคราะห์ เรื่อง "การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ"

21.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม โดยแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 75 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจาริตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.490	0.687
	เพศหญิง	4.410	0.454
ร่น	สูงอายุ	4.290	0.598
	กลางคน	4.535	0.525
	วัยรุ่น	4.525	0.589
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.381	0.475
	ในชนบท	4.518	0.666

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 75 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 76 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
เรื่อง "การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	F
สูงอายุ	เพศชาย	4.270	1.042	4.255	0.800
	เพศหญิง	4.275	0.076	4.360	0.473
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.660	0.728	4.715	0.727
	เพศหญิง	4.380	0.077	4.385	0.565
วัยรุ่น	เพศชาย	4.465	0.056	4.575	0.770
	เพศหญิง	4.240	0.872	4.820	0.660

ดี							ไม่ดี					
!	มาก	:	ปานกลาง	:	ค่อนข้าง	:	ค่อนข้าง	:	ปานกลาง	:	มาก	!
7	6		5		4		3		2		1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 76 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงค่อนข้างจะดีกว่าในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่า ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

21.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม วาจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะไ้เสนอผลไปตามตัวนี้ ดังนี้

ตารางที่ 77 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การนิยมนาพยนต์และเพลงทรงประเทศ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A รุณ	0.384	1	0.384	
B เพศ	3.076	2	1.538	2.636
C สภาพของสังคม	1.120	1	1.120	1.920
AB	1.539	2	0.769	1.318
AC	0.451	1	0.451	
BC	1.303	2	0.651	1.116
ABC	0.716	2	0.716	1.227
within cell	133.011	228	0.583	
Total	141.600			

ผลจากตารางที่ 77 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น ไม่มีทัศนคติแตกต่างกัน สภาพสังคมในเมืองและในชนบทก็ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ แต่คัดค้านกับสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องเพศ รุณ และสภาพของสังคม

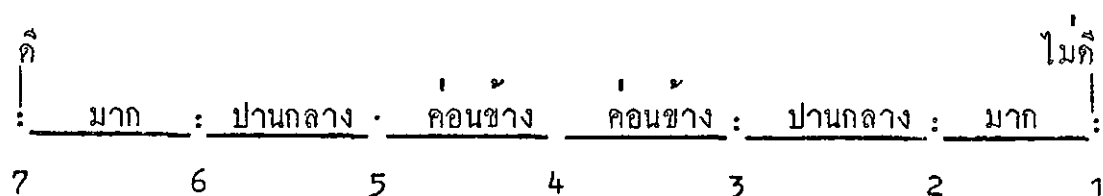
22. การวิเคราะห์ เรื่อง "การนิยมใช้ของต่างประเทศ"

22.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การนิยมใช้ของต่างประเทศ" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม โดยผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 78 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.380	0.733
	เพศหญิง	4.465	0.534
รุน	สูงอายุ	4.357	0.719
	กลางคน	4.418	0.587
	วัยรุน	4.741	0.594
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.265	0.445
	ในชนบท	4.580	0.822

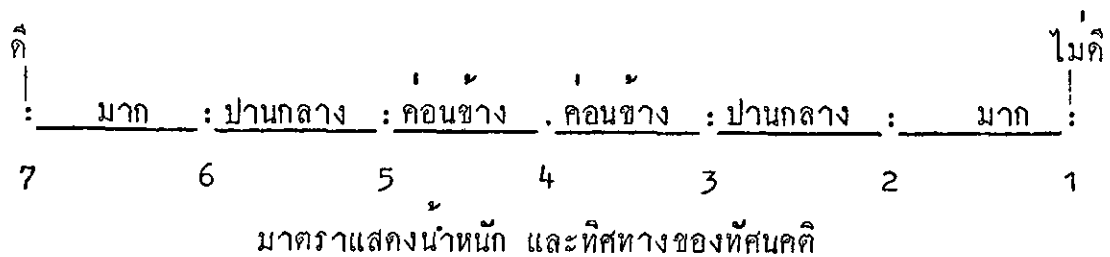

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากตารางที่ 78 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงว่ามีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นที่มีทัศนคติค่อนข้างจะดีแสดง
 ให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะคะแนนเฉลี่ยแสดงทัศนคติที่ไม่ดี
 จะเพิ่มขึ้น เมื่ออายุมากขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และ
 กลุ่มสังคมชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 79 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การนิยมใช้ของต่างประเทศ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	4.160	0.9557	4.680	0.980
	เพศหญิง	4.170	0.100	4.420	0.842
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.225	0.671	4.425	0.852
	เพศหญิง	4.390	0.089	4.635	0.738
วัยรุ่น	เพศชาย	4.450	0.069	4.340	0.870
	เพศหญิง	4.195	0.787	4.980	0.650

จากตารางที่ 79 ผลของคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบทและเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

22.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่าง รุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวมดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 80 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การนิยมใช้ของต่างประเทศ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.434	1	0.434	8.064 **
B รุ่น	0.717	2	0.358	
C สภาพของสังคม	5.954	1	5.954	
AB	1.323	2	0.661	1.011
AC	0.747	1	0.747	
BC	0.279	2	0.139	
ABC	3.633	2	1.816	2.459
within cell	168.342	228	0.738	
Total	181.429	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 80 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรระหว่างสภาพของสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งแสดงว่าทัศนคติของคนในสังคมชนบทและสังคมในเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เป็นการคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องสภาพของสังคม จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสังคมในชนบทสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มในเมือง แสดงว่าในเรื่องการนิยมใช้ของต่างประเทศ คนกลุ่มในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มในเมืองอย่างเชื่อมั่นได้ในระดับ 99 % เป็นการคัดค้านสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพของสังคมที่ว่ากลุ่มในเมืองน่าจะมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่ากลุ่มชนบท

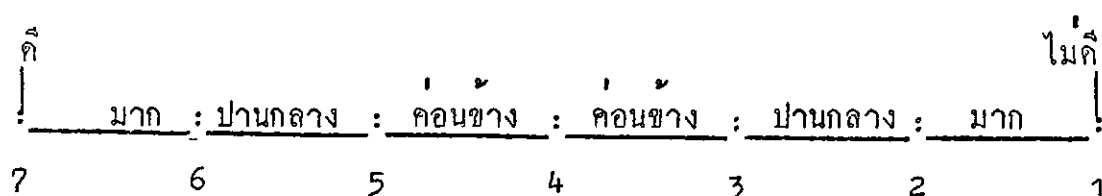
23. การวิเคราะห์ เรื่อง "การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม"

23.1 คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ไค์ลตั้งแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 81 คาสติพิพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.839	0.625
	เพศหญิง	4.857	0.549
รุน			
	สูงอายุ	4.863	0.694
	กลางคน	4.873	0.549
	วัยรุน	4.807	0.519
สภาพของสังคม			
	ในเมือง	4.798	0.406
	ในชนบท	4.898	0.607

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ตารางที่ 81 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะ
ดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่มกลางคนมี
ทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในระหว่างสภาพ
แวดล้อมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในเมือง

ตารางที่ 82 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่มของจารีตประเพณี
เรื่อง "การถือวาชายเป็นผู้นำหญิง เป็นผู้ตาม

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	5.120	0.795	4.810	0.990
	เพศหญิง	4.940	0.024	4.585	0.967
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.670	0.682	4.845	0.967
	เพศหญิง	5.125	0.062	4.855	0.697
วัยรุ่น	เพศชาย	4.455	0.058	5.135	0.530
	เพศหญิง	4.480	0.818	5.160	0.670

ดี							ไม่ดี					
:	มาก	:	ปานกลาง	:	ค่อนข้าง	:	ค่อนข้าง	:	ปานกลาง	:	มาก	:
7	6	5	4	3	2	1						

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการ rang ที่ 82 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่า เพศชายมีทัศนคติคิปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะคิ ในชนบทมีทัศนคติ ค่อนข้างจะคิ แต่เพศชายคิกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในเมืองมีทัศนคติคิกว่า เพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติคิกว่าเพศชายในชนบท และเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติคิกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมือง เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะคิ เพศหญิงมีทัศนคติคิ ปานกลาง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะคิปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงค่อนข้างจะคิกว่า เพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติคิกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงใน ชนบทมีทัศนคติคิกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติคิกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมือง มีทัศนคติคิปาน ๆ กัน และเพศหญิงคิกว่าเพศชาย ในชน บตมีทัศนคติคิปานกลาง และเพศหญิงคิกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมี ทัศนคติคิกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติคิกว่าเพศหญิงในเมืองและ เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติคิกว่าเพศชายในเมือง

23.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนน เฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม วาจะมีความแตก ต่างกันอย่างไรจริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติไ้มากน้อยเพียงใด จึงได้ วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคุต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้ เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของ ตัวแปรคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ก็จะได้ เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 83 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การถือวาชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้นำตาม"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.020	1	0.020	
B รุ่น	0.204	2	0.102	
C สภาพของสังคม	0.600	1	0.600	
AB	1.894	1	0.947	1.542
AC	0.401	1	0.401	
ABC	10.905	2	5.452	8.879 **
within cell	140.217	228	0.614	
Total	154.840	239		

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 83 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า เกิดปฏิกิริยาร่วมระหว่างคู่ตัวแปรในเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่ามีคะแนนเฉลี่ยคู่ใดคู่หนึ่งแตกต่างไปจากกลุ่ม จึงนำเอาข้อมูลในตาราง 83 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละระดับ เพื่อหาความแตกต่าง ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 84 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกริยารวม
ระหว่างคู่ตัวแปรเรื่อง รุน กับสภาพของสังคม เรื่อง "การถือวาทายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม"

		B			
		b_1	b_2	b_3	
C	c_1	5.303	4.897	4.467	c_1
	c_2	4.697	4.850	5.147	c_2
		ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย			

Effects	SS	df	MS	F
SS_B at c_1	6.918	2	3.459	5.633 **
SS_B at c_2	4.190	2	2.095	3.412 *
SS_C at b_1	2.211	1	2.211	3.600
SS_C at b_2	0.045	1	0.045	3.600
SS_C at b_3	9.248	1	9.248	15.061 **

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 84 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ย เรื่อง รุนระดับในเมืองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่อง รุนระดับในชนบทมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเรื่องสภาพของสังคมระดับกลุ่มวัยรุน มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งให้ผลทั้งคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็น ว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องใด ๆ แสดงว่า

กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลางซึ่งดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง และกลุ่มวัยรุนในเมืองเชื่อถือได้ 99 % ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุน

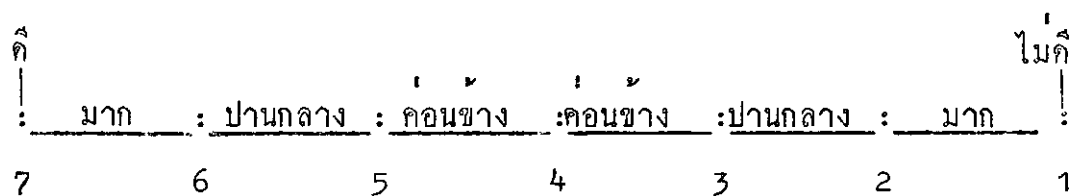
กลุ่มวัยรุนในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุนในเมือง และเชื่อถือได้ 95 % ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มในเมือง

กลุ่มวัยรุนในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลางซึ่งดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในชนบท และกลุ่มสูงอายุในชนบท และเชื่อถือได้ 99 % ซึ่งคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุน

จากตารางที่ 85 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศ แสดงว่ามีทัศนคติ
 คนชางจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติคนชางจะดี กลุ่ม
 สูงอายุมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน ในระหว่าง
 สภาพของสังคมมีทัศนคติคนชางจะดีปาน ๆ กัน แต่กลุ่มในเมืองคนชางจะดีกว่ากลุ่ม
 ในชนบท

ตารางที่ 86 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การเคารพผู้มีถ้อยคำแห่งหน้าที่อันทรงอำนาจ"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	5.075	0.735	4.620	0.880
	สูงอายุ เพศหญิง	5.105	0.074	4.510	0.930
	กลางคน เพศชาย	4.330	0.861	4.320	0.884
	กลางคน เพศหญิง	4.385	0.190	4.650	0.618
	วัยรุ่น เพศชาย	4.605	0.075	4.605	0.810
	วัยรุ่น เพศหญิง	4.635	0.841	4.900	0.740

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 86 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติปานกลาง แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมือง มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท

กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมืองและเพศชายในชนบทซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างจะดีเท่า ๆ กัน

24.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติไ้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็ให้นำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 87 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทรงอำนาจ"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.661	1	0.661	4.554 **
B รุ่น	6.805	2	3.402	
C สภาพของสังคม	0.468	1	0.468	
AB	0.641	2	0.320	3.864 *
AC	0.267	1	0.267	
BC	5.721	2	2.860	
ABC	0.560	2	0.280	
within cell	215.211	228	0.747	
Total	230.334	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 87 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยคู่ตัวแปรเรื่องรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งให้ผลคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องรุ่น แสดงว่ามีคู่ตัวแปรหนึ่งคู่ใดแตกต่างไปจากกลุ่ม จึงนำคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธี Studentized q - Statistics โดยผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 88 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การเคารพนับถือผู้มีค่าแห่งหน้าที่อันทรงอำนาจ"

ประเภทของกลุ่ม	กลุ่มกลางคน			กลุ่มวัยรุ่น		กลุ่มสูงอายุ	
	คะแนนเฉลี่ย	4.421	4.686	4.827			
กลุ่มกลางคน	4.421	-	21.2	32.5	**		
กลุ่มวัยรุ่น	4.686		-	11.3			
กลุ่มสูงอายุ	4.827			-			
r		1		2			
$q_{.99}(r.228)$		3.64		4.12			
$\sqrt{n \cdot MS_e} \cdot q_{.99}(r.228)$		27.36		31.16			

** ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตาราง 88 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงอายุมีนัยสำคัญที่ระดับความ
เชื่อมั่น .01 ซึ่งให้ผล คัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นกลางอาจจะเขียนเป็น
แผนผัง ได้ดังนี้

กลุ่มกลางคน	กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มสูงอายุ

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มสูงอายุมิที่คัดค้านข้ออ้างจะก็ ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน แต่ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นไม่แตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน หรืออาจ กล่าวได้ว่า เกิดของว่างระหว่างรุ่น ของกลุ่ม

สูงอายุ กับกลุ่มกลางคน แต่ไม่เกิดช่องว่างระหว่างรุ่น ระหว่างกลุ่มสูงอายุ กับ
กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มกลางคน ซึ่งผลในตอนแรกสับสนสมมติฐานที่ตั้งไว้
ในการศึกษาเรื่องรุ่น และผลในตอนหลังคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเรื่องรุ่น
ว่ากลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคนน่าจะดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ที่กล่าวเช่นนั้น
ความเชื่อถือได้ 99 %

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนตารางที่ 87 ปรากฏว่าเกิดปฏิกิริยา
รวมระหว่างตัวแปรในเรื่องรุ่น กับสภาพแวดล้อมมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05
ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งเป็นกลางไว้ว่าไม่มีความแตกต่างกัน แต่ไม่ใช่ว่า
ลักษณะเฉลี่ยของตัวแปรจะแตกต่างกันทั้งหมด อาจจะเป็นอย่างใดก็ได้ที่แตกต่าง
ไปจากกลุ่มและส่งผลต่อส่วนรวม ดังนั้นจึงนำเอาข้อมูลในตารางที่ 87 มาวิเคราะห์
ความแปรปรวนในแต่ละระดับ เพื่อหาความแตกต่างและโดยล่งแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 89 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวมระหว่างตัวแปรในเรื่องรุ่น และสภาพของสังคม เรื่อง "การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทรงอำนาจ"

B				
	b_1	b_2	b_3	
C	c_1	5.087	4.357	4.620 c_1
	c_2	4.565	4.485	4.752 c_2
ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย				
Effects	SS	df	MS	F
SS_B at c_1	11.018	2	5.509	7.374 **
SS_B at c_2	1.508	2	0.754	1.009
SS_C at b_1	5.512	2	5.512	7.387 **
SS_C at b_2	0.325	1	0.325	
SS_C at b_3	0.351	1	0.351	

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 89 แสดงว่ากลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งก็กว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในเมือง และแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในชนบทอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลในตอนแรกสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาในเรื่องรุ่น แต่คัดค้านสมมติฐานในการศึกษาเรื่องสภาพของสังคมที่ว่ากลุ่มในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่กว่ากลุ่มในเมือง และการกล่าวเช่นนี้เชื่อถือได้ 99 %

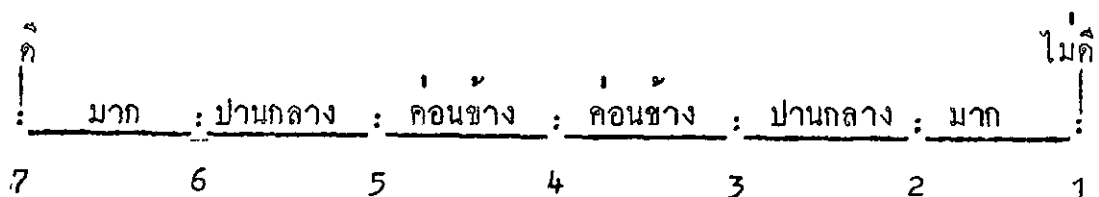
25. การวิเคราะห์ เรื่อง "การมีบุตรหลายคน"

25.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การมีบุตรหลายคน" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 90 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจาวีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.190	0.685
	เพศหญิง	4.085	0.479
รุน	สูงอายุ	4.516	0.544
	กลางคน	3.952	0.596
	วัยรุน	3.945	0.607
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.066	0.484
	ในชนบท	4.209	0.681

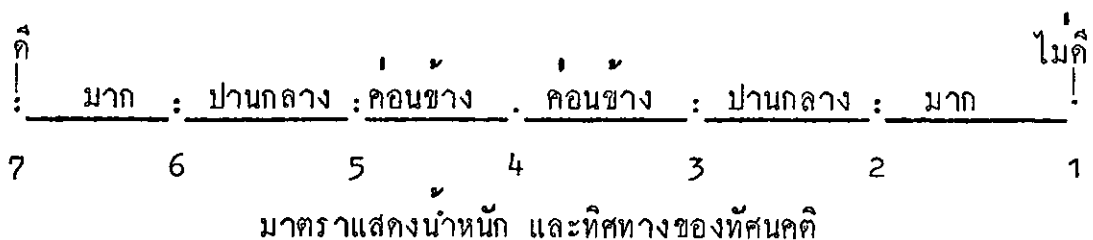

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 90 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะทัศนคติที่ไม่ค่อยจะดีจะลดน้อยลงตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น ในระหว่างสภาพแวดล้อมมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีมากกว่ากลุ่มในเมือง

ตาราง 91 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การมีบุตรหลายคน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	4.490	0.946	4.550	0.650
	สูงอายุ เพศหญิง	4.590	0.108	4.435	0.470
	กลางคน เพศชาย	4.025	0.827	4.055	0.789
	กลางคน เพศหญิง	3.840	0.085	3.890	0.684
	วัยรุ่น เพศชาย	3.795	0.077	4.225	0.820
	วัยรุ่น เพศหญิง	3.660	0.860	4.100	0.670

จากตารางที่ 91 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมือง แสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงมีทัศนคติที่มากกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติที่มากกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดีสำหรับเพศชาย แต่เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท และเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดีและเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

25.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคุต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ **studentized q - Statistics** ชนิดจำนวนคนเท่ากันเพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคุใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 92 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การมีบุตรหลายคน"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.651	1	0.651	13.053 **
B	รุ่น	17.178	2	8.589	
C	สภาพของสังคม	1.218	1	1.218	
AB		0.301	2	0.150	2.009
AC		0.057	1	0.057	
BC		2.644	2	1.322	
ABC		3.176	2	1.588	
within cell		150.250	228	0.658	
Total		175.475	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 92 วิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของคู่ตัวแปรในเรื่องรุ่น มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ ว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องรุ่น แสดงว่าจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่หนึ่งคู่ใดมีความแตกต่างไปจากกลุ่ม จึงนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบโดยใช้วิธี Studentized q-Statistics เพื่อหาความแตกต่างให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 93 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การมีบุตรหลายคน"

ประเภทของกลุ่ม	กลุ่มวัยรุ่น			กลุ่มกลางคน	กลุ่มสูงอายุ
	คะแนนเฉลี่ย	3.945	3.952	4.516	
กลุ่มวัยรุ่น	3.945	-	0.6	45.5	**
กลุ่มกลางคน	3.952		-	44.9	**
กลุ่มสูงอายุ	4.516			-	
r		2		3	
q.99 (r, 228)		3.64		4.12	
$\sqrt{n \cdot MS_e} \cdot q.99 (r, 228)$		25.92		29.66	

* ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 93 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า
กลุ่มสูงอายุ และกลุ่มกลางคนมีคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น
.01 อาจจะเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มกลางคน	กลุ่มสูงอายุ
--------------	-------------	--------------

จากแผนผังนี้แสดงว่า กลุ่มสูงอายุ มีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างไปจาก
กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มกลางคน ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และกลุ่มวัยรุ่นไม่มี
ความแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน ซึ่งให้ผลทั้งคัดค้านและสนับสนุนสมมติฐาน
ในการทดสอบความเป็นกลางที่ว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องรุ่น หรือกล่าวอีก
อย่างใดว่า เกิดช่องว่างระหว่างรุ่น ระหว่างกลุ่มสูงอายุ กับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่ม
กลางคน ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่นที่ว่ากลุ่มสูงอายุ

น่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนน่าจะดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น แต่ผลใน
 ทอณาัยคักคานสมมติฐานในการศึกษาเรื่องรุ่น ที่กล่าวเช่นนี้มีความเชื่อถือได้ 99 %

26. การวิเคราะห์ เรื่อง "การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง"

26.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ไค์ลคังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 94 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจำรีคประเพ็ล

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.289	0.700
	เพศหญิง	4.315	0.593
รุน	สูงอายุ	4.418	0.653
	กลางคน	4.118	0.592
	วัยรุน	4.368	0.694
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.350	0.453
	ในชนบท	4.254	0.840

ค							ไม่ค
!	มาก	ปานกลาง	คองขาง	คองขาง	ปานกลาง	มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 94 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี กลุ่ม
 สูงอายุดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นดีกว่ากลุ่มกลางคน ในระหว่างสภาพของสังคม
 มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในชนบท

ตารางที่ 95 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	4.770	0.882	4.305	0.720
	สูงอายุ เพศหญิง	4.335	0.092	4.265	0.919
	กลางคน เพศชาย	3.885	0.695	4.150	0.925
	กลางคน เพศหญิง	4.215	0.063	4.225	0.686
	วัยรุ่น เพศชาย	4.425	0.081	4.200	0.900
	วัยรุ่น เพศหญิง	4.470	0.907	4.380	0.890

๗ : มาก : ปานกลาง : ค่อนข้าง : ค่อนข้าง : ปานกลาง : มาก : ๑
 ๖ : : : : : : : :
 ๕ : : : : : : : :
 ๔ : : : : : : : :
 ๓ : : : : : : : :
 ๒ : : : : : : : :
 ๑ : : : : : : : :

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 95 ผลของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมือง แสดงว่า มีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมือง เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี เพศหญิงค่อนข้างจะดี ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มวัยรุ่น ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบทและเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท

26.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังนั้นจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 96 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.040	1	0.040	7.003 **
B รุ่น	4.133	2	2.066	
C สภาพของสังคม	0.551	1	0.551	
AB	2.161	2	1.080	3.661 *
AC	0.126	1	0.126	
BC	1.754	2	0.877	2.972
ABC	1.071	2	0.535	1.813
within cell	67.353	228	0.295	
Total	77.189	239		

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 96 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย
คู่ตัวแปรในเรื่องของรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ย
คู่ใดคนหนึ่งมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริง ซึ่งคัดค้านสมมติฐานในการทดสอบความเป็น
กลางที่ว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องรุ่น จึงนำเอาคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบ
โดยใช้วิธี Studentized q - Statistics เพื่อหาความแตกต่างได้ผลดังแสดง
ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 97 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่น
เรื่อง "การแยกแยะหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง"

ประเภทของกลุ่ม	กลุ่มกลางคน			กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มสูงอายุ
	คะแนนเฉลี่ย	4.118	4.368	4.418	
กลุ่มกลางคน	4.118	-	35.00 **	39.00 **	
กลุ่มวัยรุ่น	4.368		-	4.00	
กลุ่มสูงอายุ	4.418			-	
r			2	3	
q _{.99} (r, 228)			3.64	4.12	
$\sqrt{n \cdot MS_e} \cdot q_{.99} (r, 228)$			17.10	19.36	

** ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากตารางที่ 97 อาจจะเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

กลุ่มกลางคน	กลุ่มวัยรุ่น	กลุ่มสูงอายุ
-------------	--------------	--------------

จากแผนผังแสดงว่ามีความแตกต่างในเรื่องทัศนคติระหว่างกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสูงอายุ แต่กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มสูงอายุไม่มีความแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่ามีความชองว่างระหว่างรุ่น ระหว่างกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มสูงอายุ ซึ่งให้ผลทั้งสนับสนุนและคัดค้านสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น ที่ว่ากลุ่มสูงอายุน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น การกล่าวเช่นนี้เชื่อถือได้ 99 %

ผลจากตารางที่ 96 ปรากฏว่าเกิดปฏิกิริยาร่วมระหว่างตัวแปร
เรื่องเพศกับเรื่องรุ่น ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่ามีคู่ตัวแปรคู่ใด
คู่หนึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงนำข้อมูลจากตารางที่ 96 มาวิเคราะห์
ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละระดับ ได้ผลดังแสดงในตาราง
ดังนี้

ตารางที่ 98 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกิริยาร่วม
ของตัวแปรเรื่องเพศ กับเรื่องรุ่น เรื่อง "การแยกเด็กหญิง-ชายให้เรียนคน
ละแห่ง"

		B			
		b_1	b_2	b_3	
A	a_1	4.552	4.050	4.447	a_1
	a_2	4.285	4.187	4.290	a_2
ตารางแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย					

Effects	SS	df	MS	F
SS_B at a_1	5.440	2	2.720	9.220 **
SS_B at a_2	0.854	2	0.427	1.447
SS_A at b_1	1.128	1	1.128	3.823 *
SS_A at b_2	4.531	1	4.531	15.362 **
SS_A at b_3	5.092	1	5.092	17.261 **

* ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ผลจากการวันที่ 98 ไคฉล. คัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นกลางว่าไม่มี ความแตกต่างใด ๆ และแปลความหมายได้ดังนี้

กลุ่มสูงอายุ เพศชาย มีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน เพศชาย กับกลุ่มวัยรุ่นเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ และเชื่อถือได้ 99 % และแตกต่างไปจาก กลุ่มสูงอายุ เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญเชื่อถือได้ 95 % ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในการ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น และคัดค้านในเรื่องเพศ

กลุ่มกลางคนเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน เพศชาย ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง เพศว่า เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย

กลุ่มวัยรุ่นเพศชาย มีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ; ซึ่งเป็นการคัดค้านสมมติฐาน ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ว่าเพศหญิงน่าจะมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่าเพศชาย และการกล่าวเช่นนี้มีความเชื่อมั่นได้ 99 %

ตารางที่ 99 คะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะไม่ดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีมากกว่า ในระหว่างรุ่นมีทัศน
 คติที่ค่อนข้างจะไม่ดีและเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางไม่ค่อย
 จะดีขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี
 แต่ในเมืองมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่า

ตารางที่ 100 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	สูงอายุ เพศชาย	3.725	0.822	3.715	0.890
	สูงอายุ เพศหญิง	3.575	0.068	3.730	0.858
	กลางคน เพศชาย	3.660	0.621	3.770	0.913
	กลางคน เพศหญิง	3.690	0.051	3.825	0.749
	วัยรุ่น เพศชาย	3.830	0.066	3.710	0.700
	วัยรุ่น เพศหญิง	3.855	0.799	3.705	0.800

ดี							ไม่ดี
:	มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ปานกลาง	:	มาก
7	6	5	4	3	2		1

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 100 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงให้เห็นว่า มีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศหญิงไม่ดีกว่าในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี และเพศชายไม่ดีกว่า ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชาย ในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมือง มีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศชายไม่ดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศชายไม่ดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศชายไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท มีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศหญิงค่อนข้างจะไม่ดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในเมือง

27.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคุใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างร่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำให้คะแนนเฉลี่ยต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคุใดก็จะนำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคุนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคุใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ทั้งจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 101 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.002	1	0.002	
B รุ่น	0.317	2	0.158	
C สภาพของสังคม	0.024	1	0.024	
AB	0.127	2	0.063	
AB	0.042	1	0.042	
BC	0.746	2	0.373	
ABC	0.102	2	0.051	
within cell	138.907	228	0.609	
Total	140.267	239		

ผลจากตารางที่ 101 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า ไม่พบว่า เพศหญิงมีทัศนคติแตกต่างไปจากเพศชาย ระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุน กลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น ไม่พบความแตกต่าง และระหว่างสภาพของสังคมชนบท กับสังคมในเมือง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่วางไว้ ทั้ง 3 ข้อ

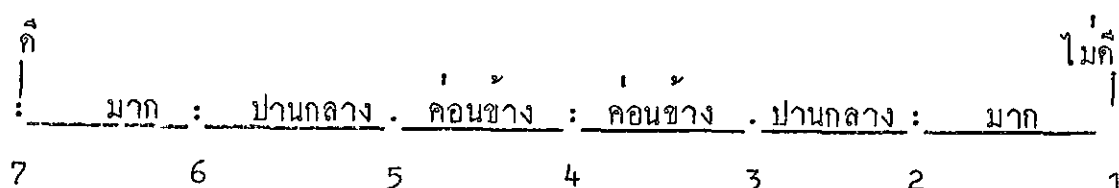
28. การวิเคราะห์ เรื่อง "การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน"

28.1 คาสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตาม เพศ รุน และสภาพสังคม ใ้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 102 คาสถิติพื้นฐานรวม ของจาวีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	4.993	0.631
	เพศหญิง	5.004	0.569
รุน	สูงอายุ	5.026	0.669
	กลางคน	5.016	0.592
	วัยรุน	4.185	0.537
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.975	0.466
	ในชนบท	5.021	0.709

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 102 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงว่า เพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติปานกลาง ระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุ และกลุ่มกลางคนมีทัศนคติปานกลาง และกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติมากกว่า กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในระหว่างสภาพของสังคมในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี สังคมในชนบทมีทัศนคติปานกลาง

ตารางที่ 103 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาร์กประเพณี
เรื่อง "การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
รุ่น	เพศชาย	5.265	0.832	5.015	0.760
	สูงอายุ				
	เพศหญิง	4.705	0.239	5.120	0.848
	เพศชาย	5.330	0.746	4.990	0.683
	กลางคน				
	เพศหญิง	4.985	0.602	4.785	0.866
วัยรุ่น	เพศชาย	4.750	0.062	4.980	0.700
	เพศหญิง	4.847	0.845	5.240	0.540

ดี							ไม่ดี					
!	มาก	:	ปานกลาง	:	ค่อนข้าง	:	ค่อนข้าง	:	ปานกลาง	:	มาก	!
7	6		5		4		3		2		1	

มาตราส่วนนำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 103 ผลของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมือง แสดงว่าเพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในชนบท มีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศชายในเมืองมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

กลุ่มกลางคนในเมืองเพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงค่อนข้างจะดี ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงดีกว่าเพศชาย ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติที่ปานกลาง ปรากฏว่า เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติมากกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

28.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่าง รุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์หาความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคูใดบ้างที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 104 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาร์ตประเพณี
เรื่อง "การเกรงครัดศาสนาของตน"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.007	1	0.007	
B	รุ่น	0.247	2	0.123	
C	สภาพของสังคม	0.126	1	0.126	
AB		1.794	2	0.897	
AC		0.108	1	0.108	
BC		3.289	2	1.644	1.569
ABC		3.893	2	1.946	1.857
within cell		238.906	228	1.047	
Total		248.370	239		

ผลจากตารางที่ 104 วิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างของทัศนคติในเรื่องเพศ รุ่น และสภาพของสังคม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติพอที่จะเชื่อถือได้ ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางทั้ง 3 ข้อ

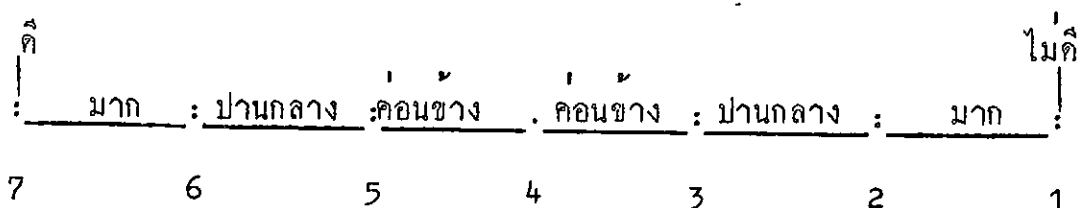
29. การวิเคราะห์ เรื่อง "การกวักขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย" *

29. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การกวักขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตามเพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 105 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	5.115	0.508
	เพศหญิง	5.056	0.448
รุน	สูงอายุ	5.215	0.455
	กลางคน	5.070	0.486
	วัยรุน	4.973	0.493
สภาพของสังคม	ในเมือง	5.019	0.345
	ในชนบท	5.153	0.611

มาตราส่วนนำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

* จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 228 คน

จากตารางที่ 105 คะแนนเฉลี่ยในเรื่องเพศแสดงว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติปานกลาง แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติมากกว่า กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติปานกลาง แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติมากกว่าสังคมในเมือง

ตารางที่ 106 ค่าสถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การกวักขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง *		สังคมในชนบท **		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
รุ่น	สูงอายุน้อย	เพศชาย	5.450	0.529	5.170	0.680
		เพศหญิง	5.320	0.031	4.920	0.580
	กลางคน	เพศชาย	4.985	0.602	5.285	0.601
		เพศหญิง	4.970	0.056	5.040	0.684
	วัยรุ่น	เพศชาย	4.575	0.074	5.230	0.560
		เพศหญิง	4.815	0.779	5.275	0.970

มาก : ปานกลาง : ค่อนข้าง : ค่อนข้าง : ปานกลาง : มาก :
7 6 5 4 3 2 1
มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

* จำนวนตัวอย่าง 108 คน

** จำนวนตัวอย่าง 120 คน

จากตารางที่ 106 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติที่ปานกลาง แต่เพศชายมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิง ในชนบทเพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศชายในเมืองมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิงในเมือง เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติมากกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิงในชนบท

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิง ในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลางและเพศชายมีทัศนคติมากกว่าเพศหญิง ปรากฏว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

กลุ่มวัยรุ่นในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง แต่เพศหญิงมีทัศนคติมากกว่าเพศชาย ปรากฏว่าเพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท เพศชายในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง และเพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง

29.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เนื่องจากเกิดการบกพร่องในการสุ่มตัวอย่างครบครัว
ในจังหวัดพระนคร 2 ครอบครัวยังไม่มีการวิเคราะห์ความแปรปรวน

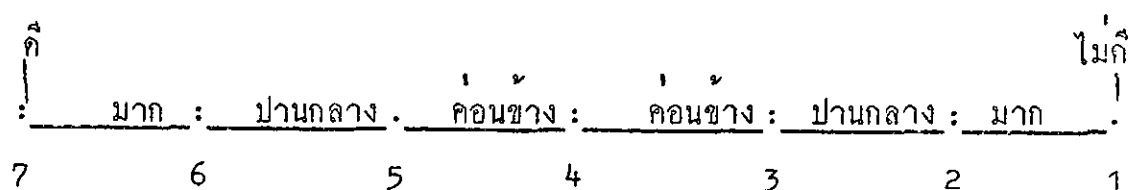
30. การวิเคราะห์ เรื่อง "การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง"

30.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง" ของแต่ละคนมารวมกัน คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นส่วนรวมและเป็นกลุ่ม จำแนกตามเพศ รุน และสภาพสังคม ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 107 ค่าสถิติพื้นฐานรวม ของจารีตประเพณี

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศ	เพศชาย	3.960	0.763
	เพศหญิง	3.955	0.581
รุน	สูงอายุ	3.806	0.708
	กลางคน	4.116	0.591
	วัยรุน	3.951	0.717
สภาพของสังคม	ในเมือง	3.926	0.445
	ในชนบท	3.989	0.899

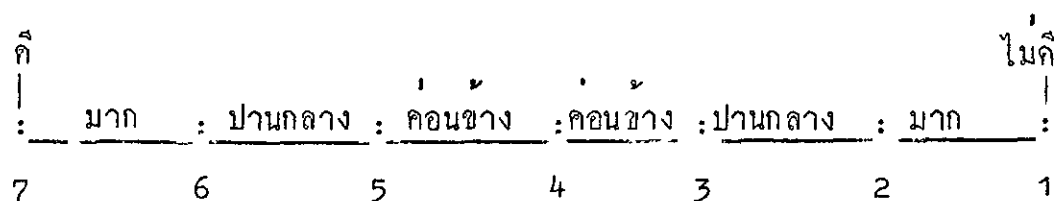

มาตราส่วนน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 107 คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเพศแสดงว่า มีทัศนคติ
 ค่อนข้างจะไม่ดี และเพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชาย ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุ
 และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติไม่ดีกว่า กลุ่มกลางคน
 มีทัศนคติค่อนข้างจะดี ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่สังคมใน
 เมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าสังคมในชนบท

ตารางที่ 108 คาลถิติพื้นฐานแยกเป็นกลุ่ม ของจารีตประเพณี
 เรื่อง "การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง"

ตัวแปรอิสระ		สังคมในเมือง		สังคมในชนบท	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
สูงอายุ	เพศชาย	3.955	0.962	3.910	0.880
	เพศหญิง	3.455	0.077	3.905	0.914
รุ่น กลางคน	เพศชาย	4.065	0.597	3.965	1.100
	เพศหญิง	4.290	0.058	4.145	0.608
วัยรุ่น	เพศชาย	3.865	0.071	4.005	0.970
	เพศหญิง	3.930	0.907	4.005	0.920

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

จากตารางที่ 108 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุในเมืองแสดงว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดี แต่เพศหญิงมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชาย ในชนบทมีทัศนคติค่อนข้างจะไม่ดีปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงไม่ดีกว่าปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในชนบท และเพศชายในชนบทมีทัศนคติไม่ดีกว่าเพศชายในเมือง

กลุ่มกลางคนในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย ในชนบทเพศชายมีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ปรากฏว่า เพศหญิงในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท เพศหญิงในชนบทมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศชายในชนบท

กลุ่มวัยรุ่น ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และเพศชายไม่ดีกว่าเพศหญิง ในชนบทเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดีเท่า ๆ กัน ปรากฏว่าเพศหญิงและเพศชายในชนบทมีทัศนคติมากกว่าเพศชายในเมือง และเพศชายในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในเมือง

30.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุน และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในจิตใจ และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่าง รุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคู่ใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่ นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะว่าคะแนนเฉลี่ยคู่ใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม จึงจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 109 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจาวีตประเพณี
เรื่อง "การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง"

Source of Variation		SS	df	MS	F
A	เพศ	0.002	1	0.002	2.568
B	รุ่น	3.894	2	1.924	
C	สภาพของสังคม	0.234	1	0.234	
AB		2.114	2	1.057	1.411
AC		0.247	1	0.247	
BC		1.117	2	0.558	
ABC		1.010	2	0.505	
within cell		170.812	228	0.749	
Total		179.385	239		

ผลจากตารางที่ 109 วิเคราะห์ความแปรปรวน ไม่พบว่าเพศชาย และเพศหญิงมีความแตกต่างกันในทัศนคติ กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น ไม่มีความแตกต่างกัน และระหว่างสังคมในเมืองกับสังคมในชนบท ยังไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติพอที่จะเชื่อถือได้ ผลการวิเคราะห์จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาทดสอบความเป็นกลางทั้ง 3 ข้อ

31. การวิเคราะห์เรื่อง "จารึกประเพณีของคนหัวไหมรวม 10 เรื่อง

31.1 คาสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "จารึกประเพณีของคนหัวไหม

ในข้อ 3, 4, 9, 10, 11, 14, 16, 22, 27 และ 30 ของแต่ละคนมารวมกัน โดยแยกเป็น เพศ รุน และสภาพสิ่งแวดล้อม แล้วคำนวณหาคาสถิติพื้นฐาน ได้ผลดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 110 คาสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามเรื่อง "จารึกประเพณีของคนหัวไหมรวม 10 เรื่อง"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD
เพศ	เพศชาย	4.566	0.664
	เพศหญิง	4.630	0.458
รุน	สูงอายุ	4.441	0.633
	กลางคน	4.641	0.546
	วัยรุน	4.593	0.548
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.612	0.425
	ในชนบท	4.449	0.736

ค							ไม่ค
!	มาก	: ปานกลาง	: ค่อนข้าง	: ค่อนข้าง	: ปานกลาง	: มาก	!
7	6	5	4	3	2	1	

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการวางที่ 110 แสดงให้เห็นว่าในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ค่อนข้างจะถือจารีตประเพณีของคนหัวโหม รวม 10 เรื่อง ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่เพศหญิงมีทัศนคติที่ต่ำกว่า

ในระหว่างรุ่น กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติค่อนข้างจะดี มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่าทั้งสองกลุ่ม คือสังคมในเมืองและสังคมในชนบทต่างก็มีทัศนคติที่ถือเรื่องนี้เป็น ๆ กัน สังคมในเมืองมีทัศนคติที่ต่ำกว่าสังคมในชนบท

31.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคูต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน โดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคูนั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะดูว่าคะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้เสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 111 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารีตประเพณี
เรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวไทรรวม 10 เรื่อง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.29	1	0.29	1.82
B รุ่น	0.49	2	0.24	
C สภาพของสังคม	1.57	1	1.57	
AB	0.26	2	0.13	
AC	0.01	1	0.01	
BC	0.53	2	0.26	
ABC	0.03	2	0.01	
within cell	198	228	0.86	
Total	201	239		

ผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 111 พบว่า ในระหว่างเพศ
ในระหว่างรุ่น และในระหว่างสภาพของสังคมไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ตั้งไว้ว่าจะไม่มีความ
แตกต่างในเรื่องเพศ รุ่น และสภาพของสังคม

32. การวิเคราะห์เรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวเการวม 10 เรื่อง"

32.1 คาสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

นำคะแนนในเรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวเการวม" ในข้อ 1, 2, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 23 และ 25 ของแต่ละคนมารวมกัน โดยแยกเป็น เพศ รุน และสภาพสังคม แล้วคำนวณหาคาสถิติพื้นฐาน ได้ผล ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 112 คาสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามเรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวเการวม 10 เรื่อง"

ตัวแปรอิสระ		$\bar{X}$	SD.
เพศชาย		4.626	0.643
เพศหญิง		4.581	0.498
รุน	สูงอายุ	4.731	0.579
	กลางคน	4.562	0.579
	วัยรุ่น	4.523	0.547
สภาพของสังคม	ในเมือง	4.560	0.440
	ในชนบท	4.652	0.699

คิ ไม่คิ

• มาก : ปานกลาง • ค่อนข้าง • ค่อนข้าง • ปานกลาง : มาก :

7 6 5 4 3 2 1

มาตราแสดงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติ

ผลจากการที่ 112 แสดงว่า ในระหว่างเพศ จะมีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดีคือเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า รวม 10 ข้อ ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่เพศชายมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศหญิง

ในระหว่างรุ่น ทั้งกลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติที่ด้อยกว่ากัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ดีปาน ๆ กันทั้งสองกลุ่ม แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติที่ดีแก่สังคมในเมือง

32.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เพื่อจะพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ว่ามีความแตกต่างกันอย่างแท้จริงในคูใด และจะเชื่อถือในเชิงสถิติได้มากน้อยเพียงใด จึงใช้วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบว่าในระหว่างรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยคู่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยใช้ Studentized q - Statistics ชนิดจำนวนคนเท่ากัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และถ้ามีปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรคูใด ก็จะทำคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อจะรู้ว่า คะแนนเฉลี่ยคูใดบางที่แตกต่างไปจากกลุ่ม และมีผลส่งต่อทัศนคติเป็นส่วนรวม ดังจะได้นำเสนอผลไปตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 113 วิเคราะห์ความแปรปรวนของจารึกประเพณี
เรื่อง "จารึกประเพณีของคนหัวเการวม 10 เรื่อง"

Source of Variation	SS	df	MS	F
A เพศ	0.17	1	0.17	1.16
B รุ่น	1.81	2	0.90	
C สภาพของสังคม	0.48	1	0.48	
AB	0.00	2	0.00	1.83
AC	0.27	1	0.27	
BC	2.82	1	1.41	
ABC	0.08	2	0.04	
within cell	176.80	228	0.77	
Total	182.43	239		

ผลการทดสอบความแปรปรวนในตารางที่ 113 พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลาง ซึ่งตั้งไว้ว่าจะไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ รุ่น และสภาพของสังคม

การอภิปรายและตีความหมาย

ผลการวิเคราะห์ในบทที่ 3 จะได้นำมาอภิปรายและตีความหมายทั้งในส่วนที่สนับสนุน และคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบกับผลงานของผู้อื่นที่ได้ศึกษามาแล้ว ตามลำดับดังนี้

1. เรื่องการลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ดีเหมือน ๆ กัน แสดงว่าส่วนใหญ่ของสังคมยังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่า คือนิยมการลงโทษเมื่อเด็กไม่อยู่ในโอวาท ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ซึ่งถือว่า "เคยอาบนํ้าร้อนมากอน" ย่อมจะทราบดีว่าอะไรถูกอะไรผิด สิ่งใดควรกระทำและสิ่งใดไม่ควรกระทำ

ในระหว่างรุ่น ทัศนคติที่ดีจะลดลงตามลำดับเมื่อมีอายุน้อยลง แสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ กลุ่มสูงอายุ มีทัศนคติที่ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ แตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นไม่แตกต่างจากกลุ่มกลางคนและกลุ่มกลางคนไม่แตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มสูงอายวยังยึดค่านิยมแบบเก่าทำนอง "เด็กจะดีเพราะมีไม้เรียว" มากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้ น้อยกว่า ซึ่งน่าจะเป็นเพราะถูกลงโทษบ่อย ๆ และยังไม่มีความรับผิดชอบต่อบุคคลที่อยู่ในปกครอง จึงทำให้มองเห็นค่านิยมในเรื่องนี้น้อยไป ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่น ผลที่ได้ คำนึงกับผลที่ได้จากการศึกษาของ ภูมิเวียง อริยะบุตร ¹ ทั้งนี้จะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะกลุ่มวัยรุ่น กับกลุ่มกลางคน นั้นเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดระหว่างลูกกับพ่อ-แม่ ย่อมมีโอกาสร่วมมือกันทำงาน เห็นอกเห็นใจ

¹ ภูมิเวียง อริยะบุตร ล.ค. หน้า 66 - 67.

ซึ่งกันและกัน ประกอบทั้งการศึกษาได้มีส่วนช่วยเน้นให้กลุ่มกลางคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของจิตวิทยาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร จึงได้ใช้จิตวิทยาในการปกครองและอบรมสั่งสอนบุตรมากขึ้น จึงไปก่อให้เกิดปัญหาของว่างระหว่างรุ่นขึ้นได้ ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มสูงอายุ ซึ่งยึดถือค่านิยมแบบเกาermanan และยากต่อการเปลี่ยนแปลง

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งในเมืองและต่างจังหวัดมีทัศนคติที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังคงยึดถือค่านิยมแบบเกาermanan แม้จะมีทัศนคติที่แตกต่างกันอยู่บ้างในบางกลุ่ม แต่ก็อยู่ภายในขอบเขตและแนวโน้มของการยึดถือจารีตประเพณีนี้อยู่ กล่าวคือ ยั้่นิยมการเขียนคื ลงโทษเพื่อให้เช้กหราบและจะไค้ไม้กระทำผิดอีก

2. เรื่อง การอยู่รวมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติที่เหมือนกันคือ "การอยู่รวมในครอบครัวเดียวกัน" แสดงว่าทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเกาermanan นานจะเป็นผลจากอิทธิพลของสังคมแบบเกษตรกรรมที่ยั้่นล้าหลัง จำเป็นจะต้องพึ่งพาอาศัยแรงงานของกันและกันอยู่ ท่านอง "ช่วยกันทำและช่วยกันกิน" อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะสภาพของสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้ไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีฐานะปานกลางได้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงกลายเป็นภาระจ่ายของบุคคลในสังคม เช่น ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ลูก, หลาน หรือพี่ ๆ น้อง ๆ จำเป็นจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และชวนชวนหาวิธีดำรงชีวิตเพื่อการอยู่รอดในสังคมที่ยั้่นไม่พัฒนาเท่าที่ควร

ในระหว่างรุ่น มีช่องว่างระหว่างกลุ่มสูงอายุ กับกลุ่มกลางคน แต่ไม่มีช่องว่างระหว่างกลุ่มสูงอายุกับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มกลางคน กับกลุ่มวัยรุ่น แสดงว่ากลุ่มสูงอายุนั้นยังงยึดถือค่านิยมแบบเกาermanan "ช่วยกันทำมาหากิน" อยู่อย่างมั่นคง ขณะเดียวกันกลุ่มวัยรุ่นน่าจะเป็นเพราะยังไม่มีภาระรับผิดชอบครอบครัว จึงทำให้มองไม่เห็นความแตกต่างระหว่างการอยู่รวมกันกับญาติพี่น้อง หรือการแยกกันอยู่ว่าจะมีผลกระทบกระเทือนอย่างไร คงมีแต่ความรู้สึกว่า "กินให้อิ่ม นอนให้หลับคืแล้วให้สบายใจ" มากกว่าอย่างอื่น จึงมีทัศนคติที่คล้อยตามกลุ่มสูงอายุ และอาศัยความใกล้ชิดจึงมีทัศนคติที่คล้อยตามกลุ่มกลางคน

โดยไม่เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วย ส่วนกลุ่มกลางคน มีการรับผิดชอบครอบครัว ประกอบทั้งการศึกษา และสภาพของครอบครัวอื่นที่ เป็นสิ่งทำให้เกิดการเปรียบเทียบ ทำให้มองเห็นความแตกต่างในฐานะของตนเอง และทำให้มองเห็น "ศักดิ์ศรี" หรือ "เกียรติ" ในความเป็นผู้นำของครอบครัว และก็น่าจะเป็นเพราะความคิดต่าง ๆ เหล่านี้ที่ทำให้ทัศนคติที่ค่อนข้างและแตกต่างไปจากสองกลุ่ม ดังกล่าวแล้วอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลที่ได้นี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับเรื่องรุ่น

ในระหว่างสภาพแวดล้อมพบวากลุ่มตัวอย่างทั้งจากในเมืองและต่างจังหวัดมีทัศนคติที่ตีเหมือน ๆ กัน แสดงว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังมีแนวโน้มที่จะยึดถือจารีตประเพณีเรื้อรัง นี้อยู่ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะความจำเป็นของสังคมแบบเกษตรกรรมเดิมที่ยังต้องพึ่งพาและอาศัยการรวมแรงงานกันอยู่ และอีกประการหนึ่ง โอกาสทางเศรษฐกิจยังไม่เปิดโอกาสให้บุคคลในสังคมส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตได้ดีกว่าเท่าที่เป็นอยู่ สังคมไทยส่วนใหญ่ไม่ว่าในชนบทหรือในเมือง จึงจำเป็นต้องนิยมการอาศัยอยู่รวมกันแบบ "วงศ์ญาติ" เหมือน ๆ กัน

3. เรื่อง การหักทลายโดยการจับมือ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ตีเหมือน ๆ กันต่อ "การหักทลายโดยการจับมือ" แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังคงยึดค่านิยมแบบเก่า ที่เพศหญิงมีความ "รักนวลสงวนตัว" ไม่ยอมให้ใครถูกเนื้อต้องตัวง่าย ๆ ซึ่งตรงกันข้ามกับเพศชาย โอกาสที่จะได้พบปะรู้จักและรวมมือในการทำงานหลายอย่างกับบุคคลหลายประเภท เป็นแรงผลักดันให้เพศชายต้องยอมรับเอาวัฒนธรรมทางตะวันตกเข้ามาผนวกกับชีวิตประจำวันโดยไม่เกอเขิน และมองเห็นคุณค่าที่ดีกว่าและแตกต่างไปจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาครั้งนี้

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ตีเหมือน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยนั้นยัง นิยมและยึดถือค่านิยมแบบตะวันตก และยังคงมองเห็นความสำคัญของจารีตประเพณี เรื่องนี้ว่าจะมีผลให้คุณให้โทษหรือกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของสังคมอยู่ แต่ขณะเดียวกันก็ยังไม่ยอมรับและยึดถืออย่างจริงจัง ประจักษ์พยานทั่วไปในการประพฤติ ปฏิบัติในเรื่องนี้ยังมีอยู่ เช่น การกราบไหว้ หมอบคลาน สำหรับคนต่างรุ่น

จึงยังไม่ปรากฏชัดในความแตกต่างระหว่างรุ่นอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมตะวันตกเกี่ยวกับเรื่องนี้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของสังคมไทย และยังคงรู้จักเลือกสิ่งที่ควรเลือก และประพฤติสิ่งที่ควรประพฤติให้เหมาะกับกาละ เทศะ อันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมไทยอยู่เช่นเดิม

4. เรื่องการติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก

ในระหว่างเพศมีทัศนคติคือ "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพศชายมีทัศนคติที่ปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี ผลที่ได้ในการศึกษารุ่นนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะเพศชายในสังคมไทยส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะ "ผู้นำครอบครัว" ย่อมมีความจำเป็นจะต้องรอบรู้และติดตามความเคลื่อนไหวของโลกให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อโอกาสของการอุดหนุนในสังคมเศรษฐกิจซึ่งมีการแข่งขันกันอย่างในปัจจุบัน ซึ่งตรงข้ามกับเพศหญิงแม้จะมีทัศนคติค่อนข้างจะดีต่อเรื่องนี้ก็ตาม แต่ก็ยังอยู่ในลักษณะ "ช่างเทาหลัง" เป็นส่วนใหญ่ ยังยกภาระรับผิดชอบให้กับเพศชายในการตัดสินใจกำหนดแนวทางชีวิต อันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมไทยแบบดั้งเดิม ดังนั้นในระหว่างเพศจึงทำให้เพศชายมองเห็นค่านิยมแบบใหม่ดีกว่าและแตกต่างไปจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ดังกล่าวแล้ว

ในระหว่างรุ่น ทุกรุ่นมีทัศนคติที่ปานกลาง แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่สนใจและกระตือรือร้นของสังคมไทย ส่วนใหญ่ในทางที่จะ "ก้าวให้ทันโลก" พอสมควร ซึ่งน่าจะเป็นเพราะการศึกษาในโรงเรียน และความก้าวหน้าของสื่อมวลชน ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้ ภาวะหรือเหตุการณ์รอบ ๆ ตัว เพื่อโอกาสในทางเศรษฐกิจ และการอุดหนุนในสังคมที่มีการแข่งขันอย่างในปัจจุบัน ในระหว่างรุ่น แม้จะไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น แต่จากคะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่า ทุก ๆ รุ่นมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีปานกลาง เป็นการยอมรับว่า จารีตประเพณีในเรื่องนี้มีส่วนจำเป็นและจะต้องประพฤติปฏิบัติตาม

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งในกรุงและต่างจังหวัดมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ✓ แสดงว่าคนทั้งสองกลุ่ม มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้ และเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกอยู่เสมอ ทั้งนี้จะเป็นเพราะการค้นคว้าสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งมีบทบาทและสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันอย่างใกล้ชิด เช่น วิทยุ, โทรทัศน์, ดาวเทียม เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าใหม่ ๆ ของมนุษยชาติ เช่น การเดินทางไปโลกพระจันทร์และความพยายามที่จะสำรวจเอกภพ ใหม่ ๆ นั้นจะเป็นสิ่งเร้าใจให้สังคมส่วนใหญ่ต้องยอมรับเอาจารีตประเพณีไว้อย่างเต็มใจ

5. เรื่อง การให้ผู้อื่นตัดสินใจด้วยตนเอง

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ต่อ "การให้ผู้อื่นตัดสินใจด้วยตนเอง" ซึ่งคัดค้านกับการศึกษาของ กลุ่มวิจัย อริยกะบุตร ¹ ทั้งนี้จะเป็นเพราะความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีสภาพของสังคมและระดับการศึกษา แตกต่างกันประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะอิทธิพลของการศึกษา การแพร่กระจายของสื่อมวลชน และความบีบคั้นทางการเมืองในระยะหลัง ๆ มีส่วนกระตุ้นให้บุคคลในสังคมไทยส่วนใหญ่มองเห็นความจำเป็นในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน และมองเห็นภารกิจของตนเอง ตลอดจนบทบาทของครอบครัวหลังที่จะพึงมีและรับผิดชอบต่อสังคม และการปกครองประเทศ จึงได้หันมาเปลี่ยนแปลงค่านิยมแบบเดิมที่ยึดถือในทำนองที่ว่า "ผู้ใหญ่ทำอะไรก็ดีกว่าเด็กเสมอ" มาเป็นการยึดค่านิยมแบบใหม่ทำนอง "เด็กดีในวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า" และก็น่าจะเป็นเพราะเหตุนี้ผู้มีส่วนในการอบรมบุตรหลานจึงมีทัศนคติที่คัดค้านเรื่องการให้ผู้อื่นตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตย ฝึกให้เด็กตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ควรเลือก และประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่เด็กเห็นว่าดีงามและถูกต้องโดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้คอยประคับประคอง

ในระหว่างรุ่นมีปฏิกริยารวมเกิดขึ้น กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่คัดค้านและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง แตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นในเมือง และแตกต่างไปจาก

¹ ค. หน้า 65 - 66.

กลุ่มสูงอายุในชนบทอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าสังคมในเมืองนั้น กลุ่มสูงอายุมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นในระบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น หันมาสนใจปลูกฝังค่านิยมแบบใหม่ให้แก่รุ่นลูก รุ่นหลาน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะระดับการศึกษา การได้เห็นมากับตา และอยู่ในสังคมที่เจริญกว่า ก็ย่อมจะมองเห็นอนาคตและคุณค่าของส่วนรวม ก็ว่ากลุ่มกลางคนซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกลุ่มวัยรุ่น ยังมีความหวงใย ความกังวล ไม่กล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยงในการให้ลูกหลานตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะมีความรักเป็นข้อผูกมัดในฐานะผู้เป็นพ่อเป็นแม่ เช่นเกี่ยวกับกลุ่มสูงอายุในชนบท ซึ่งอยู่ห่างไกลความเจริญและขาดการกระตุ้นทางการเมือง ยังคงยึดค่านิยมแบบเก่าอยู่ว่า "เด็กเดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด" จึงทำให้มองไม่เห็นแนวความคิดในเรื่องประชาธิปไตย ปรากฏชัดซึ่งนับว่าเป็นการเสียหายต่อการปกครองประเทศ และขาดการวางรากฐานที่มั่นคงในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ซึ่งรัฐน่าจะหาทางปลูกฝังแนวความคิดทางประชาธิปไตย ให้แก่สังคมในชนบท โดยให้ทั้งการศึกษาที่ถูกต้อง และแบบอย่างที่ดีงามในความประพฤติ และการปฏิบัติของรัฐเองด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างภักดีและทัศนคติที่ดีงามในการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเป็นการขจัดปัญหาของวาระระหว่างกลุ่มบุคคลในชนบท และบุคคลในเมือง ไม่ให้ห่างไกลกันจนก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและขัดแย้งกัน จนกลายเป็นศัตรูกันเสียอย่างในปัจจุบัน

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่าทั้งกลุ่มในเมืองและนอกเมืองมีทัศนคติที่เหมือนกัน แต่สังคมในเมืองมีทัศนคติที่ก้าวหน้าและแตกต่างจากสังคมในชนบทอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสนับสนุนผลที่ได้จากการศึกษาของ ภูมิเวียง อริยะบุตร¹ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการศึกษาเรื่องแบบการคิดของ นวลเพ็ญ โกศลเสรษฐ² ที่กล่าวว่า ความแตกต่างในแบบของการคิดระหว่างนักการศึกษาไทยและนักศึกษามิชิแกนนั้นน่าจะเป็นเพราะวัฒนธรรมหรือวิธีการอบรมสั่งสอนระหว่างสองประเทศนั่นเอง ซึ่งในเรื่องนี้

1 ก.

2 ชงชัย ชิวปรีชา ล.ค. หน้า 10.

สภาพของสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้บุคคลในสังคมนั้น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การที่ทัศนคติของบุคคลกลุ่มในเมืองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่ากลุ่มสังคมในชนบทในเรื่องการให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของท้องถิ่นนี้ มีทั้งผลดีและผลเสียในด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างปรากฏชัดผลก็คือ สังคมไทยนั้นมองเห็นค่านิยมในระบอบประชาธิปไตยอย่างปรากฏชัดผลก็คือ สังคมไทยนั้นมองเห็นค่านิยมในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะคนในเมืองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้จะเป็นเพราะการลงทุนขั้นพื้นฐานในการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตย ไม่ใกล้ชิดส่วนกับการขยายตัวของสังคม รัฐมุ่งแต่จะให้การศึกษา ความสะดวกสบาย ความยุติธรรม ตลอดจนการประพาศิตนเป็นแบบอย่างแก่บุคคลเฉพาะกลุ่มในเมืองมากกว่ากลุ่มบุคคลในชนบท จึงทำให้บุคคลสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดีในการส่งเสริมค่านิยมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นผลดีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยที่บุคคลกลุ่มในเมืองรู้จักเลือกคนที่ควรเลือก ทั้งที่ปรากฏอยู่แล้ว แต่ค่านิยมที่เปลี่ยนนั้นก็คือบุคคลในกลุ่มชนบทยังมีค่านิยมในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยแตกต่างไปจากบุคคลกลุ่มในเมืองมากเท่าใด ก็ยิ่งจะขยายช่องว่างระหว่างสังคมทั้งสองให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเท่านั้น ทำให้บุคคลในแต่ละรุ่นของสังคมทั้งสองขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความขัดแย้งกันมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ใดหลายทาง เช่นปัญหาการสังคม ปัญหาการปกครอง ปัญหาความสงบเรียบร้อย เช่น การโจรกรรม ปล้น ฆ่า ตลอดจนปัญหาการก่อการร้าย เป็นต้น ซึ่งน่าจะเป็นผลเนื่องมาจากที่รัฐปล่อยให้เกิดช่องว่างระหว่างสังคมทั้งสองมากเกินไปจนขอบเขต จึงเป็นสิ่งที่รัฐน่าจะนำไปปรับปรุงแก้ไข และปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามในค่านิยมประชาธิปไตยโดยรีบด่วน

6. เรื่อง การให้ผู้อื่นเลือกผู้ครองใจ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่เท่า ๆ กัน แสดงว่าเพศชายและเพศหญิงมองเห็นความสำคัญและยึดมั่นในค่านิยมแบบเกาหล่นอง "เชื่อผู้อื่นไว้มิเสียหลาย" ทั้งนี้จะเป็นเพราะความผิดพลาดในการเลือกคู่ครองในสังคมสมัยใหม่ ไม่ปรากฏเป็นตัวอยางให้เห็น

ถึงความล้มเหลวในการครองเรือน โดยยึดเอาอุดมคติ "รักเหนือสิ่งอื่นใด" นี้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้อผิดพลาดของสื่อมวลชนก็มีบทบาทในการแพร่กระจายข่าวให้รวดเร็วและกว้างขวางยิ่งขึ้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลในสังคมทั้งเพศชาย และเพศหญิงได้เฝ้าสังวร และหันมายึดถือกานินยมแบบเดิม ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ไหวลกระทบกระเทือนแตกออกเป็นคอบไปแทน

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติก็เหมือน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น แสดงว่าการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ในสังคมปัจจุบันได้พยายามเน้นให้เห็นเหตุผลและความสำคัญในเรื่องนี้ ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีในความประพฤติของบุคคลกลุ่มสูงอายุ และอีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะกลุ่มสูงอายุและกลุ่มกลางคนให้โอกาสกลุ่มวัยรุ่นมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น กล่าวคือให้โอกาสในการเลือกคู่ครองโดยที่ผู้ใหญ่ยังคงคอยประทับประคอง และสืบทอดตามกรอบของประเพณีนิยม จึงทำให้กานินยมในจารีตประเพณีเรื่องนี้มีแนวโน้มในทางดีขึ้นเรื่อย ๆ

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่ากลุ่มในเมืองและต่างจังหวัดมีทัศนคติก็เหมือน ๆ กัน แสดงว่า การยอมรับคุณแลบุทรหลานในสังคมปัจจุบันได้เป็นทำนอง "เอาใจเขามาใส่ใจเรา" ไม่มีช่องว่างระหว่างรุ่นต่าง ๆ ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ และร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงไม่ปรากฏว่ามีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมองเห็นได้ชัด และมีนัยสำคัญ

7. เรื่อง การนิยมรับราชการ

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติก็เหมือน ๆ กัน แสดงว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในกานินยมแบบเก่าทำนองที่ว่า "ร่ำเรียนมาเพื่อจะได้เป็นเจ้าคนนายคน" อยู่แบบเดิม ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะความเจริญเติบโตของสังคมอุตสาหกรรมในประเทศน้อย โอกาสที่บุคคลในสังคมจะไ้กระจายในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในสาขาที่ใดเล่าเรียนมามีน้อย คนส่วนใหญ่จึงมุ่งเข้ารับราชการกับรัฐซึ่งเป็นแหล่งใหญ่แห่งเดียวที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานจะพึงอำนวยประโยชน์ให้ได้

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีเหมือน ๆ กันมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรื่องรุ่น

มีช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุ กับกลุ่มวัยรุ่น แต่ไม่มีช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุกับกลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่น แสดงว่ากลุ่มสูงอายุนั้นยังคงอยู่ในค่านิยมแบบเก๋มทำนองที่ว่า "เป็นทางราชสีห์ยังดีกว่าเป็นหัวหมา" แตกต่างไปจากวัยรุ่นซึ่งมีค่านิยมในแบบเก๋นอยกว่า ทั้งนี้จะเป็นเพราะการศึกษาเน้นให้เห็นถึงความก้าวหน้าในระบบงานอาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น แพทย์, วิศวกร, ศิลปิน เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพใหม่อยู่ จึงทำให้มองเห็นค่านิยมแบบดั้งเดิมน้อยไปกว่ากลุ่มที่สูงอายุขึ้นไป

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่าทั้งกลุ่มในเมืองและต่างจังหวัดมีทัศนคติที่เหมือนกัน แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่ยังมองเห็นว่า การนิยมรับราชการเป็นสิ่งที่ดีงามและถูกต้องในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะอยู่นอกเมืองหรือในเมือง ทั้งนี้จะเป็นเพราะการไม่สามารถจะขยายตำแหน่งหน้าที่ของเอกชนให้ใกล้เคียงกับผู้ที่ได้รับการศึกษาสำเร็จมาแต่ละปี จึงมุ่งเข้ารับราชการเป็นส่วนใหญ่ และเป็นทางเดียวเท่านั้นที่จะเลือกได้และน่าเลือกเพราะมีสิ่งดึงดูดใจหลายประการ อาทิ เช่น ความสะดวกสบาย ความมีเกียรติ การได้ยอมรับนับถือ อิทธิพลตลอดจนเงินทดแทนต่าง ๆ เป็นต้น

8. เรื่อง การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติไม่ถือเรื่องนี้เหมือนกัน แต่ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาครั้งนี้ให้ผลทั้งการกักค่านและสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นจะเป็นเพราะการอบรมสั่งสอนสืบต่อเนื่องกันมา ให้มีความรักในเชื้อชาติ ยึดมั่นในศาสนา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยมาทุกยุคทุกสมัย จึงทำให้บุคคลส่วนใหญ่ในสังคมยึดมั่นอยู่ในค่านิยมแบบเก๋มทำนอง "โกกิดาหรือจะผ่าเข้าฝูงหงส์ไขวงศัพันธ์" มีความรักเผ่าพงศ์และสายโลหิตของคนชาติเดียวกันอย่างแนแน่น นอกจากนี้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม น่าจะเป็นมูลเหตุอันหนึ่งที่ทำให้สังคมส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีและไม่ยอมรับเอาค่านิยมแบบใหม่ทางตะวันตกเข้ามาในสังคมไทย

9. เรื่อง การใช้วิธีคุมกำเนิด

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงว่า ส่วนใหญ่ทั่ว ๆ ไปของสังคม นิยมการใช้วิธีคุมกำเนิด แม้ว่าจะเป็นวัฒนธรรมอย่างใหม่ก็ตามแต่ฐานะ เศรษฐกิจที่ไม่ อำนวย การมีโรคภัยเบียดเบียน ตลอดจนการรู้จักรับผิดชอบต่องาน น่าจะมีส่วนทำให้ คนส่วนใหญ่ในสังคมมองเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องยอมรับประเพณี หรือปฏิบัติตาม จารีตประเพณีเรื่องนี้

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แต่มีช่องว่างเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มสูงอายุ , กลุ่มกลางคน กับกลุ่มวัยรุ่น โดยที่กลุ่มสูงอายุ และกลุ่มกลางคนจะมีทัศนคติที่มากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งให้ผลคัดค้านกับสมมติฐาน แต่สนับสนุนการศึกษาของ ภูมิเรียง อริยกะบุตร¹ เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเนื่องมาจาก กลุ่มวัยรุ่นยังมีประสบการณ์น้อย มองไม่เห็นภาระรับผิดชอบ การเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรในอุปการะ จึงทำให้มองไม่เห็นความ สำคัญและเหตุผลในการยึดถือจารีตประเพณีเรื่องนี้ก็ได้ ตรงกันข้ามกับกลุ่มกลางคน และกลุ่มสูงอายุ ซึ่งประสบกับปัญหาภาวะการครองชีพ ความขาดแคลนต่าง ๆ ปัญหาในการ เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ตลอดจนการในการศึกษา เพื่อบุคคลที่ตนรับผิดชอบจะได้เป็นคนดี ในสังคมเมื่อเติบโตขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ กลุ่มกลางคน และกลุ่มสูงอายุ มองเห็นคุณค่าในการยึดถือจารีตประเพณีเรื่องนี้ จึงยอมรับและยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่ ได้ดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ดังกล่าวแล้ว

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่เหมือนกัน แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติ ต่อเรื่องการใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าสภาพของสังคมในชนบทนั้น แร่นแค้นและฝืดเคือง ไม่ได้ได้รับความสะดวกสบาย อันเป็นอุปสรรคในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ที่จะเกิดขึ้นมา ซึ่งตรงข้ามกับบุคคลในสังคมเมืองหลวง ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้าง จะดี และมีความสะดวกสบาย เช่น สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน โรงพยาบาล ตลอดจนสถานที่เลี้ยงดูของผู้มีใจกุศล เป็นต้น ทำให้มีความปลอดภัยใน สังคมมากกว่าคนในชนบท และอีกประการหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ การ แพร่กระจายของสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง ตลอดจนการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการคุมกำเนิด

¹ ภูมิเรียง อริยกะบุตร ค. หน้า 65 - 66.

ขององค์การ และสมาคมต่าง ๆ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลในสังคมชนบทมองเห็นความสำคัญ และยอมรับยึดมั่นในค่านิยม แบบสมัยใหม่ไค้ดีกว่าคนในสังคมในเมือง

10. เรื่อง การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงว่า ส่วนใหญ่ของสังคมยึดในค่านิยมแบบใหม่ท่านองที่ว่า "ทันสมัยทุกว้างตากว้าง" ทั้งนี้จะเป็นเพราะการศึกษา และการแพร่กระจายของเทคโนโลยีแบบใหม่ ๆ ไค้อำนวยความสะดวกสบายให้อย่างก็ยิ่ง จนเป็นที่ยอมรับของสังคม

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน มีปฏิกริยารวมเกิดขึ้น กลุมกลางคนในเมืองมีทัศนคติที่ไค้กว่า และแตกต่างไปจากกลุมสูงอายุในเมือง และกลุมวัยรุ่นในเมืองทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ กลุมกลางคนส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีอาชีพ ความจำเป็นและความต้องการของงานอาชีพไค้ถึงเอาการเดินทางอย่างสะดวก และรวดเร็ว ตลอดจนความปลอดภัยเข้ามาเกี่ยวข้องกับการงาน จึงทำให้มองเห็นความสำคัญของการเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่นมากกว่ากลุมอื่น ๆ ในเมือง ซึ่งมีประสบการณ์น้อยในเรื่องการเดินทางไกล และความรับผิดชอบในงานในสังคมแบบใหม่จึงไค้ให้เกิดการวิตกกังวลไม่ไค้ใจในสิ่งที่ตนเองไม่คอยจะคุ้นเคย กลุมวัยรุ่นในชนบท มีทัศนคติที่ไค้กว่าและแตกต่างไปจากกลุมกลางคน และกลุมสูงอายุ ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ไค้ใจไค้ แต่ที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะการศึกษาและความรู้ที่ได้รับจากตำรา ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้มีทัศนคติที่ตอเรื่องนี้ และอีกสาเหตุหนึ่งน่าจะเป็นเพราะความทะเยอทะยานในสิ่งที่ตนเองยังไม่เคยพบ ไม่เคยคุ้นเคย ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลในสังคมที่ไค้คอยพัฒนาอย่จะคาดหวังและมองทุก ๆ สิ่งในสังคมที่เจริญแล้วว่าเป็นสิ่งไค้งามด้วยควมบริสุทธิ์ใจ จึงน่าจะเป็นเหตุสำคัญทำให้ไค้กค่านิยมแบบใหม่ ท่านอง "ฝันหวาน" กับสังคมที่ตนเองยังไม่คุ้นเคยไค้ไค้

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงว่า คน ส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญของการไปมา ติดต่อกันอย่างสะดวกและรวดเร็ว ยังคงยึดมั่นในความสะดวกสบายอยู่เช่นเดียวกัน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับ การคุ้นเคยในเรื่องนี้ และการไม่คุ้นเคยแต่คาดหวังว่าจะไค้ได้รับความสะดวกสบายทุกประการ ประกอบกับอิทธิพลจากการประชาสัมพันธ์ของสื่อมวลชนต่าง ๆ ไค้แพร่กระจายไปอย่างกว้างขวาง และเกินความเป็นจริงไป

ในบางครั้ง แต่ก็มิมีอิทธิพลพอจะทำให้เกิดการมองสังคมในแง่ดีได้ จึงยอมยึดถือเอาค่านิยมแบบใหม่ไว้ทั้งกลาวแล้ว

11. เรื่อง การวางแผนไว้วงหนสำหรับอนาคต

ในระหว่างเทศมัตถ์ทัศนคติที่ตีปานกลางเหมือน ๆ กัน แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่นิยมและยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่ท่าของสุภาวียที่กล่าวว่า "การวางแผนที่ดีเหมือนกับการได้รับความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง" มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ตามแผนการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากวิชาการแผนใหม่ ความก้าวหน้าทางการศึกษาได้เน้นถึงการสอน การทำงาน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน ทำให้การดำเนินงานสะดวก และรวดเร็ว เต็มไปด้วยประสิทธิภาพ นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น สถาปัตยกรรม วิศวกรรม ตลอดจนงานศิลปต่าง ๆ ที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อน แต่แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จโดยการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ น่าจะมีส่วนช่วยให้เกิดแนวโน้มในการทำงานของคนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงคุณค่าและความจำเป็นในเรื่องนี้ได้

ในระหว่างรุ่น มัตถ์ทัศนคติเหมือน ๆ กัน ไม่ปรากฏว่ามีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แต่จากคำของคะแนนเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าทุกรุ่นต่างก็ยึดในค่านิยมแบบใหม่เหมือน ๆ กัน

ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในเมืองมีทัศนคติ แต่กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลางซึ่งก็กว และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าชาวชนบทส่วนใหญ่ยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่มากกว่าคนในสังคมในเมือง ทั้งนี้จะมีมูลเหตุมาจากความล้มเหลวในงานอาชีพและชีวิตประจำวันต่าง ๆ อาทิ เช่น การทำนา การทำสวน การส่งวนแหล่งน้ำ การส่งวนพันธุ์สัตว์ เป็นต้น ความล้มเหลวในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นบทเรียนที่มีค่าอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตให้ตรงเป้าหมาย กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โอกาสในการเลือกมีนัยยั้งนั้นในการดำเนินงานแต่ละอย่างจึงจำเป็นต้องมีแผนและเลือกกระทำ สิ่งที่ดีกว่าที่สุด และจะให้ผลคุ้มค่าที่สุด การพลาดแต่ละครั้งย่อมหมายความว่าความถึงการกระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิต ประกอบกับการเน้นของการประชาสัมพันธ์ของสื่อมวลชน เช่น เรื่องโรคภัย

ใช้เจ็บ เรื่องปู้ เรื่องผลิตผล ทำให้ชาวชนบทสามารถมีความรู้และความเข้าใจได้ก็ยิ่งขึ้น ตรงข้ามกับคนในเมืองซึ่งมีฐานะดีกว่า โอกาสในการประกอบอาชีพมีมากกว่าการผลิตผลแต่ละครั้งไม่ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนมากนัก จึงยึดในค่านิยมแบบไทยน้อยไปกว่าเท่าที่ควร และที่กล่าวมาทั้งหมดน่าจะเป็นสาเหตุเพียงพอที่ทำให้คนในสังคมชนบทมีทัศนคติที่ดีกว่าคนในเมืองในเรื่องการวางแผนไวล่วงหน้าสำหรับอนาคต

12. เรื่อง การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงว่าค่านิยมแบบไทยในการดำเนินชีวิตได้เข้ามามีอิทธิพลและบทบาทสำคัญยิ่งกับสังคมไทยส่วนใหญ่ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะรายได้และเศรษฐกิจทางครอบครัวมีส่วนผลักดันให้เกิดค่านิยมในเรื่องนี้

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แสดงว่าทุก ๆ รุ่นต่างก็ยอมรับว่าการที่จะดำเนินชีวิตประจำวันให้ตลอดรอดฝั่งและเป็นไปด้วยดีได้นั้น การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งน่าจะเนื่องมาจากรายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอ การค้าขายดำเนินไปอย่างเชื่องช้า ขาดการหมุนเวียนของกระแสเงินตรา พ่อค้าจึงพยายามจะขยายขอบเขตของการค้าให้กว้างขวางเป็นที่นิยมออกไป ประกอบกับเป็นความจำเป็นของสังคมที่ต้องการของกินของใช้เพื่ออำนวยความสะดวก ความสบายตามฐานะของแต่ละครอบครัว จึงได้มองเห็นคุณค่าและยึดถือค่านิยมแบบใหม่นี้โดยไม่เกอเขินอย่างในปัจจุบันนี้

ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่แตกต่างไปจากกลุ่มในเมือง ซึ่งมีทัศนคติที่ไม่ค่อยมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า สภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มในเมืองกับกลุ่มในชนบทแตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะเกิดช่องว่างมากระหว่างรายได้ของกลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท ซึ่งในชนบทดั้งเดิมก็เป็นสังคมของการแลกเปลี่ยนดำรงชีวิตอยู่ได้เพราะความเชื่อถือ ความบริสุทธิ์ใจที่มีต่อกัน หากใครประพฤติผิดแบบแผนออกไปก็จะถูกลงโทษทางสังคม โดยการไม่ยอมรับคบค้าสมาคมและยกย่องในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นการที่

ค่านิยมแบบใหม่เป็นที่ยอมรับของสังคม น่าจะเป็นผลมาจากความมั่นใจของกลุ่มพ่อค้าใน การที่จะไม่สูญเสียเปล่าในการจัดให้บริการเช่นนี้ ขณะเดียวกับสังคมในชนบทก็ให้การตอบ สนองอย่างบริสุทธิ์ใจ จึงเกิดนิยามทอจาวีตประเพณีเช่นนี้ก็ได้ ส่วนสังคมในเมืองมีทัศนคติ ไม่นั้น น่าจะเนื่องมาจากสิ่งที่เรียกว่า "ความหยิ่งในเกียรติ" และลักษณะที่ "จมไม่ลง" ประการหนึ่ง ทำให้เห็นการซื้อ ของเงินเชื่อหรือเงินผ่อนเป็นการเสียเกียรติยศชื่อเสียง อีกประการหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจอำนวยให้ครอบครัวในเมืองส่วนใหญ่ ไม่จำเป็นต้องพึ่งบริการประเภทนี้ก็ได้ และประการสุดท้ายน่าจะมาจากบริการประเภท นี้ไม่ยอมขยายกว้างขวาง เนื่องจากทัศนคติที่ค่อนข้างจะไม่ดีของคนในเมืองที่มักจะมองกัน ว่าหาความซื่อสัตย์และความบริสุทธิ์ใจต่อกันไม่มี ซึ่งเป็นอุสรวรคอยยั้งต่อการดำเนินกจิ การประเภทนี้ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นเหตุที่ทำให้คนในกลุ่มชนบท นิยมและยึดมั่นในค่านิยมแบบ ใหม่นี้ดีกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมในเมือง

13. เรื่อง การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และในระหว่างสภาพของสังคม ไม่ปรากฏชัดว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แม้ทัศนคติที่ดีปานกลางเหมือนกัน และปรากฏว่ามี แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง ระหว่างรุ่นเกิดขึ้น โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่น และนิยมคุณค่านิยมแบบ เกาอยู่ แม้ทัศนคติจะแตกต่างกันในบางกลุ่ม แต่ก็อยู่ภายในขอบเขตแนวโน้มของความเชื่อ ถือในจารีตประเพณีเรื่องนี้อยู่ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะชนบทรอบนิคมประเพณีไทยที่ได้สั่ง สอนกันมาหลายชั่วอายุคน ตลอดจนทัศนคติที่ว่า "ผู้ใหญ่อาบนํ้าร้อนมากอน" ก็ยังคงฝังแน่น อยู่ในความรู้สึกตลอดมายากแก่การเปลี่ยนแปลงผลที่ได้ สนับสนุนและคัดค้านกับการศึกษา ของ ภูมิเรียง อริยกะบุตร¹ ซึ่งพบว่า กลุ่มในเมืองมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องนี้ น่าจะ เป็นความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง และความเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมในเรื่องนี้ อันสืบเนื่องมาจากผลของการประเพณีปฏิบัติของกลุ่มในเมืองที่กระทำตนเป็นแบบแผนที่ดี ยิ่งขึ้นกว่าเดิมก็ได้ จึงทำให้ค่านิยมในเรื่องนี้ดีขึ้นในเวลาต่อมา

14. เรื่อง การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในเรื่องรุ่น โดยที่ปริมาณทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงตามลำดับ เมื่ออายุเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวัยรุ่น เป็นกลุ่มที่มีความคิดเห็นอย่างรุนแรงในการยึดถือค่านิยมแบบใหม่ ซึ่งเป็นผลดีในการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้จะเป็นผลจากการศึกษา การเน้นหนักในการอบรมสั่งสอนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา เรื่อง การให้เยาวชนตัดสินใจด้วยตนเองที่ไกล่ลวมาแล้วในข้อ 5 ของบทนี้ นอกจากนี้การประพุดคิดเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง ความยุติธรรม ความเสมอภาค และรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองที่ผูกครอง รัฐ ตลอดจนครูอาจารย์ย่อมมีส่วนผลักดันให้กลุ่มวัยรุ่นมองเห็นความจำเป็น และศรัทธาต่อค่านิยมแบบใหม่ อันจะก่อให้เกิดผลดีในสังคมประชาธิปไตย และน่าจะธำรงรักษาไว้ตลอดไป ตรงกันข้ามกับกลุ่มสูงอายุ ขึ้นไปมักจะปล่อยตัว ให้ความโลภ ความสะอากสบายเข้าครอบงำซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางไม่ค่อยจะดีเกิดขึ้น จึงน่าจะมีการศึกษาทางป้องกันให้ยังคงยึดถือค่านิยมแบบใหม่นี้ตลอดไป ก็จะเป็นผลดีแก่สังคมไทยส่วนใหญ่อย่างยิ่ง

15. เรื่อง การทำงานด้วยมือ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ดีทั้งเพศหญิงและเพศชาย แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่ยังคงนิยมและยึดถือค่านิยมแบบเก่าอยู่อย่างไมยอมเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้น่าจะเนื่องมาจากความสามารถในการดำเนินชีวิตมาแต่ดั้งเดิมได้อาศัยมือเป็นหลักในการทำงานทั้งงานละเอียดและงานหยาบ การขาดแคลนเครื่องมือที่ทันสมัยในการประกอบอาชีพ การขาดแคลนเครื่องมือแรงต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันจึงทำให้มองเห็นคุณค่า และยึดถือค่านิยมแบบเก่าอยู่

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น แต่มีปฏิกริยารวมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดีและแตกต่างจากกลุ่มสูงอายุในชนบท ทั้งนี้น่าจะเนื่องมาจากคนกลุ่มในเมืองมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย มีเครื่องอำนวยความสะดวกให้หลายอย่าง เช่น

ของสำเร็จรูป เครื่องกิน เครื่องใช้ จนทำให้นึกไปว่าแต่ละอย่างก็สำเร็จขึ้นด้วยมือ
 ทั้งนั้น - จึงเพิ่มความสำคัญให้แก่ค่านิยมในเรื่องนี้สูง ตรงกันข้ามกับบุคคลในกลุ่มชนบท
 ทุก ๆ อย่างจะต้องประคองรู้จากมือแท้ ๆ เช่น เลื่อนผ้า การทอผ้า ทำสวน การทำ
 ยานพาหนะ การจับปลา ทุกสิ่งทุกอย่างต้องอาศัยการกระทำด้วยมือ ไม่ว่าจะยากเย็น
 เพียงใดก็ตาม เมื่อความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้แพร่กระจายไปตามความก้าว
 หน้าของสื่อมวลชน จึงทำให้เห็นข้อเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนว่า แท้จริงนั้นการผลิต
 วัสดุต่าง ๆ การดำเนินชีวิตแบบต่าง ๆ ส่วนใหญ่ความสะดวกสบายขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่
 ทันสมัย หากการทำด้วยมือแบบเดิมไม่ จึงทำให้มีทัศนคติและยึดถือในค่านิยมเรื่องนี้น้อย
 กว่าคนในกลุ่มในเมือง

ในระหว่างสภาพของสังคม พบว่าทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติเหมือน ๆ กัน แสดงว่า
 สังคมส่วนใหญ่ยังมองเห็นความจำเป็นในการทำงานด้วยมือเช่นเดียวกัน ทั้งนี้จะเป็น
 เพราะความไม่สามารถจะจัดหาเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้สมกับความต้องการ เป็น
 ภาระจ่ายยอที่จะต้องประกอบกิจ และดำเนินชีวิตด้วยแบบแผนเดิมเป็นหลัก จึงน่าจะทำ
 ให้เกิดการยึดถือค่านิยมในเรื่องนี้สืบ ๆ กัน

16. เรื่อง การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติเหมือน ๆ กัน แต่เพศหญิงมี
 ทัศนคติดีกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าคนส่วนใหญ่นิยมและยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่
 ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการค้ำประกันในการประกอบอาชีพเพราะ เนื้อที่ดินถูกแบ่งเป็นมรดกมี
 อัตราเล็กน้อย ผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอและอีกประการหนึ่ง น่าจะได้แก่อีกทางเศรษฐกิจ
 ความสะดวกรวดเร็วเป็นมูลเหตุสำคัญ¹ สาเหตุที่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชายนั้น
 น่าจะเนื่องจากความเป็นแม่บ้านที่จะต้องรับผิดชอบในการอยู่กินดี ความสะดวกสบายใน
 เมือง แม่เพศชายจะเป็นฝ่ายถูกยกย่องให้เป็นผู้นำก็ตาม แต่ในเรื่องความสะดวกสบาย
 คอบมองเหตุการณ์อย่างพินิจพิเคราะห์ในรายละเอียดต่าง ๆ แล้ว เพศหญิงเป็นฝ่ายที่
 กระทำได้ดี และพร้อมที่จะปฏิบัติเสมอ จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เพศหญิงมีทัศนคติที่
 ดีต่อเรื่องนี้มากกว่าเพศชาย ซึ่งมีมักจะมีความคิดในหลักใหญ่ ๆ และไม่คอยจะกระตือรือร้น
 เหมือนกับเพศหญิง

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีและมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น แสดงว่าคนส่วนใหญ่มีความเฉลียวฉลาด ไม่กระตือรือร้น มีกันน้อย สันโดค เมื่ออายุมากขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ คำนวณร่างกายของมนุษย์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละวัย ตรงข้ามกับวัยรุ่นหรือวัยกลางคน ซึ่งยังมีมานะ มีความทะเยอทะยาน และมีความคิดต้องการเผชิญโชค แสวงหาเงินที่ดีกว่าอยู่เสมอ

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่ม มีทัศนคติที่ดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้มากกว่าสังคม เมืองและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นชัดว่าสังคมในชนบทนั้นมีสภาพความเป็นอยู่แร้นแค้น ขาดความสะดวกสบาย ตลอดจนสิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต เช่น การรักษาพยาบาล ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โอกาสในการทำงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้น่าจะเป็นมูลเหตุสำคัญที่ผลักดันให้คนในชนบทนิยมการเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมืองที่ค่าความสิ่งอำนวยความสะดวกทุกอย่าง โอกาสในการอยู่อาศัยมีมากกว่า ดังนั้นจึงมีทัศนคติต่อเรื่องนี้ดีกว่าคนในเมือง

17. เรื่อง การออมทรัพย์

ในระหว่างเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีปานกลางเหมือน ๆ กัน แสดงว่าบุคคลส่วนใหญ่ยังนิยมจารีตประเพณีแบบเก่า ยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิม ทำนอง "มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบ" ยังคงนิยมการเก็บหอมรอมริบ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะสังคมดั้งเดิมนั้นขาดความปลอดภัย เกิดความไม่สงบเผชิญภัยต่าง ๆ มีการเคลื่อนย้ายอยู่เป็นประจำ จึงนิยมการเก็บรวบรวมทรัพย์สินไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะปัจจุบันมีการลงทุนมากขึ้น กระแสเงินหมุนเวียนมีรายได้ตอบแทนผู้ออมทรัพย์มากขึ้น จึงพลอยทำให้บุคคลในสังคมมีค่านิยมในเรื่องนี้สูงขึ้นด้วย

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีปานกลางเหมือน ๆ กัน และมีแนวโน้มและปฏิกิริยารวมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุมากขึ้น แสดงว่า คนในกลุ่มอายุสูงขึ้นไปมีความรอบคอบ ห่วงใย คึกการไกล โดยไม่ประมาทซึ่งน่าจะเกิดจากการมีประสบการณ์มาก เคยประสบทั้งข้อผิดพลาดและถูกต้อง จนสามารถตัดสินใจ

และแยกไควาลิงไคโนาจะกระทำและสิ่งใดไม่นาจะกระทำ นอกจากนั้นพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติต่อการอบมทรัพย์ แตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ในสังคมที่ทางไกลความจริง ความยากจน และขาดแคลน สอนให้บุคคลในสังคมเช่นนั้น ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท จึงยึดมั่นในค่านิยมแบบเกาไคคิกว่า

ในระหว่างสภาพของสังคม ทั้งสังคมในชนบทและสังคมในเมืองมีทัศนคติที่เหมือนกัน ๆ กัน แม้คะแนนในบางกลุ่มจะแตกต่างกัน แต่ก็อยู่ภายในขอบเขตแนวโน้มของการยึดมั่นในค่านิยมแบบเกา ทานอง "เข้าป่าอย่าลืมพรา" โดยยึดมั่นในความไม่ประมาทอยู่เสมอ

18. เรื่อง การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่ในระหว่างรุ่นมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น เพราะทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุมากขึ้นแสดงว่าในกลุ่มอายุที่สูงขึ้นของสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในค่านิยมแบบเกา ชอบความเรียบง่าย และวนวายของสังคมแผนใหม่ต้องการพักผ่อน ต้องการความสงบ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของวัยสูงอายุมากกว่าอย่างอื่น ซึ่งไคลสอดคล้องกับทัศนคติที่มีต่อการเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง ซึ่งทัศนคติที่ดีจะมีมากในกลุ่มอายุน้อยลง แสดงว่า คนในวัยหนุ่มยังคงมีความทะเยอทะยานรักสวยรักงาม ต้องการความสะกดสบาย และยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่มากกว่า

19. เรื่อง การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ดีเหมือนกัน ๆ กัน ทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่ยังคงนิยมคุณค่าของวัฒนธรรมแบบเกา ไม่ยอม "เอาหูไปนาเอาตาไปไร่" มีคุณธรรมประจำใจ ยอมรับรู้ ความสุข ความทุกข์ของเพื่อนบ้าน และพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันเสมอในทุก ๆ ครั้งที่มีโอกาส ซึ่งน่าจะมีมูลเหตุมาจากการอบรมสั่งสอน

และสังคมไทยแบบดั้งเดิมที่อยู่ได้ เพราะการพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยน การรวมแรงกัน
ในการทำงาน การช่วยกัน อดกันศัตรู เหล่านี้ล้วนแล้วแต่น่าจะเป็นเหตุทำให้เกิดค่านิยม
แบบเกาเโบสังคมส่วนใหญ่ของไทย

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่คิดเหมือน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
ทัศนคติเกิดขึ้นโดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น แสดงว่าชอญมัตใน
สังคมของกลุ่มสูงอายุขึ้นไปนั้นมีมากและเป็นภาระที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตาม ตรงกันข้าม
กับกลุ่มอายุน้อยที่ความผูกพันและความสัมพันธ์ที่มีต่อสังคมยังมีน้อย มองไม่เห็นความสำคัญ
ซึ่งน่าจะเป็นเพราะยังไม่อยู่ในวัยที่จะมารับผิดชอบ ประกอบกับได้รับการอบรมเลี้ยงดู
พอสมควร จึงทำให้มองไม่เห็นความจำเป็นในการติดต่อ และสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านมากเท่า
กับกลุ่มวัยสูงอายุขึ้นไป

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แต่สังคมในชนบท
ดีกว่าและแตกต่างจากกลุ่มในเมืองอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า คนในสังคมชนบทส่วนใหญ่
ยังยึดในค่านิยมแบบเกาเโบกว่าคนในเมือง ทั้งนี้จะมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคม
ชนบทมีส่วนที่จะต้องพึ่งพาอาศัยกันระหว่างเพื่อนบ้าน เริ่มตั้งแต่ร่วมกันรักษาความปลอดภัย
รวมแรงกันทำงาน รวมแรงกันหาบุญตามประเพณี ตลอดจนการสร้างสรรสิ่งที่เป็นสาธารณ
ประโยชน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะหาได้ยากสำหรับสังคมในเมือง ซึ่งมักจะเอาตัวรอดเข้าหาตนเอง
"บ้านใคร ๆ อยู่ อยู่ใคร ๆ นอน" มากกว่าที่จะสนใจในทุกข์และสุขของคนอื่น จึงทำให้
มีค่านิยมแบบเกาเโบน้อยกว่าคนในกลุ่มชนบท

20. เรื่อง การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในค่านิยม
แบบเกาเโบ ท่านอง "กัณฐ์ก็ต้องมีครุ" อยู่เสมอ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสังคมไทยดั้งเดิม
เต็มไปด้วยความไม่สงบ มีการระส่ำระสายเกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ ประกอบกับความไม่เจริญ
ในด้านเทคโนโลยีแบบใหม่ และเป็นสังคมพุทธศาสนาซึ่งมีศรัทธาและความเชื่อมั่นใน
"ผลแห่งบุญ" จึงก่อให้เกิดความเชื่อถือในเรื่องบุญเรื่องกรรม และยึดถือโชคกลางเป็น
สรณะ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน มีแนวโน้มและปฏิกริยาร่วมเกิดขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น แสดงว่าความเชื่อในสังคมไทยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับเรื่องบุญเรื่องกรรม ศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเหตุที่คาดว่าจะช่วยให้ตนเองอยู่รอดและดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมได้ ทั้งนี้จะเกิดความสามารถในการอยู่รอดของกลุ่มคนวัยสูงอายุ ที่ต้องเผชิญกับภัยอันตรายและความแร้นแค้นตลอดจนอำนาจเรณลับที่ไม่สามารถจะอธิบายได้ ในสังคมดั้งเดิมตลอดมาจนทำให้คิดว่าเกิดจากอำนาจพิเศษ และอิทธิพลของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยให้เอาตัวรอดได้ อีกประการหนึ่งน่าจะเกิดจากสังคมของพระพุทธศาสนาที่สอนให้คนยึดมั่นในความดี มีความกตัญญูคนเวทียิ่งที่มีพระคุณ จึงกลายเป็นแรงผลักดันให้บุคคลในสังคมยึดเหนี่ยวสิ่งที่ตนเองคิดว่าดีงาม อย่างเหนียวแน่นยากแก่การเปลี่ยนแปลงและอบรมสั่งสอนกันมาด้วยความเชื่อมั่น ประการสุดท้ายน่าจะเกิดจากความผันผวนของสังคมปัจจุบัน ที่ประกอบไปด้วยสิ่งยั่วยุ เช่น การพนัน เพื่อแข่งขันชิงกันและกัน - เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนในสังคมยังยึดมั่นต่อนิยามแบบเก่าอยู่ เช่น เดิม

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แม้ว่าทัศนคติจะแตกต่างกันบ้างในบางกลุ่ม แต่ก็อยู่ภายในขอบเขตและแนวโน้มของการยึดถือจารีตประเพณีแบบเก่าอยู่ แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของสังคมที่ยังไม่พัฒนา ศาสนา และความผันผวนทางเศรษฐกิจ มีส่วนช่วยให้บุคคลในสังคมส่วนใหญ่ ยึดมั่นในค่านิยมแบบเก่าทำนอง "บุญมาวาสนาส่ง" อยู่อย่างเหนียวแน่น และยากต่อการเปลี่ยนแปลง

21. เรื่อง การนิยมกายนตร์และเพลงตางประเทศ

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แต่ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญแสดงว่า ค่านิยมแบบไทยยังคงรับการต้อนรับจากสังคมไทยส่วนใหญ่ ซึ่งนิยม "ความแปลกหูแปลกตา" อยู่เสมอ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์กับคนต่างชาติ การคมนาคมสะดวกสบาย การกระจายและแพร่หลายของสื่อมวลชนต่าง ๆ ใ้คนเฝ้าวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมทางตะวันตก ซึ่งมีความเจริญมีเสรีภาพอย่างกว้างขวาง ได้กลายเป็นสิ่งล่อตาล่อใจให้

บุคคลในสังคมล้มตัว มุ่งแต่ความสะดวกสบายเป็นสำคัญ การแพร่กระจายของค่านิยมแบบใหม่นี้ ผลักที่จะเกิดขึ้นนั้นอยู่ที่สมาชิกในสังคม สามารถรอบรู้และก้าวไปทันโลกที่เจริญเท่านั้น แต่ผลเสียจะเกิดขึ้นมากกว่าเพราะอัตราการเจริญเติบโตทางสังคมด้านวัตถุไม่ได้สัดส่วนกับความเจริญเติบโตทางด้านจิตใจของสังคมที่ยังค่อยพัฒนา จึงกลายเป็นการสร้างปัญหาให้เกิดความละเมอเพ้อฝัน ในกลุ่มสมาชิกที่อยู่ชนชั้นความยังคิดหาความรอบคอบที่จะตัดสินใจสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี นานกว่าหรือไม่ว่าจะกระทำ กลายเป็นผลสะท้อนในการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูของผู้ปกครองประเทศ พ่อ-แม่, ครู-อาจารย์, ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

22. เรื่อง การนิยมใช้ของต่างประเทศ

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กันทั้งเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศว่าเพศชายน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แสดงถึงความนิยมในประเพณีแบบใหม่ ซึ่งน่าจะเนื่องมาจากความเป็นประเทศค่อยพัฒนา อุตสาหกรรมในประเทศยังไม่เจริญเพียงพอ เครื่องอุปโภค บริโภคยังต้องอาศัยต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับขอผลิตได้เองในประเทศ คุณภาพก็ยังไม่ดีพอ และขาดความนิยมเชื่อถือ ซึ่งค่านิยมเช่นนี้เป็นภัยต่อเศรษฐกิจของชาติอย่างมาก นาที่รัฐจะแก้ไขโดยการควบคุมสินค้าบางประเภทที่สามารถทำตัวเอง และมีคุณภาพพอสมควร ทั้งนี้เป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศและป้องกันดุลย์การชำระเงินให้อยู่ในฐานะที่มั่นคง

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่ทัศนคติที่ดีจะลดลงตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น เป็นการสอดคล้องกับสมมติฐานเรื่องรุ่นที่ว่าทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงในกลุ่มผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติจะมีมากขึ้นเป็นลำดับ อันน่าจะเนื่องมาจากการศึกษาและอบรม ตลอดจนการปลูกฝังความรู้สึกในค่านิยม จึงทำให้มองเห็นคุณค่าและภาระที่ตนจะต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองดี จึงน่าจะหวังได้ว่าอนาคตของประเทศชาติจะกระเตื้องในทางเศรษฐกิจยิ่งกว่าเดิม

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติ
 คึกคักกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เป็นการคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับ
 เรื่องสภาพของสังคมว่าสังคมในเมืองน่าจะดีกว่า แสดงให้เห็นสังคมที่ห่างไกลความเจริญ
 จะยึดมั่นในค่านิยมแบบใหม่ ๆ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากความตื่นตัวในอาระธรรมณใหม่
 สิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ มีส่วนช่วยทำให้สังคมที่ยังค่อยพัฒนาเปลี่ยนแปลงค่านิยมโดยชาดการไคร
 ครองที่รอบคอบ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติ

23. เรื่อง การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงให้เห็นว่า สังคมส่วนใหญ่ยังคงยึด
 ในค่านิยมแบบเก่า ยังมองเห็นคุณค่า เพศชายอยู่ในฐานะผู้นำของครอบครัว อันเป็นการ
 ให้เกียรติและยกย่องกันตลอดมา แม้จะมีทัศนคติแตกต่างกันบางกลุ่ม แต่ก็ยังคงอยู่ใน
 ขอบเขต และแนวโน้มของการนับถือจารีตประเพณีแบบเก่าอยู่ ทั้งนี้จะเนื่องมาจาก
 ความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัย การห้ามหาหินที่ค่อนข้างจะผิดเคือง ตลอดจน
 สังคมไม่อำนวยความสะดวกสบายให้แก่บุคคลทุกเพศได้เท่าที่ควร เพศชายจึงมักจะเป็น
 ฝ่ายต่อสู้ผจญอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดจึงกลายเป็นประเพณีนิยมกันว่า ฝ่ายชาย
 เป็นผู้นำ และหญิงเป็นแค่เพียงแม่บ้านจะต้องปฏิบัติตามเท่านั้น

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 เกิดขึ้น มีปฏิกิริยารวมเกิดขึ้น กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคนและกลุ่ม
 วัยรุ่นในเมือง ซึ่งน่าจะเนื่องมาจากการได้เห็นข่าวมาก และผ่านชีวิตมีประสบการณ์ใน
 การครองตนอยู่ในสังคม จึงทำให้มองเห็นคุณค่าของการให้เกียรติ และยกย่องกลุ่มกลางคน
 ในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่นในชนบททั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มกลาง
 คนเป็นกลุ่มที่ต้องมีการะับผิดชอบมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในชนบท ทั้งด้านการรักษาความปลอดภัย
 และการห้ามหาหิน จึงทำให้มองเห็นความจริงที่ตนเองต้องเผชิญอยู่ทุก ๆ วันในสังคม
 ชนบท และยึดมั่นในค่านิยมแบบเก่าได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ และพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติ
 ดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นในเมือง ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากกลุ่มวัยรุ่นในชนบทที่
 ความจำเป็นจะต้องช่วยพ่อ-แม่ห้ามหาหิน เช่น หาปลา ทำนา ทำสวน โอกาสที่จะได้รับ

ความสะกดสลายอย่างกลุ่มวัยรุ่นในเมืองนั้นไม่ค่อยจะมี หรืออาจจะกล่าวได้ว่า สังคม เปิดโอกาสให้กลุ่มวัยรุ่นในชนบทบ้างเพื่อตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ใ้มากกว่ากลุ่ม วัยรุ่นในเมือง จึงทำให้มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนหนึ่งของครอบครัว ได้ดีกว่า

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แสดงให้เห็นถึง สภาพของสังคมส่วนใหญ่ยังมีความนิยมเลื่อมใสในจารีตประเพณีแบบเก่าอยู่อย่างเหนียวแน่น ยากแก่การเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสังคมไทยยังไม่เปิดโอกาสให้เพศหญิงได้ มีส่วนรับผิดชอบต่อครอบครัวใ้มากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ธรรมชาติทางร่างกายก็ยังกำหนด บทบาทให้เพศหญิงมีส่วนต้องอาศัยพึ่งพิงเพศชายอยู่ เช่น การรักษาความปลอดภัย การให้ความ อบอุ่นในครอบครัว เป็นต้น

24. เรื่อง การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กันทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงให้เห็น ว่าสังคมส่วนใหญ่ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่าเป็นผลที่ได้รับจากอิทธิพลของการปกครองในระ บอบสมบูรณาญาสิทธิราช มีการเคารพเจ้าขุนมูลนาย ซึ่งก็น่าจะไม่เป็นการเสียหายถ้าหาก คนมีอำนาจในสังคมนั้นเป็นบุคคลดี มีพรหมวิหาร เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เป็นต้น ตรงกันข้ามกลับเป็นผลดีแก่สังคม เพราะเป็นจตุรรวม ของคนทั้งชาติ เป็นจตุรรวมของความสามัคคี ในขณะที่ประเทศชาติกำลังเผชิญภัยอยู่ขณะนี้ จึงน่าจะปลูกฝังความรู้สึกยึดมั่นในค่านิยมแบบเก่านี้ให้มาก โดยเลือกเคารพบุคคลที่ควร เลือกลง มีความดีเป็นแบบอย่าง ก็น่าจะก่อให้เกิดผลดีแก่ประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน กลุ่มสูงอายุมิทัศนคติดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น และ กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน อย่างมีนัยสำคัญ เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มกลางคน กับกลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่น ทั้งนี้จะเนื่องมาจากกลุ่มกลางคนเป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างการ ผสมผสานของจารีตประเพณีแบบเก่ากับ ประเพณีแบบใหม่ ทัศนคติความรู้สึกรุนแรง ต้องการจะปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีส่วนน่าจะทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกัน และกันได้ในกลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีประสบการณ์มามากและมีประสบการณ์น้อย จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ เพราะความเคยชินต่อแบบแผนเก่า ๆ และความใหม่ในสังคม ยังไม่ทำให้เกิดการเปรียบเทียบที่เด่นชัด

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่ม มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน แม้จะมีทัศนคติแตกต่างกันบางกลุ่ม แต่แสดงว่ายังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่าอยู่เป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า ยังนิยมการนับถือ "ความเป็นผู้มีตระกูล" อยู่ไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสังคมไทยเป็นสังคมประเทศเอกราชมาช้านาน มีปกครองบ้านเมืองที่มีทศพิธราชธรรม ปกครองสืบต่อเนื่องกันมา สามารถนำประเทศชาติให้ดำรงอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย จึงได้รับการเคารพนับถือสืบต่อเนื่องกันมาจนปัจจุบัน

25. เรื่อง การมีบุตรหลายคน

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องเพศ ว่าเพศหญิงน่าจะดีกว่าเพศชาย แสดงว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงยึดในค่านิยมแบบเก่า นิยมการมีครอบครัวใหญ่ ๆ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากความจำเป็นที่จะต้อง "ช่วยกันทำมาหากิน" และความจำเป็นที่จะต้องอาศัย "แรงงาน" กันเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้สังคมไทยมองเห็นความจำเป็นในการมีบุตรหลาย ๆ คนอยู่เช่นเดิม ผลการศึกษานี้คัดค้านกับการศึกษาของ ภูมิเรียง อริยะบุตร¹ ซึ่งได้ผลว่ามีทัศนคติไม่ดีในระหว่างเพศ ทั้งนี้จะเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดี และมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับเมื่ออายุสูงขึ้น สอดคล้องกับผลของ ภูมิเรียง อริยะบุตร² แสดงให้เห็นค่านิยมของคนกลุ่มที่มีอายุน้อยมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องการมีบุตรหลาย ๆ คน ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการศึกษาและการะับผิดชอบต่อสังคมของคนวัยหนุ่มวัยสาวมีมากขึ้น ทำให้มองเห็นความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษา ประกอบกับฐานะทางเศรษฐกิจนั้นจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนกลุ่มอายุน้อยต้องคิดอย่างรอบคอบ จึงมีค่านิยมในเรื่องนี้ไม่ดีตรงข้ามกับกลุ่มสูงอายุ ซึ่งผ่านชีวิตมามากสามารถอยู่มาจนตลอดรอดฝั่ง และการะับผิดชอบก็ผลักดันให้เป็นภาระของรุ่นลูกหลาน จึงทำให้มองไม่เห็นความสำคัญในภาระกิจต่าง ๆ ได้

1, 2

จึงเกิดช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุกับกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรุ่น

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ซึ่งผลการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องสภาพของสังคม แต่ได้สอดคล้องกับการศึกษาของ กุมเวียง อริยะบุตร¹ แสดงให้เห็นว่า สังคมยังยึดมั่นในค่านิยมแบบเก่า ซึ่งน่าจะเกิดจากความจำเป็นในการใช้แรงงาน และการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินรวมกัน ทำนอง "รกรคนยังดีกว่ารกรหญ้า" และเป็นลักษณะหนึ่งของสังคมในประเทศที่ค่อยพัฒนา จึงเป็นปัญหาที่รัฐจะพึงวางแผนป้องกันปัญหาทางสังคมอื่น ๆ จะเกิดขึ้นติดตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม, การศึกษาตลอดจนปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

26. เรื่อง การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องเพศว่า เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นว่า สังคมส่วนใหญ่ยังนิยมจารีตประเพณีแบบเก่า คือไม่นิยมให้เด็กหญิงชายใกล้ชิดกัน เพราะยังคงยึดค่านิยมทำนองที่ว่า "ตัดไฟแต่ต้นลม" และยึดคติเดิมที่ว่า "น้ำตาลิกล้มคหรือจะอดได้" ดังนั้นส่วนใหญ่จึงไม่นิยมจัดการศึกษาแบบสหศึกษา

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มสูงอายุ โดยที่ทัศนคติของกลุ่มกลางคนใบ้คึกมากกว่า แสดงให้เห็นถึงข้อขัดแย้งของคนกลุ่มกลางคนที่ไม่มีความเข้าใจกับกลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่น น่าจะเนื่องมาจากความหวงใยในฐานะผู้เป็นพ่อ-แม่ จึงคาดการณ์ล่วงหน้าไว้ด้วยความวิตกกังวลตรงกันข้ามกับกลุ่มวัยรุ่นซึ่งได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ต้องการเสรีภาพและความเสมอภาคมากยิ่งขึ้น และกลุ่มสูงอายุก็เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์มาก มองเห็นข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่รุ่นตนเองเคยหวนตระแวงและเป็นกังวล เมื่ออายุสูงขึ้นจึงเปลี่ยนแปลงค่านิยม มองเห็นความจำเป็นที่จะต้องอบรมรุ่นกลุ่มวัยรุ่นให้เคยชินกับธรรมชาติทางเพศเสียในวัยรุ่น มีปฏิกริยารวมเกิดขึ้น กลุ่มสูงอายุเพศชายมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคนเพศชาย และกลุ่มวัยรุ่นเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นเมื่ออายุ

สูงขึ้น เพศหญิงกลุ่มกลางคนมีทัศนคติดีกว่าเพศชายกลุ่มกลางคน เป็นการสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติเหมือนกัน แต่ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มในเมืองน่าจะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในชนบท แต่สอดคล้องกับการศึกษาของ ภูมิเรียง อริยกะบุตร¹ แสดงว่าสังคมส่วนใหญ่ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่าที่เคยยึดถือกันมาตั้งแต่เดิม แม้ว่าอิทธิพลของสังคมตะวันตกจะเข้ามามีบทบาทอยู่ก็ตาม แต่โดยส่วนใหญ่แล้วยังคงยึดถือจารีตประเพณีแบบเก่าอยู่ ไม่นิยมภานิตีที่ว่า "วิวาห์แล้วลอมคอก" แต่นิยมภานิตีที่ว่า "อย่าซื้อไพร่โรงโหลกระรอก"

27. เรื่อง การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ไม่เหมือนกันซึ่งผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาทั้ง 3 ข้อ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูมิเรียง อริยกะบุตร² ในระหว่างรุ่นมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่ทัศนคติที่ไม่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมการปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง ทั้งนี้จะเนื่องมาจากเกรงอันตราย ประกอบกับมีตัวอย่างในทางไม่ดี ปรากฏให้เห็นจากสื่อมวลชนอยู่เป็นประจำ จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้สังคมส่วนใหญ่ของระบัตระวัง ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่า ท่านอง "เป็นสาวเป็นแสแรวยสวยสอาด ก็หมายมาดเหมือนมณีอันมีค่า แม้นแต่กราวรายรอยถอยราคา ก็ระพาหอมหายจากกายนาง" จึงไปนิยมค่านิยมแบบตะวันตกที่ยึดถืออิสรภาพและเสรีภาพจนเกินไป และเป็นคุณลักษณะที่ไม่เหมาะกับสังคมไทย

28. เรื่อง การเคร่งครัดคอกาสนาของคน

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่เหมือนกัน

1, 2

แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผลคัดค้านกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง
นี้ทั้ง 3 ข้อ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูมิเรียง อริยกะบุตร¹ และคัดค้าน
กับการศึกษาของ สลิลลา วรรณจิณรียา² ที่ปรากฏว่า กลุ่มเพศหญิงจะมีทัศนคติ
ดีกว่ากลุ่มเพศชาย ซึ่งน่าจะเกิดจากความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง เพราะใช้กลุ่มตัว
อย่งนินิตปีสุคตหายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9 คณะ แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 120 คน
เท่านั้น จึงอาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ถูกต้องในเรื่องเพศได้

ในระหว่างรุ่นมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้น
ตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังนิยมจารีตประเพณีแบบเดิม
คือ เคารพ และเคร่งครัดในศาสนาของตนอยู่อย่างไม่เสื่อมคลาย ซึ่งเป็นผลดีในการรวม
จิตใจของคนในสังคม การที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น น่าจะเกิดจากการทางเห็น
ของคนในสังคมกับวัดมากกว่าคนในสมัยเก่าทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะภาวะเศรษฐกิจบีบรัด
ต้องทำมาหากินเพื่อเอาตัวรอดอีกประการหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะวัดในทุกศาสนาปัจจุบันนี้
ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา และวัฒนธรรมเท่าที่ควร ประกอบกับการบำเพ็ญตนของ
ผู้เป็นสมณะบางรูปไม่ก่อให้เกิดศรัทธา และความเลื่อมใสจึงทำให้ประชาชนนิยมในวัดน้อย
ไปกว่าเท่าที่ควร จนไม่อาจจะพบความแตกต่างของคนในแต่ละรุ่นได้ชัดเจน แต่จะอย่าง
ไรก็ตาม การที่สังคมส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญแก่ศาสนาของตนนับว่าเป็นการดีต่อสังคม
เป็นอย่างมาก เพราะวัดยังเป็นศูนย์รวมของจิตใจของคนในสังคมส่วนใหญ่อยู่ตลอดมาทุก
ยุคทุกสมัย โดยไม่เสื่อมคลาย

29. เรื่อง การกวาดขันในเรื่องระเบียบวินัย

จารีตประเพณีเรื่องนี้ไม่ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของ
คะแนนเฉลี่ย เพราะมีข้อบกพร่องในการสุ่มตัวอย่างทำให้จำนวนรอบครัวผิดพลาดไป
จึงคงนำเสนอเฉพาะค่าคะแนนเฉลี่ยของจำนวนรอบครัวชนบท 20 ครอบครัว กรอบครัว
ในเมือง 18 ครอบครัวมาพิจารณาเท่านั้น

ในระหว่างเพศ ระหว่างรุ่น และระหว่างสภาพของสังคม ปรากฏว่า มีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน และมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นโดยที่ทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเก่า คือนิยมการเข้มงวดกวดขันเด็กให้ประพฤติตนอยู่ในระเบียบ แบบแผนให้เด็กอยู่ในกรอบของประเพณีนิยม อันเป็นลักษณะของสังคมไทยมาแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสังคมไทยเป็นแบบอย่างของสังคมผู้ดี มีกาละ เทศะ รู้จักที่ค่าที่สิ่ง ประกอบกับการประพฤติตัวเป็นแบบอย่างของผู้อาวุโสกว่าก็น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อบรมสั่งสอนสืบต่อเนื่องกันมา

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษาวรรจะไคเน้นให้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ก็จะช่วยแก้ปัญหาวัยรุ่นได้ก็เป็นอย่างยิ่ง แต่ขณะเดียวกันกลุ่มผู้สูงอายุในสังคมก็จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างในทางที่ดีงามด้วย เพื่อก่อให้เกิดวัยรุ่นไทยได้สร้างเสริมความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นอย่างแน่นแฟ้นอีกด้วย

30. เรื่อง การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติไม่เหมือนกัน ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาว่า เพศชายน่าจะมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง ทั้งนี้แสดงว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังไม่นิยมวัฒนธรรมทางตะวันตกซึ่งให้เสรีภาพจนเกินไป แม้ทัศนคติของเพศหญิงจะไม่ดีกว่าเพศชาย แต่ก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้จะเนื่องจากสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับค่านิยมแบบใหม่ เพราะขัดต่อจารีตประเพณีอันดั้งเดิมของไทย ยังมีความละอายฝังแน่นอยู่

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ไม่เหมือนกัน แต่กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่น ทั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทัศนคติไม่ดีขึ้นตามลำดับเมื่ออายุสูงขึ้น น่าจะเนื่องมาจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังชอบความอิสระ นิยมยินดีในเสรีภาพอันเป็นแบบอย่างของประเพณีทางตะวันตก จึงทำให้เห็นคึกคักไปกับกลุ่มสูงอายุ ซึ่งเคยผ่านประสบการณ์มากมายมองเห็นข้อผิดพลาดในรุ่นของตนได้ก็ จึงเปลี่ยนค่านิยมเดิม โดยยึดความจริงเท่านั้นที่ว่า "ยิ่งกตยิ่งดัน" กลายเป็นการรู้จัก

โอนอ่อนผ่อนตาม จึงทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มกลางคน ซึ่งเป็นรุ่นพ่อแม่ ที่มีความหวงใยและกังวลในบุตรหลาน มีความคิดรุนแรงมองเห็นความเสียหายที่จะเกิดขึ้นมากกว่าผลดี

ในระหว่างสภาพของสังคมทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติไม่เหมือนกัน ผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าสังคมในเมืองน่าจะมีทัศนคติดีกว่าสังคมในชนบท แสดงว่า สังคมส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับเอาค่านิยมแบบใหม่ยังคงยึดมั่นอยู่ในกรอบประเพณีแบบเดิม คือ "รักนวลสงวนตัว" อยู่ตามเดิม ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการอบรมอย่างมีแบบแผนของสังคมเดิม เน้นให้รู้จักละอาย รู้จักเลือกในสิ่งที่ควรเลือกมากกว่าอย่างอื่น

31. ผลการวิเคราะห์เรื่อง จารีตประเพณีของคนหัวใหม่รวม 10 เรื่อง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติค่อนข้างจะดี เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สันนิษฐานสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลาง ที่ว่า ในเรื่องเพศจะไม่มี ความแตกต่างกัน การที่ปริมาณทัศนคติเพศหญิงดีกว่าเพศชายนั้น เป็นการคัดค้านกับสมมติฐานในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ว่า เพศชายน่าจะมีทัศนคติต่อจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ดีกว่าเพศหญิง ทั้งนี้จะเป็นเพราะความตื่นตัวของเพศหญิงในค่านิยมแบบตะวันตก ความเจริญก้าวหน้าในด้านการแต่งกายแบบเสื้อเสริมสวย มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเพศหญิงมากขึ้น น่าจะมีส่วนโน้มน้าวใจให้เพศหญิงเห็นคิเห็นงามกับจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ขึ้นได้ ตรงข้ามกับเพศชาย ซึ่งมักจะเฉื่อยชา ไม่สนใจกับอะไรจริงจังนัก ประกอบกับความมั่นคงในอารมณ์จึงไม่เห็นคิเห็นงามกับคานิยมทางตะวันตกมากกว่าเพศหญิง

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ไม่ดีจะค่อย ๆ ลดน้อยลงตามลำดับ เมื่อมีอายุน้อยลง แสดงว่าคนสูงอายุเห็นคิน้อย กว่ากลุ่มกลางคนและกลุ่มกลางคนก็มีทัศนคติที่คิน้อยกว่ากลุ่มวัยรุ่น ทั้งนี้จะเป็นเพราะความเป็นผู้ใหญ่มีอายุมาก มีความคิดรอบคอบ ไม่เห่อเหิมตอสึงใหม่ ๆ แปลก ๆ มีการไตร่ตรองในการเลือกสิ่งที่ควรเลือก ยังคงคำนึงถึงธรรมเนียมประเพณีของไทย ในสังคมดั้งเดิมของตนอยู่ ตรงกันข้ามกับวัยรุ่นชอบแสวงหาความสะดวกสบาย ลุ่มหลงในชนบธรรมเนียมใหม่ ๆ แปลก ประกอบกับความยั่วยวน

ของสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น ภาพยนต์ เพลง มีส่วนผลักดันให้กลุ่มวัยรุ่นนิยมยินดีในแบบแผนของตะวันตกมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี แต่สภาพของสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดีมากกว่าสังคมในชนบททั้งนั้นน่าจะเป็นเพราะความเป็นคนที่อยู่ในสังคมที่เจริญ มีความสะดวกสบาย มากกว่าคนในชนบท มีโอกาสได้เปิดหูเปิดตาเห็นความเจริญในสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ ซึ่งล้วนแต่มาจากประเทศทางตะวันตก สิ่งเหล่านั้นน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้คนในเมืองมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่อง จารีตประเพณีของคนหัวใหม่ดีกว่ากลุ่มชนบท ซึ่งไม่มีโอกาสได้เห็นได้ใช้ความสะดวกสบาย ความรู้สึกนึกคิดยังอยู่ภายในวงจำกัดและแคบ จึงทำให้มองเห็นค่านิยมของจารีตประเพณีของคนหัวใหม่คือน้อยกว่าคนในสังคมในเมือง

32. ผลการวิเคราะห์เรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่า รวม 10 เรื่อง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเป็นการสนับสนุนสมมติฐานการทดสอบความเป็นกลางในเรื่องเพศที่ตั้งไว้ว่าจะไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติ แต่คัดค้านสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้เกี่ยวกับเรื่องเพศว่า เพศหญิงน่าจะมีทัศนคติต่อจารีตประเพณีของคนหัวเก่าดีกว่าเพศชาย ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะเพศชายเป็นเพศที่ไม่ค่อยจะนิยมยินดีในของใหม่ ๆ แปลก ๆ อย่างจริงจัง ตรงข้ามกับเพศหญิงมักจะตื่นเต้น ยินดีในของใหม่ ๆ แปลก ๆ เสมอ สิ่งเหล่านั้นน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เพศหญิงมองเห็นว่า จารีตประเพณีของคนหัวเก่าไม่ก็เหมือนกับเพศชาย

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยที่คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อเรื่องจารีตประเพณีของคนหัวเก่าจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่อมีอายุมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าคนในกลุ่มสูงอายุนิยมนิยมในคุณค่าของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมอยู่ ยังคงหยิ่งและยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิมอย่างเหนียวแน่น แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย ได้ชัดเจน ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะการเป็นผู้สูงอายุ ได้มีประสบการณ์การมาปรมากร มีความประพฤติที่ดีเป็นแบบอย่าง สามารถจะพิจารณาได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดีก็จะกระทำและไม่กระทำ อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะวัย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติสอนให้คิด และมองเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมเก่าแก่ของตนได้ดีกว่ากลุ่มกลางคน และกลุ่มกลางคนก็มีทัศนคติดี บากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมักจะมองเห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นของ

คร่ำครีและมีความนิยมไม่มากเท่ากับวัยสูงอายุ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติค่อนข้างจะดี แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติที่มากกว่าสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลที่ได้นี้สนับสนุนสมมติฐานในการทดสอบความเป็นกลางที่ว่า ในสภาพของสังคม ทั้งสองกลุ่มนี้จะมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน และสนับสนุนสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้ว่าในระหว่างสภาพของสังคม คนในชนบทน่าจะมีทัศนคติที่ต่อจรรยาบรรณของคนหัวเก่าดีกว่าคนในเมือง ทั้งนี้จะเป็นเพราะความเคร่งครัดต่อจรรยาบรรณดั้งเดิมมาอย่างเคยชิน ยากแก่การเปลี่ยนแปลง ประกอบกับสังคมในชนบทเป็นสังคมแคบ สมาชิกในสังคมไม่กล้าในการจะเปลี่ยนแปลงอย่างของจรรยาบรรณให้ผิดแผกไปจากของเดิม เพราะจะได้รับการเพ่งเล็ง และไม่คบค้าสมาคมด้วย ดังนั้นจึงยังคงยึดถือประเพณีเก่าดีกว่าคนในเมืองซึ่งอยู่ในสังคมที่เจริญได้รับแบบอย่างใหม่ ๆ ตลอดจนความเจริญของสังคมได้ยอมรับเอาค่านิยมทางตะวันตกเข้ามา จึงมีอิทธิพลทำให้ทัศนคติต่อเรื่องดินน้อยกว่าคนในสังคมชนบท

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาการสรางเครื่องมือวัดทัศนคติที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของคนแต่ละเพศ แต่ละรุ่น และแต่ละสภาพแวดล้อมของสังคม ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางจารีตประเพณี ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบกระสวน (Pattern) ของสังคมว่า มีช่องว่างระหว่างรุ่นในเรื่องใดบ้าง

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีจำนวน 40 ครอบครัว รวม 240 คน เป็นครอบครัวในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี 20 ครอบครัว ครอบครัวในจังหวัดศรีสะเกษ 20 ครอบครัว โดยการเลือกสัมภาษณ์ครอบครัวละ 6 คน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีทั้งรุ่นสูงอายุ รุ่นกลางคน และรุ่นวัยรุ่น จำแนกตามเพศเป็นชาย 120 คน เพศหญิง 120 คน จำแนกตามรุ่นเป็นรุ่นสูงอายุ 80 คน รุ่นกลางคน 80 คน และรุ่นวัยรุ่น 80 คน จำแนกตามสภาพสังคม เป็นสังคมในเมือง 120 คน สังคมในชนบท 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างมาตราการวัดทัศนคติแบบ Semantic Differentiation โดยยึดหลักของ Dr. Charle E. Osgood และคณะตลอดจนการดัดแปลงปรับปรุงใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบว่า มีความรู้สึกต่อจารีตประเพณีเรื่องหนึ่ง ๆ มากหรือน้อยเพียงใด โดยใช้มาตราการวัด 10 มาตรา สำหรับจารีตประเพณี 1 เรื่อง มาตราการวัดนี้จะประกอบด้วยมาตราองค์ประกอบ (Factor Scale) อยู่ 3 มาตรา คือ มาตราการประเมินผล (Evaluative Scale)

มาตราแสดงถึงพลังของเรื่องหนึ่ง ๆ (Potency Scale) และมาตราแสดงถึง การกระทำ (Activity Scale) ทั้งนี้เพื่อใช้วัดความรู้, ความเชื่อ (Cognitive) และวัดความรู้สึก (Affective) ที่มีต่อจารีตประเพณีเรื่องหนึ่งๆ

วิธีการทางสถิติ

1. หาค่าอำนาจการจำแนกของจารีตประเพณีแต่ละเรื่อง (Validity Index) ว่าเป็นจารีตประเพณีของคนหัวเก่าหรือของคนหัวใหม่
2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ (30 ข้อ)
3. หาคะแนนเฉลี่ยของจารีตประเพณีแต่ละเรื่องทั้งส่วนรวมและแยกเป็น กลุ่มโดยจำแนกตามเพศ รุ่น และสภาพของสังคม
4. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจารีตประเพณีแต่ละเรื่องทั้งส่วนรวม และแยกเป็นกลุ่ม โดยจำแนกตาม เพศ รุ่น และสภาพของสังคม
5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ $p \times q \times r$ ชนิดแต่ละของมี ตัวอย่างเท่า ๆ กัน
6. เปรียบเทียบค่าความถี่ของเนื้อหาของแบบทดสอบที่เกี่ยวกับความเข้าใจ สาเหตุการยึดมั่น และความเชื่อในผลที่จะเกิดตามมาต่อจารีตประเพณีเรื่องหนึ่งๆ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาจารีตประเพณี 30 เรื่อง โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น แต่เนื่องจากเกิดบกพร่องในการ สุ่มตัวอย่าง (Bias in Sampling) เฉพาะข้อ 29 จึงไม่ได้วิเคราะห์ความแปรปรวน สำหรับข้อนี้ คงเสนอเฉพาะค่าสถิติขั้นพื้นฐานเท่านั้น

ผลของการวิจัย

1. การวิเคราะห์เรื่อง การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศชายมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิง
 ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
 ทัศนคติ โดยปริมาณทัศนคติที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุมาก เกิดช่องว่างระหว่างรุ่น
 (Generation Gap) ระหว่างกลุ่มสูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
 ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แยกกลุ่มในชนบทจะมีทัศน
 คติที่กว่ากลุ่มในเมือง

2. เรื่อง การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศชายมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิง
 ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
 ทัศนคติเกิดขึ้น เพราะคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มกลางคนน้อยกว่ากลุ่มวัยรุ่น มีความแตก
 ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีช่องว่างระหว่างรุ่นเกิดขึ้น ระหว่างกลุ่มสูง
 อายุและกลุ่มกลางคน

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่สังคมในเมืองมีทัศนคติ
 ที่กว่าสังคมในชนบท

3. เรื่อง การหักทลายโดยการจับมือ

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศชายมีทัศนคติที่กว่าเพศหญิง
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
 ทัศนคติ เพราะปริมาณของทัศนคติที่จะเพิ่มขึ้นตามอายุ แยกกลุ่มสูงอายุมีปริมาณต่ำ
 แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่สังคมในชนบทมี
 ทัศนคติที่กว่าสังคมในเมือง กลุ่มเพศหญิงในชนบทจะมีปริมาณทัศนคติที่มากกว่ากลุ่ม
 เพศหญิงในเมือง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4. เรื่อง การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก

ในระหว่างเพศ เพศชายมีทัศนคติที่ดีปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติค่อนข้างจะดี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีปานกลาง ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุต่ำกว่ากลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม ในเมืองมีทัศนคติค่อนข้างจะดี สังคมในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5. เรื่อง การใหญ่เยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย เพศหญิงทุกกลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิงในชนบท

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนทัศนคติ เพราะคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุจะลดน้อยแตกต่างกันไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีปฏิกริยารวมเกิดขึ้น ระหว่างรุ่นกับสภาพของสังคม กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ดี แตกต่างไปจากกลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นในเมืองที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และมีทัศนคติที่ดีแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในชนบท ที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่กลุ่มสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดีกว่า และแตกต่างไปจากกลุ่มในชนบทอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

6. เรื่อง การใหญ่ใหญ่เลือกคู่ครองให้

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่เท่า ๆ กันทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่มีความแตกต่างกัน

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมาก แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติที่มากกว่าสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

7. เรื่อง การยอมรับราชการ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น $.05$ มีช่องว่างระหว่างรุ่นกลุ่มสูงอายุกับกลุ่มวัยรุ่น มีปฏิกริยารวมระหว่างรุ่น และสภาพของสังคมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น $.05$ กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่แตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมืองและกลุ่มวัยรุ่นในเมือง กลุ่มกลางคนในชนบทมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในชนบท และกลุ่มวัยรุ่นในชนบท และแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น $.01$

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน แต่สังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง

8. เรื่อง การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา

ในระหว่างเพศมีทัศนคติไม่ดี และเพศชายมีทัศนคติไม่ดีกว่า แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ไม่ดีมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่อนข้างปริมาณทัศนคติที่ไม่ดีจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุมาก แต่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ไม่ดีปาน ๆ กัน แต่กลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มสังคมในเมือง

9. เรื่อง การใช้ชีวิตคู่เก่าเนิก

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงลดลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เกิดของว่างระหว่างรุ่น กลุ่มวัยรุ่น กับกลุ่มสูงอายุและกลุ่มกลางคน

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ แตกกลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

10. เรื่อง การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติ ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุลดน้อยลง แตกต่างและมีปฏิกริยารวมเรื่องรุ่นและสภาพของสังคมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 กลุ่มกลางคนสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดี และแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในเมืองและกลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และกลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติที่ดีแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

11. เรื่อง การวางแผนไว้ล่วงหน้าสำหรับอนาคต

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น กลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสูงอายุมิทัศนคติที่ กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ปานกลาง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

12. เรื่อง การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน

ในระหว่างเพศมีทัศนคติ และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติ ไม่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ เพราะคะแนนของกลุ่มสูงอายุลดน้อยลง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในเมืองมีทัศนคติไม่ดีและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

13. เรื่อง การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติปานกลาง และเพศชายมีทัศนคติที่ดีมากกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีปานกลาง มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะปริมาณของทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่ออายุมาก แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม กลุ่มในเมืองมีทัศนคติดีและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติปานกลางซึ่งดีกว่า แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

14. เรื่อง การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน

ในระหว่างเพศ เพศชายมีทัศนคติปานกลาง เพศหญิงมีทัศนคติดี แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติดี และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติปานกลาง มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ปริมาณทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงเมื่ออายุมากขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติปาน ๆ กัน และกลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

15. เรื่อง การทำงานด้วยมือ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติดี และเพศชายมีทัศนคติที่ดีมากกว่า แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติดี ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มกลางคนลดลง มีปฏิกริยารวมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่มสูงอายุของสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ดี และแตกต่างจากกลุ่มสูงอายุในชนบทอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ดี และกลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มในชนบท แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

16. เรื่อง การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติดี และเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีมากกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ดี มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะปริมาณทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติดี และสังคมในชนบทมีทัศนคติที่ดีกว่าสังคมในเมือง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

17. เรื่อง การออมทรัพย์

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ดีปานกลางพอ ๆ กัน และเพศหญิงค่อนข้างจะดีกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดีปานกลาง มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยที่ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น เกิดปฏิกริยารวมระหว่างรุ่นกับสภาพของสังคมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ดีปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง และกลุ่มวัยรุ่นในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติที่ดีปานกลางซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปานกลางและกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

18. เรื่องการมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น เพราะปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อมีอายุมากขึ้นแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

19. เรื่อง การรับรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติ และกลุ่มสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มสังคมในเมือง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

20. เรื่อง การมีเครื่องกลางของกลังไว้ป้องกันตัว

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กันและเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้นมีปฏิกริยารวมระหว่างรุ่น และสภาพของสังคมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติที่ดีปานกลาง ซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในเมืองและกลุ่มสูงอายุในชนบท

ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 กลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติที่ดีซึ่งดีกว่าและแตกต่างไปจาก
กลุ่มวัยรุ่นในเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดี
มากกว่ากลุ่มในชนบท แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

21. เรื่อง การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศชายมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
เกิดขึ้น คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุลดลงแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่
ดีกว่ากลุ่มในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

22. เรื่อง การนิยมใช้ของต่างประเทศ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศชาย แต่ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
เกิดขึ้น โดยที่ปริมาณทัศนคติที่ดีจะลดลงตามลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติดีและสังคมในชนบทมีทัศนคติดีมากกว่าสังคม
ในเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01

23. เรื่อง การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าเพศชาย แต่ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน ไม่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงอายุลดลง เกิดปฏิกิริยารวมระหว่างรุ่น และสภาพของสังคม

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มกลางคนในเมือง และกลุ่มวัยรุ่นในเมืองที่ระดับความเชื่อมั่น .01 กลุ่มกลางคนในชนบทมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างไปจากกลุ่มสูงอายุในชนบท และกลุ่มวัยรุ่นในชนบทที่ระดับความเชื่อมั่น .05 กลุ่มวัยรุ่นในชนบทมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นในเมืองที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

24. เรื่อง การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มกลางคน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีของว่างระหว่างรุ่นเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มกลางคนกับกลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่น มีปฏิกริยารวมระหว่างรุ่น และสภาพของสังคมเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่มสูงอายุในเมืองมีทัศนคติดีกว่าและแตกต่าง จากกลุ่มกลางคนในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในเมืองและแตกต่างจากกลุ่มสูงอายุในชนบท ที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และสังคมในเมืองมีทัศนคติดีกว่าสังคมในชนบท แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

25. เรื่อง การมีบุตรหลายคน

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กันและเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ไม่ดี และมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น โดยที่ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้นจนกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ดีและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เกิดของว่างระหว่างรุ่น ระหว่างกลุ่มสูงอายุกับกลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่น ที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่กลัวกลุ่มในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

26. เรื่อง การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และเพศหญิงมีทัศนคติที่กลัวเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน กลุ่มกลางคนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำแตกต่างไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 มีช่องว่างระหว่างรุ่นเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มกลางคนกับกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสูงอายุ มีปฏิกริยารวมระหว่างเพศ และรุ่นเกิดขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่มสูงอายุ เพศชายมีทัศนคติที่กลัวและแตกต่างจากกลุ่มกลางคน เพศชาย และกลุ่มวัยรุ่นเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และแตกต่างจากกลุ่มสูงอายุ เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เพศหญิงกลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่กลัวและแตกต่างจากเพศชายกลุ่มกลางคนที่ระดับ .01 เพศชายกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่กลัวและแตกต่างจากเพศหญิงกลุ่มวัยรุ่น ที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ปาน ๆ กัน และกลุ่มสังคมในเมืองมีทัศนคติที่กลัวกลุ่มสังคมในชนบท แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

27. เรื่อง การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ไม่ดีปาน ๆ กันและเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ไม่ดีโดยที่ปริมาณทัศนคติที่ไม่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ไม่ดีและสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าสังคมในชนบท แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

28. เรื่อง เกรงคริตศาสนาของตน

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศหญิงมีทัศนคติที่มากกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ดี มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปานกลาง และสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

29. เรื่อง กวดขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ปานกลาง และเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ปานกลาง มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกิดขึ้น ปริมาณทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ปานกลาง และสังคมในชนบทมีทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

30. เรื่อง การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง

ในระหว่างเพศมีทัศนคติที่ไม่ดีปาน ๆ กัน และเพศหญิงมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดีในกลุ่มสูงอายุและกลุ่มวัยรุ่น แต่กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ดี แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในระหว่างสภาพของสังคมมีทัศนคติที่ไม่ดีปาน ๆ กัน และสังคมในเมืองมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าสังคมในชนบท

31. เรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวใหม่ รวม 10 เรื่อง"

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ค้ำปาน ๆ กันแต่เพศหญิงมีทัศนคติดีกว่าเพศชาย
 ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ค้ำปาน ๆ กันและมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง
 ทัศนคติ โดยคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีจะลดน้อยลงตามลำดับเมื่ออายุเพิ่มขึ้น
 ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ค่อนข้างจะดี แต่กลุ่มในเมืองมีทัศนคติ
 ที่ดีกว่ากลุ่มในชนบท

ในระหว่างสภาพของสังคม ปรากฏว่ามีทัศนคติค่อนข้างจะดี และกลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่
 ดีกว่ากลุ่มในชนบท แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

32. เรื่อง "จารีตประเพณีของคนหัวเก่า รวม 10 เรื่อง"

ในระหว่างเพศ มีทัศนคติที่ค้ำปาน ๆ กัน แต่เพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง
 ในระหว่างรุ่น มีทัศนคติที่ค้ำปาน ๆ กันมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 โดยที่คะแนนของทัศนคติที่ดีจะเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น

ในระหว่างสภาพของสังคม มีทัศนคติที่ค้ำปาน ๆ กัน แต่สังคมในชนบทมี
 ทัศนคติดีกว่าสังคมในเมือง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะได้อีกศึกษาจารีตประเพณีเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาเช่น การแต่งตั้ง การสอนเพศศึกษา ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดการขัดแย้งกันในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้เข้าใจถึงแบบกระสวนของสังคม และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาและวงการบริหารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ควรจะขยายขอบเขตของการสุ่มตัวอย่างให้กว้างขวางออกไปทุก ๆ ภาค หรือทุกจังหวัดที่มีประเพณี และวัฒนธรรมผิดแผกกันออกไป ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลที่ได้มาใช้ในการเกิดประโยชน์กับคนส่วนใหญ่
3. ควรจะได้อีกศึกษาแบบกระสวนของสังคม เกี่ยวกับความเข้าใจหรือค่านิยมในจารีตประเพณีเรื่องหนึ่ง ๆ ว่ามีความสนใจในการตอบอย่างไร เช่น ตอบอย่างเห็นคล้อยตามหรือคัดค้าน หรือไม่ออกความเห็น หรือขี้ขลาดตอบ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงความสนใจของบุคคลในสังคม
4. ควรจะได้อีกศึกษาแบบกระสวนของสังคม เกี่ยวกับสาเหตุแห่งการยึดถือหรือประพฤติปฏิบัติตามในจารีตประเพณี เรื่องนั้น ๆ เช่นเดียวกับ ข้อ 3.
5. ควรจะได้อีกศึกษาแบบกระสวนของสังคม เกี่ยวกับความเชื่อในผลแห่งการยึดถือจารีตประเพณีเรื่องนั้น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความสนใจและค่านิยมของบุคคลในสังคมเช่นเดียวกับข้อ 3.
6. ควรจะได้อีกศึกษาถึงองค์ประกอบของความเข้าใจ สาเหตุการยึดถือและความเชื่อในจารีตประเพณีนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการบริหารบุคคล
7. ควรจะได้อีกศึกษาทัศนคติเปรียบเทียบโดยการนำมาตรวจวัดตามแนวของนักการศึกษาคนอื่น ๆ เช่น Likert, Guttman และ Thurstone เป็นต้น

ควรจะได้ศึกษาเพื่อจะได้เปรียบเทียบทัศนคติของบุคคลที่ได้รับการศึกษาแต่ละระดับให้กว้างขวางออกไปอีก เช่น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ในการศึกษาเพื่อจะให้ทราบถึงทัศนคติจริง ๆ ควรจะได้นำเอาคะแนนเฉพาะในมาตราที่เกี่ยวกับการประเมินผล (Evaluative Scale) เช่น ของเก่า - ของใหม่, มีประโยชน์ - ไม่มีประโยชน์, น่านิยม - ไม่น่านิยม เท่านั้น มาพิจารณาในการคำนวณ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงน้ำหนัก และทิศทางของทัศนคติโดยแท้จริง.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กอ สวัสดิ์พานิชย์ แบบแผนของวัฒนธรรมกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค
องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ โรงพิมพ์การ
ศาสนา ๒๕๐๓, ๓๘๗ หน้า.

กระทรวงศึกษาธิการ กองวางแผนการศึกษา การวางแผนการศึกษา
โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๒, ๒๔๓ หน้า.

กระทรวงศึกษาธิการ กองวางแผนการศึกษา การสัมมนาทางวิชาการแห่ง
ชาติเรื่องประชากรของประเทศไทย โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๐๘,
หน้า ๒๑๘ - ๒๒๑.

เจริญ มลิินทร์ และคณะ พจนานุกรมศัพท์การศึกษา โรงพิมพ์วัฒนาพานิช
๒๕๐๕, ๖๒๕ หน้า.

ชวาล แพร่รัตนกุล เทคนิคการวัดผล โรงพิมพ์วัฒนาพานิช ๒๕๐๘, ๔๕๒ หน้า.

ธงชัย ชิวปรีชา การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของ
นักเรียนฝึกหัดครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ ๑ และ ๒
ปริญฐานิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๒.

ประสาธ หลักศิลา สังคมวิทยา สำนักพิมพ์ก้าวหน้า ๒๕๑๑, ๔๓๔ หน้า

กุ่มเรียง อริยกะบุตร การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคลต่างรุ่น และ
มีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๒.

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๐,
๑๐๕๓ หน้า

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, ๒๕๐๗, หน้า ๖๖ - ๑๓๗.

วิรุทธ วิเชียรโชติ คำบรรยายวิชาพื้นฐานการวัดผล สำหรับนิสิตปริญญาโท
สาขาการวัดผลการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๒.

วิรุทธ วิเชียรโชติ คำบรรยายวิชาเทคนิคของการสร้างมาตราวัดทัศนคติ
สำหรับนิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสาน
มิตร ๒๕๑๒,

A.M. Jordan, Measurement in Education An Introduction,
McGraw - Hill Book Company, Inc., 1953, 533 pp.

B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design,
McGraw - Hill Book Company, New York, 1962, 672 pp.

Charles E. Osgood, George J. Suci, Percy H. Tannenbaum, The
Measurement of Meaning, University of Illinois Press,
Urbana, 1957, 342 pp.

C.C. Ross, Julian C. Stanley, Measurement in Today's Schools,
Prentice - Hall, Inc., 1956, 485 pp.

Henry E. Garrette, R.S. Woodworth, Statics in Psychology and
Education, Longmans, Green and Co., New York, 1961, 478 pp.

J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education, International Student Edition, Kōgakusha Company, Ltd., Tokyo, Japan., 1965, 605 pp.

John W. McDavíd, Herbert Harari, Social Psychology, A Haper International Edition, John Weatherhill, Inc., 1965, 479 pp.

Leonard Broom and Philip Seznick, Sociology, Harper Row, New York, 1963, 746 pp.

Siegel Sidney, Nonparametric Statistics for the Behavioral Science, Kogakusha Company Ltd., Tokyo, Japan, 1956, 312 pp.

Theodore L. Torgerson, Georgia Sachs Adams, Albert J. Harris, Measurement and Evaluation, The Dryden Press, New York, 1965, 489 pp.

ภาคผนวก ก.

แบบทดสอบนี้ต้องการทราบว่า ท่านมีความกึกเห็นอย่างไรเกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ ที่ปฏิบัติกันอยู่
 ตามท่านเห็นเกี่ยวกับข้อความในข้อใด ก็ให้ช้เครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บท้ายข้อความนั้น ๆ
 ถ้าไม่เห็นด้วยก็ให้เว้นไป

๑. การมีเวลารว่าง()
๒. การนั่งเฝ้าดู()
๓. การเชื่อในนรกสวรรค์()
๔. การเลือกอาชีพตามบิดามารดา()
๕. การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง()
๖. การเชื่อเฉพาะในสิ่งที่วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้()
๗. การเห็นรำ()
๘. การอยู่รวมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน()
๙. การทักทายโดยการจับมือ()
๑๐. การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก()
๑๑. การรักษาโรคด้วยวิธีผ่าตัด()
๑๒. การให้บุตรหญิงเรียนจบชั้นสูง ๆ()
๑๓. การให้บรรพชาทำงานเฉพาะในบาน()
๑๔. การให้บุตรสาวตัดสินใจด้วยตัวเอง()
๑๕. การเชื่อหมอดู()
๑๖. การไปเรียนต่อต่างประเทศ()
๑๗. การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้()
๑๘. การดอมตัว()
๑๙. การดื่มเพื่อ()
๒๐. การเปลี่ยนงาน()
๒๑. การนิยมรับราชการ()
๒๒. การยอมรับความเป็นจริง()

๒๓. การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน()
๒๔. การแฉส่วนกุศลให้แก่วาทะที่น้องที่ลวงลับไปแล้ว()
๒๕. การแต่งงานกับคนต่างชาตินศาสนา.....()
๒๖. การใช้วิธีคุมกำเนิด()
๒๗. การเกินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น()
๒๘. การวางแผนไว้ล่วงหน้าสำหรับอนาคต()
๒๙. การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน()
๓๐. การเชื่อฟังและนับถือความคิดของผู้อาวุโสกว่า()
๓๑. การนุ่งกระโปรงสั้น ๆ()
๓๒. การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน()
๓๓. การทำงานด้วยมือ()
๓๔. การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง()
๓๕. การออมทรัพย์()
๓๖. การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง()
๓๗. การรณรงค์การกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน()
๓๘. การมีเครื่องกลางของคลังไว้ป้องกันตัว()
๓๙. การนิยมภาพยนตร์และเพลงคางประเทศ()
๔๐. การนิยมใช้ของคางประเทศ()
๔๑. การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิง เป็นผู้ตาม()
๔๒. การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ()
๔๓. การมีบุตรหลายคน()
๔๔. การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง()
๔๕. การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง()
๔๖. การประกวดความงาม()
๔๗. การเคร่งครัดถือศาสนาของตน()

๔๘. การรพหาสมาคมเฉพาะคนรุ่นเกีวกัน()
๔๙. การกวดขันเกีวในเรือ่ง ระเป็ยวินัย()
๕๐. การที่หนุ่มสาวไปเพื่ยวกันตามลำพัง()
๕๑. การประกอองอาศัพอยู่กับ้าน()

ขอขอบคุณในความรวมมือ

เลขที่	ข้อความ	% กลุ่มสูง	% กลุ่มต่ำ	r
๑.	การมีเวลาว่าง	๕๐	๔๕	.๕๑
๒.	การนั่งช้าง	๘๓	๖๘	.๒๖
๓.	การเชื่อในนรกสวรรค์	๓๐	๑๕	.๒๖
๔.	การเลือกอาชีพตามบิดามารดา	๔๕	๑๘	.๓๒
* ๕.	การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง	๘๘	๗๕	.๒๖
๖.	การเชื่อเฉพาะในสิ่งที่วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้	๕๓	๖๐	.๕๐
๗.	การเตนรำ	๔๘	๑๓	.๓๘
* ๘.	การอยู่รวมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน	๖๓	๔๓	.๒๖
* ๙.	การหักทนายโดยการจับมือ	๕๐	๑๐	.๔๘
* ๑๐.	การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก	๑๐๐	๘๕	.๓๗
๑๑.	การรักษาโรคด้วยวิธีศาสตร์	๖๓	๒๐	.๔๗
๑๒.	การให้บุตรหญิงไว้บนจวนชั้นสูง ๆ	๖๐	๔๐	.๒๕
๑๓.	การให้บรรพชาทำงานเฉพาะในบาน	๔๓	๒๕	.๑๘
* ๑๔.	การให้บุตรศึกษาจิตใจด้วยตัวเอง	๓๕	๑๐	.๓๔
๑๕.	การเชื่อหมอดู	๐๕	๐๐	.๑๕
๑๖.	การไปเวียนทอดตางประเทศ	๕๓	๗๐	.๔๐
* ๑๗.	การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้	๕๐	๒๐	.๓๖
๑๘.	การดอมคว	๖๘	๔๕	.๒๕
๑๙.	การผูกเพ็ช	๐๓	๐๓	.๐๐
๒๐.	การเปลี่ยนงาน	๕๐	๑๕	.๔๒

* หมายถึงข้อความที่ผู้วิจัยได้คัดเลือก

เลขที่	ข้อความ	% กลุ่มสูง	% กลุ่มต่ำ	r
*๒๑.	การนิยมรับราชการ	๕๘	๕๕	.๖๖
๒๒.	การยอมรับความเป็นจริง	๕๘	๘๘	.๓๗
๒๓.	การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน	๕๓	๒๕	.๓๐
๒๔.	การแฉส่วนกุศลให้แกญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว	๕๕	๗๕	.๓๖
*๒๕.	การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา	๑๘	๐๐	.๔๓
*๒๖.	การใช้ชีวิตคุ้มค่า	๖๐	๓๘	.๖๕
*๒๗.	การเดินทางด้วยเครื่องบินไฮเพน	๔๕	๒๕	.๒๒
*๒๘.	การวางแผนไว้ล่วงหน้าสำหรับอนาคต	๕๓	๘๒	.๒๖
*๒๙.	การซื้อของด้วยเงินสดหรือเงินผ่อน	๓๕	๑๐	.๓๔
*๓๐.	การเชื่อฟังและนับถือความคิดของผู้อื่นว่าดีกว่า	๕๘	๘๘	.๓๗
๓๑.	การนั่งกระโปรงสั้น ๆ	๑๓	๑๓	.๐๐
*๓๒.	การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน	๖๘	๔๐	.๓๓
*๓๓.	การทำงานด้วยมือ	๖๐	๔๐	.๖๕
*๓๔.	การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง	๓๘	๒๐	.๖๕
*๓๕.	การออมทรัพย์	๕๘	๕๐	.๓๐
*๓๖.	การมีมิล่าเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง	๖๓	๒๓	.๔๒
*๓๗.	การรับรู้ถึงการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน	๗๘	๕๕	.๓๔
*๓๘.	การมีเครื่องลงของคลังไว้ป้องกันตัว	๖๘	๑๘	.๕๓
*๓๙.	การนิยมภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ	๔๐	๑๐	.๔๑
*๔๐.	การนิยมใช้ของต่างประเทศ	๓๓	๐๓	.๕๘
*๔๑.	การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม	๘๓	๕๐	.๓๖

* หมายถึงข้อความที่ผู้วิจัยได้คัดเลือก

71-6

244

เลขที่	ข้อความ	% กลุ่มสูง	% กลุ่มต่ำ	ร
*๔๒.	การเคารพมีผู้อื่นมีตำแหน่งหน้าที่อื่นทรงอำนาจ	๘๓	๕๐	.๓๖
*๔๓.	การมีบุตรหลายคน	๒๘	๐๕	.๔๐
*๔๔.	การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง	๕๘	๒๘	.๓๓
*๔๕.	การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง	๑๐	๐๓	.๓๐
๔๖.	การประกวดความงาม	๕๓	๑๕	.๕๑
*๔๗.	การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน	๘๕	๔๘	.๔๕
๔๘.	การพนاسมาคมเฉพาะคนรุ่นเดียวกัน	๓๐	๑๘	.๑๖
*๔๙.	การกวาดขึ้นเด็กในเรื่องระเบียบวินัย	๕๕	๘๐	.๓๑
*๕๐.	การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง	๓๐	๑๕	.๒๓
๕๑.	การประกอบอาชีพอยู่กับบ้าน	๕๐	๑๕	.๔๒

* หมายถึงข้อความที่ผู้วิจัยได้คัดเลือก

ภาคผนวก ข.

๔

,

แบบสอบถามทัศนคติ

(ขอ-----) ก. -----

1. มีประโยชน์	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ให้โทษ
2. ของใหม่	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ของเก่า
3. สบายใจ	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ไม่สบายใจ
4. นานิยม	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ไม่นานิยม
5. เรื่องใหญ่	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	เรื่องเล็ก
6. ตามประเพณี	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ตามสมัยนิยม
7. เบา	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	หนัก
8. รวดเร็ว	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	เชื่องช้า
9. นมนวด	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	แข็งกระด้าง
10. คนเคย	. 3 . 2 . 1 . 0 . 1 . 2 . 3 .	ไม่คนเคย

ข. -----

ค. -----

ง. -----

รวม ----- เลข ----- อาชีพ -----

ข้อความที่ไขสลับภายใน

(ข้อ 1.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง"

ข.การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง ท่านหมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง ?

ง.ถ้าลงโทษเด็กเมื่อเด็กไม่เชื่อฟังแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 2.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน"

ข.การอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ท่านหมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ?

ง.ถ้ามีการอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกันเช่นนั้น ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 3.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การหักทลายโดยการจับมือ"

ข.การหักทลายโดยการจับมือ ท่านหมายความว่าอย่างไร ?

ค.อะไรเป็นสาเหตุ ให้มีการหักทลายด้วยการจับมือ ?

ง.ถ้าหักทลายโดยการจับมือแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 4.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก"

ข.การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก ท่านคิดว่าหมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องมีการติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก ?

ง.เมื่อมีการติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลกแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 5.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การให้บุญเขว้าวัดศีลใจ
ควยตนเอง"

ข.การให้บุญเขว้าวัดศีลใจควยตนเอง ท่านคิดว่าเป็นการกระทำอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงให้บุญเขว้าวัดศีลใจควยตนเอง ?

ง.ถ้าบุญเขว้าวัดศีลใจควยตนเองแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 6.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การให้บุญให้"เลือก
คลกรองให้"

ข.ท่านคิดว่า การให้บุญให้"เลือกคลกรองให้" คือการกระทำอย่างไร ?

ค.มีสาเหตุอย่างไร จึงต้องให้บุญให้"เลือกคลกรองให้" ?

ง.ถ้าบุญให้"เลือกคลกรองให้"แล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไรตามมา ?

(ข้อ 7.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การนิยมนับราชการ"

ข.การนิยมนับราชการ คือการกระทำอย่างไร ?

ค.สาเหตุอะไร ที่ทำให้เกิดการนิยมนับราชการ

ง.เมื่อเกิดการนิยมนับราชการแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 8.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การแต่งงานกับคน
ต่างชาติศาสนา"

ข.การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา ท่านเข้าใจว่าเป็นการกระทำอย่างไร ?

ค.สาเหตุอะไรที่ทำให้ มีการแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา ?

ง.เมื่อมีการแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนาแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 9.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การไว้ชีวิตคนกำเนิด"

ข.ท่านเข้าใจว่า การไว้ชีวิตคนกำเนิด คือการกระทำอย่างไร ? หรือปฏิบัติอย่างไร ?

ค.อะไรเป็นสาเหตุให้ต้องไว้ชีวิตคนกำเนิด ?

ง.ถ้ามีการกุมกำเนิดแล้ว จะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 10.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การเดินทางด้วย
เครื่องบินไอพ่น"

ข. การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น ท่านคิดว่าเป็นการเดินทางอย่างไร ?

ค. มีสาเหตุอะไร จึงต้องมีการเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น ?

ง. เมื่อมีการเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่นแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 11.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความนึกคิดอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การวางแผนไว้วง
หน้าสำหรับอนาคต"

ข. การวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต ท่านคิดว่าเป็นการทำอะไร ?

ค. ทำไมจึงต้องมีการวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต ?

ง. ถ้ามีการวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคตแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไรตามมา ?

(ข้อ 12.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การซื้อของด้วยเงิน
เชื่อหรือเงินผ่อน"

ข. การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน ท่านหมายความว่าอย่างไร ?

ค. เหตุใด จึงต้องมีการซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน ?

ง. เมื่อมีการซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อนแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 13.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การเชื่อฟังและนับถือ
ความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า"

ข. การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า คือการทำอะไร ?

ค. ทำไมจึงต้องมีการเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่า ?

ง. เมื่อมีการเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสกว่าแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผล
อย่างไร ?

(ข้อ 14.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การปฏิบัติต่อทุกคน โดยเสมอภาคกัน"

ข.ท่านคิดว่าการปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน หมายความว่า การทำอะไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องมีการปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกัน ?

ง.เมื่อมีการปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาคกันแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 15.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การทำงานควยมือ"

ข.การทำงานควยมือ ท่านคิดว่าหมายความว่า การทำอะไร ?

ค.อะไรเป็นสาเหตุทำให้มี การทำงานควยมือ ?

ง.เมื่อมีการทำงานควยมือแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 16.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง"

ข.การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง ท่านหมายความว่า การทำอะไร ?

ค.สาเหตุอะไรที่ทำให้ต้องมีการเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง ?

ง.ถ้ามีการเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมืองแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 17.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การออมทรัพย์"

ข.การออมทรัพย์ คือการปฏิบัติอย่างไร ?

ค.มีเหตุผลอย่างไร จึงต้องมีการออมทรัพย์ ?

ง.เมื่อมีการออมทรัพย์แล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไรตามมา ?

(ข้อ 18.) ก.ท่านมีความรู้สึกและมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง"

ข.การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง หมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง ?

ง.ถ้ามีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมืองแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 19.) ก.ท่านมีความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ เรื่อง "การรอมรึงและการกระทำ และความคิดของเพื่อนบ้าน"

ข.การรอมรึงและการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน หมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องมี การรอมรึงและการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้าน ?

ง.การรอมรึงและการกระทำและความคิดของเพื่อนบ้านแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 20.) ก.ท่านมีความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การมีเครื่องราง ของขลังไว้ป้องกันตัว"

ข.การมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว ท่านคิดว่าหมายความว่าความถึงการมีอะไร ? หรือการทำอะไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว ?

ง.ถ้ามีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัวแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 21.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การนิมภาพยนต์ และเพลงต่างประเทศ"

ข.การนิมภาพยนต์ และเพลงต่างประเทศ หมายความว่าอย่างไร ?

ค.มีสาเหตุอะไร จึงต้องนิมภาพยนต์และเพลงต่างประเทศ ?

ง.ถ้านิมภาพยนต์ และเพลงต่างประเทศ แล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 22.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การนิยมใช้ของ ต่างประเทศ"

ข.การนิยมใช้ของต่างประเทศ ท่านหมายความว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องนิยมใช้ของต่างประเทศ ?

ง.ถ้ามีการนิยมใช้ของต่างประเทศแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 23.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นไปตาม"

ข.การที่ชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นไปตาม ท่านเข้าใจว่าอย่างไร ?

ค.เหตุใดจึงต้องถือว่า ชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นไปตาม ?

ง.ถ้าถือว่า ชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นไปตามแล้ว ท่านคิดว่า จะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 24.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ"

ข.การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ ท่านคิดว่าเป็นการทำอย่างไร ?

ค.อะไรเป็นเหตุให้ต้องเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ ?

ง.ถ้ามีการเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจแล้ว ท่านคิดว่า จะเกิดผลตามมาอย่างไร ?

(ข้อ 25.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การมีบุตรหลายคน"

ข.การมีบุตรหลาย ๆ คน ตามความคิดเห็นของท่านหมายถึงอะไร ? เมื่อท่านพูดถึงการมีบุตรหลาย ๆ คน ทำให้ท่านนึกถึงอะไร ?

ค.อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องการมีบุตรหลาย ๆ คน ?

ง.การมีบุตรหลาย ๆ คน จะทำให้เกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 26.) ก.ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง"

ข.การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง ตามความเห็นของท่านหมายความว่าอย่างไร ? ทำให้ท่านนึกถึงอะไร ?

ค.อะไรเป็นสาเหตุให้มีการแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง ?

ง.การแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง จะมีผลอย่างไร ?

(ข้อ 27.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ เรื่อง "การปล่อยให้เด็กสาว
ออกไปนอกบ้านตามลำพัง"

ข. การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง ตามความคิดเห็นของท่านหมายความว่า
ถึงอะไร ? ท่านจะปล่อยให้เด็กออกไปตามลำพังในเรื่องอะไร ?

ค. อะไรเป็นสาเหตุให้มีการปล่อยเด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง ?

ง. การปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้านตามลำพัง จะทำให้เกิดผลอย่างไรขึ้น ?

(ข้อ 28.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การเคร่งครัดต่อ
ศาสนาของตน"

ข. การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน ตามความเห็นของท่านหมายความว่าถึงอะไร ?
ท่านจะปฏิบัติอย่างไร ที่จะแสดงว่าท่านเคร่งครัดต่อศาสนา ?

ค. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องเคร่งครัดต่อศาสนาของตน ?

ง. การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน จะทำให้เกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 29.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การกวาดขันเด็กใน
เรื่องระเบียบวินัย"

ข. การกวาดขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย ท่านหมายความว่าถึงอย่างไร ?

ค. เหตุใดจึงต้องกวาดขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย ?

ง. ถ้ามีการกวาดขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัยแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

(ข้อ 30.) ก. ท่านมีความรู้สึก และมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่อง "การที่หนุ่มสาวไปเที่ยว
กันตามลำพัง"

ข. การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพัง ท่านหมายความว่าถึงอย่างไร ?

ค. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้หนุ่มสาวต้องไปเที่ยวกันตามลำพัง ?

ง. เมื่อหนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามลำพังแล้ว ท่านคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร ?

ภาคผนวก ค.

ตารางแสดงความคิดเห็น
ของจารีตประเพณีเรื่องต่าง ๆ รวม ๓๐ เรื่อง

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑. เรื่อง การลงโทษเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การเขียนตี	๔๐	๒๓
(๒) การแนะนำ, ตักเตือน, อบรมสั่งสอน	๓๔	๒๑
(๓) การทำให้สำนึกในความผิด	๑๖	๑๔
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ต้องการให้เด็กเป็นคนดี	๓๑	๒๕
(๒) ต้องการให้กลับตัวเป็นคนดี	๒๖	๓๔
(๓) ตักเตือนแล้วไม่เชื่อฟัง	๑๕	๒๑
(๔) เพื่อให้เช็ดหลาบ	๑๑	๑๘
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) เด็กประพฤติชั่วมากขึ้น	๒๖	๓๔
(๒) เด็กอาจเสียคนไปเลย	๓๘	๒๓
(๓) มีความเช็ดหลาบ มีวินัย	๒๕	๓๗

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒. เรื่อง การอยู่รวมกับญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การอยู่รวมพ่อ-แม่, ญาติ พี่น้อง (๒) การอยู่รวมชายคาเดียวกัน (๓) การกินอยู่รวมกัน (๔) การอยู่หลายครอบครัวในบ้านเดียวกัน ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ความจำเป็นบังคับ (๒) ต้องช่วยกันทำมาหากิน (๓) ประเพณีนิยมต่อ ๆ กันมา ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) มีความสามัคคีอบอุ่นใจ (๒) สามารถทำงานได้มากขึ้น (๓) อาจไม่มีความสุข (๔) ช่วยเหลือเศรษฐกิจดีขึ้น	๕๔ ๑๔ ๑๖ ๒๔ ๔๖ ๓๒ ๒๕ ๒๖ ๒๔ ๓๐ ๔๒	๑๓ ๔๒ ๒๘ ๑๕ ๓๓ ๔๔ ๔๑ ๓๔ ๔๘ ๑๑ ๓๕

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๓. เรื่อง การท้าทายโดยการจับมือ		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การจับมือแล้วเขย่าเล็กน้อย	๓๓	๒๔
(๒) การใช้มือขวาสัมผัสกับอีกฝ่าย เมื่อพบปะกัน	๑๕	๑๒
(๓) การท้าทายตามวัฒนธรรมตะวันตก	๒๒	๔๐
(๔) การทำความรู้จักกัน	๑๒	๑๐
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) สำนันิยมแบบตะวันตก	๓๘	๒๘
(๒) มีความรักชอบพอกัน	๓๐	๓๔
(๓) ต้องการแสดงการท้าทายกัน	๒๑	๒๕
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) มีความคุ้นเคยกัน	๒๘	๒๖
(๒) มีความเป็นมิตรกันมากขึ้น	๓๓	๓๕
(๓) รักใคร่สนิทสนมกัน	๓๔	๓๒

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๔. เรื่อง การติดตามข่าวสารการเมืองเรื่องของโลก		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การฟังวิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่าง ๆ	๕๐	๘๘
(๒) การรู้เท่าทันกับเหตุการณ์	๒๕	๓๘
(๓) การสนใจกับเรื่องราวของสังคม	๑๕	๑๑
(๔) การฟังคนอื่นเขาเล่า	๕	๒๐
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เพื่อให้รู้ความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง	๔๒	๔๔
(๒) มีความอยากรู้อยากเห็น	๓๓	๒๕
(๓) ต้องการเป็นคนทันสมัย	๓๕	๒๓
(๔) เหตุการณ์ของโลกกำลังสับสน	๒๔	๑๓
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ๆ	๓๖	๔๓
(๒) เป็นคนทันต่อเหตุการณ์	๔๑	๓๔
(๓) สามารถปรับตัวเข้ากับเหตุการณ์	๑๕	๑๓

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๕. เรื่อง การให้ผู้อื่นย่ำยีจิตใจด้วยตนเอง ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) ให้เด็กรู้จักเป็นตัวของตัวเอง (๒) ให้เด็กตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ เอง (๓) การให้อิสระแก่เด็ก	๔๕ ๓๔ ๒๕	๓๐ ๒๘ ๑๘
ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ฝึกให้เป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า (๒) ฝึกความรับผิดชอบ (๓) เพื่อให้เป็นไปตามความถนัดและต้องการ	๓๔ ๒๔ ๕๘	๒๘ ๓๒ ๑๗
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) เด็กมีความภูมิใจ (๒) เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง (๓) เด็กมีความคิดริเริ่ม (๔) อาจเกิดความผิดพลาดได้	๒๔ ๓๔ ๑๘ ๑๔	๒๔ ๑๗ ๑๑ ๓๒

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๖. เรื่อง การให้ผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้ ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) ให้ผู้ใหญ่เลือกให้ตามความเหมาะสม (๒) ให้เด็กตามใจผู้ใหญ่โดยไม่ขอความเห็นชอบจากเด็ก (๓) การแต่งงานโดยไม่รักกันมาก่อน	๓๖ ๕๑ ๒๒	๓๘ ๒๐ ๑๑
ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ผู้ใหญ่มองเห็นการไกลมากกว่า (๒) พ่อ-แม่ ปรารถนาดีต่อลูก ๆ (๓) เกรงเด็กจะเลือกคนไม่ดี	๓๑ ๒๔ ๒๘	๓๕ ๒๕ ๓๒
ค. <u>ผลที่เกิด</u> (๑) การครองเรือนส่วนใหญ่อายุมากขึ้น (๒) เป็นการบังคับจิตใจเด็ก (๓) ขาดความสุข	๒๑ ๔๒ ๓๖	๕๓ ๒๘ ๑๘

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๗. เรื่อง การนิยมนับราชการ		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การทำงานให้รัฐบาล	๓๗	๔๓
(๒) การช่วยชาติบ้านเมือง	๑๔	๑๑
(๓) การเป็นข้าราชการ	๔๐	๕๕
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เพราะมีอำนาจ	๓๐	๓๖
(๒) ความประเพณีนิยม	๒๑	๒๔
(๓) มีรายได้มั่นคง	๒๗	๒๒
(๔) เป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม	๓๑	๓๔
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) ประเทศชาติเจริญ	๓๗	๓๕
(๒) เกิดการแข่งขันมีการทุจริต	๔๐	๒๗
(๓) ผลผลิตของประเทศลดน้อย	๑๓	๓๓

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๔. เรื่อง การแต่งงานกับคนต่างชาติด้านศาสนา		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การแต่งงานกับคนที่ไม่ใช่คนไทย	๒๗	๒๐
(๒) การอยู่กินกับคนต่างชาติ	๒๕	๓๕
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ความใกล้ชิด	๒๑	๒๗
(๒) สมัยนิยม	๒๔	๒๒
(๓) ถือความรักเป็นใหญ่	๓๐	๑๕
(๔) การคมนาคมไปมาสะดวกขึ้น	๒๐	๑๑
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) ทำให้เกิดความนิยมแพร่หลาย	๒๒	๑๕
(๒) อาจไม่มีความสุขเพราะวัฒนธรรมต่างกัน	๓๑	๓๘
(๓) ความรู้สึกในชาตินิยมลดน้อยลง	๓๔	๒๘

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๔. เรื่อง การใช้ชีวิตคุ้มค่า		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดบุตร	๔๕	๒๒
(๒) การทำใหม่บุตรน้อย	๓๑	๒๗
(๓) การฉีดยา, ใส่ห่วง	๑๗	๑๑
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ฐานะครอบครัวไม่ดี	๓๑	๓๕
(๒) ต้องการปิดบังความชั่ว	๑๕	๕
(๓) ต้องการลดจำนวนประชากร	๒๔	๒๕
(๔) มีโรคภัยเบียดเบียน	๑๖	๗
ค. <u>ผลที่เกิด</u>		
(๑) สามารถเลี้ยงบุตรได้ดี	๒๕	๓๗
(๒) เศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น	๓๖	๔๒
(๓) ควบคุมปัญหาทางสังคมได้	๒๖	๒๐

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๐. เรื่อง การเดินทางด้วยเครื่องบินไอพ่น ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การเดินทางด้วยเครื่องบิน (๒) การเดินทางด้วยยานพาหนะที่รวดเร็ว (๓) การเดินทางที่ทันสมัยและปลอดภัย ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) วิทยาศาสตร์เจริญ (๒) ต้องการความรวดเร็วปลอดภัย (๓) ต้องการประหยัดเงินและเวลา ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) สะดวกและประหยัด (๒) สามารถติดต่อกันได้รวดเร็ว (๓) ธุรกิจดำเนินไปได้ดี	๔๓ ๓๔ ๒๑ ๓๕ ๒๕ ๒๔ ๓๗ ๒๔ ๒๒	๔๕ ๒๒ ๑๗ ๒๘ ๓๐ ๑๘ ๒๗ ๓๕ ๑๘

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๑. เรื่อง การวางแผนไว้วงหน้าสำหรับอนาคต ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การวางแผนไว้วงหน้า (๒) การมีโครงการไว้เป็นขั้น ๆ (๓) การทำให้อนาคตเจริญก้าวหน้า ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) อนาคตจะเป็นไปอย่างราบรื่น (๒) เพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน (๓) มีจุดหมายแน่นอน ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) สิ่งทีวางแผนไว้วงหน้าส่วนใหญ่จะสำเร็จ (๒) มีการอยู่ดีกินดี (๓) ผลงานสมบูรณ์ดี	๔๒ ๓๓ ๒๑ ๒๔ ๓๒ ๒๔ ๒๖ ๒๑ ๓๒	๑๖ ๒๔ ๓๔ ๑๔ ๒๔ ๓๓ ๓๑ ๓๐ ๒๔

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มชนบท
๑๒. เรื่อง การซื้อของด้วยเงินเชื่อหรือเงินผ่อน		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) เอาของมาก่อนแล้วจ่ายเงินทีหลัง	๔๔	๕๕
(๒) ทกลงซื้อแล้วจ่ายเงินตามกำหนด	๖๐	๔๑
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เพราะไม่มีเงินสดมากพอจะซื้อ	๓๔	๔๒
(๒) คำนิยมทางสังคมเปลี่ยนแปลง	๔๕	๑๓
(๓) ความยากจนแต่จำเป็นต้องใช้	๑๑	๓๔
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) มีผลเสีย มีหนี้สินรุงรัง	๕๕	๔๔
(๒) จ่ายเงินแพงกว่าราคาปกติ	๔๔	๕๓
(๓) อาจถูกฟ้องร้อง	๑๑	๕

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๓. เรื่อง การเชื่อฟังและนับถือความคิดเห็น ของผู้อาวุโสกว่า ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การทำตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ๒๘ ๔๑ (๒) การเชื่อฟังผู้ใหญ่อย่างมีเหตุผล ๓๘ ๑๖ (๓) การเคารพนับถือผู้ใหญ่ ๒๕ ๓๒ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า ๔๗ ๖๘ (๒) เพราะผู้ใหญ่มีแบบอย่างที่ดี ๒๑ ๑๔ (๓) เพราะประเพณีไทยนิยมการเชื่อถือผู้ใหญ่ ๑๓ ๑๘ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) มีผลจะทำให้มีความเจริญก้าวหน้า ๕๒ ๖๘ (๒) มีคนเคารพนับถือ ๓๓ ๒๗ (๓) เกิดผลเสียไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ๘ ๗		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๔. เรื่อง การปฏิบัติต่อทุกคนโดยเสมอภาค		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) เคารพในสิทธิผู้อื่น	๑๗	๑๑
(๒) การปฏิบัติต่อทุกคนเหมือนกัน	๒๔	๒๘
(๓) การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน	๑๘	๓๐
(๔) การไม่ลำเอียง	๑๓	๒๔
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เพราะความรักใคร่นับถือกัน	๒๖	๓๔
(๒) มนุษย์มีความต้องการเหมือนกัน	๒๑	๑๗
(๓) ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่ากัน	๓๔	๑๘
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน	๔๓	๔๒
(๒) มีความสามัคคี	๓๔	๑๘

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๕. เรื่อง การทำงานด้วยมือ		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การทำงานด้วยกำลังตนเอง ไม่อาศัยเครื่องทุ่นแรง	๑๘	๓๐
(๒) ใช้มือทำงาน	๒๔	๔๒
(๓) การประดิษฐ์สิ่งของด้วยมือ	๓๕	๑๕
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เพราะขาดแคลนเครื่องมือ	๔๑	๔๔
(๒) เพราะความไม่ก้าวหน้าด้าน อุตสาหกรรม	๒๓	๒๒
(๓) เพราะทำงานละเอียดได้	๒๘	๒๖
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) เกิดความชำนาญของตน	๔๐	๓๘
(๒) ได้งานปรานีทดแต่เสียเวลา	๓๓	๔๒

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๖. เรื่อง การเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในเมือง ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การย้ายจากนอกเมืองไปอยู่ในเมือง ๓๔ ๔๐ (๒) การย้ายเข้าไปอยู่ในถิ่นที่เจริญ ๒๔ ๒๗ (๓) การดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด ๗ ๒๓ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) เพราะถิ่นเจริญกว่าให้ความสะดวกสบาย ๓๖ ๓๓ (๒) การประกอบอาชีพดีกว่า ๒๔ ๒๔ (๓) อนาคตของบุตรหลานมีโอกาสก้าวหน้า ๒๕ ๑๑ (๔) ความแร้นแค้น สิ่งแวดล้อมบังคับ ๕ ๑๕ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) ได้รับความสะดวกในการครองชีพ ๓๓ ๓๗ (๒) ได้รับความปลอดภัยและการบริการ ๒๔ ๒๕ (๓) ความอึดแอและปัญหาสังคมต่าง ๆ ๑๔ ๘		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๗. เรื่อง การออมทรัพย์		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การเก็บเงินไว้ใช้เวลาจำเป็น	๒๑	๓๔
(๒) การเก็บเล็กผสมน้อย	๒๓	๒๖
(๓) การใช้จ่ายอย่างมีชัย	๑๕	๑๑
(๔) การสร้างความเจริญให้แก่ตนเอง	๑๖	๒๒
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) เวลาจำเป็นจะได้ใช้จ่าย	๓๒	๓๖
(๒) เพื่ออนาคตของลูกหลาน	๒๗	๒๓
(๓) ต้องการความสบายในตอนแก่	๒๔	๑๕
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) ฐานะมั่นคง	๓๖	๒๕
(๒) ครอบครัวมีความเจริญก้าวหน้า	๒๓	๒๗
(๓) มีความสุขสบายในบั้นปลาย	๑๕	๒๑

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๘. เรื่อง การมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนอกเมือง		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การมีบ้านอยู่นอกเขตที่เจริญ	๒๕	๓๕
(๒) การมีบ้านอยู่ห่างตัวเมืองอยู่ในชนบท	๓๐	๒๘
(๓) การอยู่ในที่สังกัดไม่ชัดเจน	๒๕	๑๗
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ความจำเป็นบังคับเลือกไม่ได้	๒๓	๓๔
(๒) ความชัดเจน	๔๑	๑๕
(๓) บ้านเกิดเมืองนอน	๑๓	๒๖
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) ก้าวหน้าไม่ทันคนในเมือง	๒๑	๒๘
(๒) ได้รับความสงบเงียบดี	๒๘	๓๖
(๓) สุขภาพและจิตใจดี	๒๔	๒๒

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๑๕. เรื่อง การรอบรู้ถึงการกระทำและความคิดเห็น ของเพื่อนบ้าน ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ๓๓ ๓๕ (๒) การรู้เรื่องส่วนตัวของคนอื่น ๒๘ ๒ ๓๔ (๓) การสอครุสอคิดเห็น ๑๕ ๑๒ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) เพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับคนอื่น ๒๓ ๒๕ (๒) เพราะมีการแข่งขันเกรงจะเสียเปรียบ ๓๑ ๒๗ (๓) เพราะจะได้มีส่วนช่วยเหลือกัน ๑๘ ๒๕ (๔) เพราะความอยากรู้อยากเห็น ๒๑ ๑๖ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) มีความเข้าใจรักนับถือกัน ๓๑ ๓๘ (๒) มีการนิททาลวร้าย ๒๖ ๒๑ (๓) ช่วยกันทำงานสำเร็จไค้ ๑๘ ๓๐		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๐. เรื่องการมีเครื่องรางของขลังไว้ป้องกันตัว ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การมีพระพุทธรูป ๓๘ ๓๓ (๒) การมีของศักดิ์สิทธิ์ ๒๑ ๒๕ (๓) การมีคาถาอาคม ๑๓ ๒๔ (๔) การมีสิ่งยึดเหนี่ยวใจ ๑๔ ๑๓ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) เกรงกลัวภัยอันตราย ๒๔ ๒๓ (๒) ความเชื่อถือศรัทธาต่อสิ่งอื่นมา ๑๘ ๓๔ (๓) เพื่อความปลอดภัย ๓๒ ๒๖ ค. <u>ผลที่เกิด</u> (๑) จิตใจสบายมีความมั่นใจ ๓๔ ๒๒ (๒) เกิดความอบอุ่น ๒๔ ๒๘ (๓) มีความกล้า ๑๓ ๓๑		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๑. เรื่องการนิยมนาพยนต์และ เพลงต่างประ เทศ ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การดูหนังและฟังเพลงฝรั่ง ๓๖ ๓๔ (๒) ชอบดูหนังและฟังเพลงทางชาติ ๒๓ ๒๘ (๓) การปฏิบัติเป็นประจำในเรื่องนี้ ๑๖ ๑๑ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) อยากรู้จักธรรมเนียมประเพณีต่างประ เทศ ๒๔ ๒๓ (๒) เพราะช่วยในการพักผ่อนเบาสบาย ๓๓ ๔๑ (๓) ชอบในรสนิยมนะวันตก ๓๐ ๑๘ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) ทำให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ ๒๘ ๓๕ (๒) เกิดการเลียนแบบ ๓๔ ๒๘ (๓) กระพือกระ เทือนวัฒนธรรมไทย ๒๖ ๑๓		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๒. เรื่องการนิยมนิใช้ของต่างประเทศ		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การซื้อผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ	๕๖	๖๘
(๒) การที่เห็นว่าของต่างประเทศดีกว่า	๓๓	๓๒
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ของต่างประเทศคุณภาพดีกว่า	๓๐	๓๗
(๒) ของบางอย่างผลิตไม่ได้ในประเทศ	๒๔	๑๙
(๓) ความมั่งคั่งล้นเหลือ	๒๒	๒๔
(๔) ตามสมัยนิยม	๑๖	๑๖
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ	๓๔	๒๔
(๒) เสียเปรียบดุลการค้า	๒๔	๑๙
(๓) สินค้าไทยขายไม่ได้	๒๒	๓๐

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๓. เรื่องการถือว่าชายเป็นผู้นำหญิงเป็นผู้ตาม		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) การให้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว	๔๗	๕๒
(๒) ชายเป็นผู้วางแผนหญิงตาม	๒๔	๑๑
(๓) ชายเป็นผู้รับผิดชอบ	๓๒	๔๐
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ชายเป็นเพศแข็งแรงป้องกันภัยได้	๔๒	๕๕
(๒) ประเพณีนิยมมาแต่โบราณ	๔๐	๔๔
(๓) ความนิยมยกย่องนับถือ	๒๓	๑๘
ค. <u>ผลที่เกิด</u>		
(๑) มีความปลอดภัยในครอบครัว	๓๓	๔๒
(๒) การงานราบรื่นดี	๒๘	๒๑
(๓) เกิดความไม่เสมอภาค	๒๕	๕
(๔) หญิงไม่ค่อยกล้าตัดสินใจ	๑๒	๑๘

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๔. เรื่อง การเคารพนับถือผู้มีตำแหน่งหน้าที่อันทรงอำนาจ ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การเกรงกลัวผู้มีอำนาจ ๓๔ ๒๔ (๒) การแสดงความอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ ๒๓ ๓๒ (๓) การให้เกียรติแก่ผู้มีอำนาจ ๒๔ ๒๓ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) กลัวเป็นภัยแก่ตน ๓๐ ๓๒ (๒) ให้เกียรติผู้มีความรับผิดชอบ ๓๔ ๒๖ (๓) ประเพณีนิยมกันต่อ ๆ มา ๑๔ ๒๔ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) ผู้มีอำนาจไม่อาจทราบความเป็นจริง ๔๒ ๓๓ (๒) อาจใช้อำนาจในทางที่ผิดได้ ๓๑ ๑๖ (๓) รวมทํางานได้เรียบร้อยก็ ๒๖ ๔๔		

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๕. เรื่องการมีบุตรหลายคน ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การมีบุตรมากกว่า ๔ - ๕ คน (๒) นึกถึงการเลี้ยงดู การให้การศึกษา (๓) นึกถึงฐานะของตนเอง ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ต้องการความอบอุ่น (๒) ต้องการคนช่วยทำงาน (๓) ต้องการให้มีผู้สืบสกุล ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) ถ้าฐานะไม่ดีจะเกิดปัญหาสังคม (๒) ครอบครัวต้องใช้จายมาก (๓) ทำให้ทุนแรงงาน	๓๘ ๒๙ ๒๖ ๓๖ ๑๗ ๓๓ ๔๓ ๓๘ ๑๙	๒๔ ๒๑ ๔๑ ๒๕ ๔๒ ๒๘ ๒๙ ๓๔ ๓๖

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๖. เรื่องการแยกเด็กหญิงชายให้เรียนคนละแห่ง ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การให้เด็กชาย - หญิงเรียนคนละโรงเรียน (๒) การไม่ให้เรียนรวมกัน (๓) นึกถึงปัญหาทางเพศ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) สะดวกแก่การปกครอง (๒) เป็นประเพณีนิยม (๓) เกรงเรื่องชู้สาว (๔) ไม่เข้าใจจิตวิทยาเด็กวัยรุ่น ค. <u>ผลที่เกิด</u> (๑) เด็กเรียนได้ทีปครองง่าย (๒) ป้องกันเรื่องชู้สาว (๓) เด็กชาย - หญิงจะไม่เข้าใจกัน (๔) มีความสับสนเบี่ยงเบนในการจัดการสอน	๔๓ ๒๔ ๓๐ ๓๖ ๑๔ ๑๔ ๑๕ ๓๒ ๒๓ ๓๐ ๑๔	๓๔ ๒๕ ๑๔ ๓๔ ๒๔ ๒๕ ๗ ๓๖ ๒๔ ๒๔ ๖

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๒๓. เรื่องการปล่อยให้เด็กสาวออกไปนอกบ้าน ตามลำพัง ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การปล่อยให้ไปเมื่อคิดว่าปลอดภัย (๒) การให้อิสระแก่เด็กด้านการตัดสินใจ (๓) ปล่อยให้เด็กไปกับเพื่อน ๆ บางโอกาส ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ไว้ใจในตัวเด็ก (๒) ความจำเป็นในชีวิตประจำวัน (๓) ความต้องการมีอิสระของเด็ก ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) อาจเกิดอันตราย (๒) เสื่อมเสียความประพฤติ (๓) มีโอกาสคบหาสมาคมกับคนอื่น (๔) เด็กสามารถช่วยตัวเองได้	๓๒ ๒๘ ๓๕ ๔๑ ๓๒ ๑๘ ๒๘ ๒๖ ๒๒ ๑๘	๓๖ ๒๑ ๓๓ ๔๘ ๓๖ ๑๓ ๑๘ ๑๖ ๒๔ ๓๒

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบ.
๒๘. เรื่องการเคร่งครัดต่อศาสนาของตน		
ก. <u>ความเข้าใจ</u>		
(๑) ความศรัทธาต่อสิ่งที่ตนนับถือ	๓๘	๔๖
(๒) การถือศีล ทำบุญตักบาตร	๒๕	๓๔
(๓) การปฏิบัติตามคำสั่งสอน	๑๕	๒๑
ข. <u>สาเหตุ</u>		
(๑) ตามประเพณีนิยม	๓๘	๔๒
(๒) ทำบุญทำกุศล	๑๕	๒๓
(๓) มุ่งหาความสงบสุข	๒๔	๑๗
(๔) ความเชื่อถือศรัทธา	๑๖	๒๘
ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u>		
(๑) รู้จักประพฤติในสิ่งที่ดี	๓๑	๒๑
(๒) มีผลดีต่อการปกครองบ้านเมือง	๓๘	๒๕
(๓) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ	๒๔	๑๗
(๔) ศาสนาดำรงอยู่ได้	๑๕	๓๔

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง*	กลุ่มในชนบท
๒๘. เรื่อง การกวาดขันเด็กในเรื่องระเบียบวินัย ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การตั้งระเบียบไว้ให้เด็กปฏิบัติตาม ๒๘ ๒๘ (๒) การให้เด็กรู้จักหน้าที่ ๓๐ ๑๘ (๓) การคัดเตือนไม่ให้เด็กกระทำความชั่ว ๒๘ ๓๑ ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) ต้องการให้เป็นเด็กดี ๔๐ ๔๗ (๒) ต้องการให้มีวินัย ๒๘ ๑๘ (๓) ต้องการความพร้อมเพรียง ๑๖ ๓๐ ค. <u>ผลที่เกิดขึ้น</u> (๑) เด็กมีความประพฤติดี ๓๓ ๓๖ (๒) เกิดความพร้อมเพรียงและเรียบร้อย ๑๘ ๒๘ (๓) เด็กอยู่ในโอวาท ๒๒ ๒๖ (๔) สะดวกในการปกครอง ๑๘ ๑๗		

* กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐๘ คน

เนื้อหา	กลุ่มในเมือง	กลุ่มในชนบท
๓๐. เรื่อง การที่หนุ่มสาวไปเที่ยวกันตามคำสั่ง ก. <u>ความเข้าใจ</u> (๑) การไปเที่ยวกันสองต่อสอง (๒) ไปกัน ๒ คน หรือมากกว่า แต่ไม่มี ผู้ใหญ่ คอยควบคุม	๔๔ ๔๒	๕๖ ๒๓
ข. <u>สาเหตุ</u> (๑) เพราะความสนุกสนาน (๒) ตามสมัยนิยม (๓) เพราะคิดว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่แล้ว (๔) ทุกฝ่ายต้องทำงานนอกบ้าน	๒๔ ๓๐ ๒๗ ๒๖	๓๘ ๑๕ ๑๕ ๑๕
ค. <u>ผลที่เกิด</u> (๑) อาจทำให้เสื่อมเสีย (๒) รู้จักนิสัยใจคอกันดี (๓) เกิดผลเสียมากกว่าผลดี	๓๘ ๒๕ ๒๕	๓๒ ๑๕ ๒๗